

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

Figyeljünk

az osztrák delegációra.

Írta: Kossuth Ferencz.

Budapest, február 17.

Nagyon helyesen jegyezte meg az osztrák delegáció tárgyalásáról írva, pénteki számában az *Egyetértés*, hogy más időkben óriási felháborodást keltett volna az a nagy agitáció, amely az osztrák delegációban és a bécsi sajtóban folyik, hogy a magyar ipar a hadsereg számára történendő szállításoktól részben kizárassék s hogy még egy Dreadnought is rendelkezésükre álljon. Danubiussnál, bár ez a Dreadnought-építés költsége csak 25 százalékát, nem pedig a kvótászerű 36.4 százalékot teszi ki.

Most azonban alig vesz tudomást erről a közvélemény; a parlamentben lefolyó személyi harcok jobban érdeklik, mint az osztrákok eljárása.

A fentebbi igen helyes megjegyzéshez, mely az ügy anyagi részére vonatkozik, hozzáfűzöm azt, hogy észrevételül hangzottak el azok a felszólalások is, melyek a magyar gyűlölettel telítve tükrözték vissza az osztrák közvélemény érzelmeit Magyarország irányában.

Vegyük például szemügyre Steiner beszédét az osztrák delegáció hadügyi bizottságának utolsó ülésén: — nemcsak azt jelentette ki, hogy a magyar

delegáció oly közjogi (!), nemzeti (!) és gazdasági követeléseket támaszt, amelyeket a hadügyminiszter *nem teljesíthet* s amelyek az osztrák delegációban a *legélesebb ellentállásra találnának*; hanem pártja nevében azt is bejelenti, hogy ha a katonai büntető perrendtartás terén Magyarországnak nemzeti koncessziókat adnak, a párt a katonai büntető perrendtartást nem fogja megszavazni, de kérdésessé válnék (szörnyű fenyegetés!) a véderőjavaslat sorsa is.

Steiner felszólalása csak typus, mely az osztrák felfogást jelképezi.

Lehétetlen lenne ékebben szóló bizonyítékokat szolgáltatni a mellett, hogy a közösüges rendszert fentartani oly országgal, mely ilyen érzelmekekkel van eltelve a magyar nemzet iránt, mindinkább aberrációvá lesz.

Mit remélhet Magyarország ettől a rendszertől, mely a dualizmus fogalmán épült fel és amely oda degenerált, hogy a valóságos zsarolással kiereszkolt kvóta arányának tiszteletben tartását is, melyet nagyon szeliden követel a magyar delegáció, olyannak tekintik az osztrák delegátusok, amilyen követelés alkalmas a legélesebb ellenállást provokálni az osztrákoknál?

Mit remélhet Magyarország azon a téren, melyen nem is az önálló nemzeti érvényesülésért megnyilvánuló szerény vágyódások, hanem a tényleges dualizmus megvalósítására irányuló halvány

törekvések kicsalják Ausztria népeinek vad és vak gyűlölködését, — szenvedélyes visszautasítását?

Nem többé a legfelsőbb körök hagyományai, ahol évszázadokon át félreismerték a magyar nemzet szellemét és érzelmi világát, hanem most már maga az osztrák nép s ami több, az osztrák nép különböző elemei mind együttvéve, kivétel nélkül, nemzetek és nemzetiségek egytől egyig saját sérelmüknek tekintik azt, ha Magyarország valamit elér és kérlelhetlen harcot hirdetnek saját kormányuk ellen, ha csak a látogatását is sejtik annak, hogy Magyarország valamiben engedni akar.

Magyarországot a pragmatika szakeciónak nevezett törvény feltétlenül kötelezi; de mindinkább kitünik, hogy a közösüges rendszer odafejleszti a közérzületet Magyarország és Ausztria közt, hogy e rendszer hatása nem szövetségeseket teremt, hanem ellenségeket és egymással ellenséges érzületű népek lesznek hivatva egymás közt a kölcsönös védelem kötelességét teljesíteni.

Vajjon lehet-e a dinasztianak érdeke az, hogy idefejlődjenek a viszonyok? Vajjon nagyhatalom lesz-e a két államú monarchia, akármilyen nagy lesz és felszerelt lesz hadserege és haditengerészete, ha a hadseregben, mely szükségszerűleg néphadsereg, olyan népek fiai lesznek hivatva egymás mellett és egymásért küzdeni, amely népek

Éva kisasszony eljegyzése.

Írta: dr. Irsai Artúr.

Éva kisasszony már nem volt fiatal. Öreg sem volt még, de azon az aggodalmas határon állt, amikor a lányokat a kapuzárástól való rettegés szokta utólni. — Az a bizonyos felingerlő alternatív gondolat: most vagy soha.

Nem, nem volt ostoba, hanem határozottan volt és rüt sem volt. Sőt ostoba sem, és...

Nem, nem volt ostoba, s hanem határozottan okos. Sőt nagyon is az volt, s olyan szemeket adott neki a természet, amelyekkel többet látott, mint más lányok látni szoktak.

De férjhez akart menni. Most egész határozottan. Ami eddig ingadozó óhaj, olyan „talán megtenném“ volt, határozott, szilárd „akarom“ jegescedett ki.

És így a jó barátok és a rokonok keresésre indultak. Ajánlottak, ezt is, azt is. De mindegyik csak absztrakt fogalom volt. Kézelfogható, igazi faktumokká váltak a fogalmak, csak Zsöllye Dömötör ur személyében, aki foglalkozására nézve községi jegyző volt. Már hosszabb idő óta nagykoru volt. Fehérneműjének és gyomrának állapota elutasíthatlanul a házasság felé terelte.

Zsöllye urnak ama jókarók szerint, akik ajánlották, sok értékes tulajdonsága volt.

Jó család, (sőt egy kegyelmes urról is sugdoztak, aki valahol egy ártalmatlan kedélybeteg számára való intézetben volt), szolid karakter, tisztességes jövedelem, stb.

— Mit neveznek tisztességes jövedelemnek? — kérdezte Éva kisasszony egyenesen és világosan.

— Négyezer korona. Lehet, hogy a mellékjövedelemmel együtt, (oh! azok a titkos mellékjövedelmek!) négyezernyolczszáz korona is. Hajduböszörményhez, vagy Kunzentmiklóshoz képest, vagy ahoz képest, ahol Zsöllye Dömötör ur dolgozott, nem is volt oly rossz.

— Hát ide vele, — határozott Éva kisasszony.

A következő vasárnap Zsöllye ur megérkezett. Bemutatózó látogatást tett valamely üdvözlő izenet átadásának már nem szokatlan formájában. Miután Éva kisasszony ismerte látogatásának célját, nem volt baj, hogy nem ismerte azokat az ismerősöket, akik az üdvözlőt küldték. Zsöllye ur engedelmét kért távozásakor, hogy tiszteletét máskor is tehesse. Éva kisasszony és Zsöllye ur lakhelye között csak két órai gyorsvonaton megehető spácium volt. A kisasszony szívesen megadta az engedélyt és később oda nyilatkozott, — hogy talán meg majd a dolog.

A rá következő vasárnap Zsöllye, akinek a lány nagyon tetszett, megint eljött és ez alkalommal valamivel többet árult el szándé-

kából, amelyet eladdig hivatalosan mindenki ignorált.

Éva ezt is beszélte, azt is beszélte. Akart is, nem is. Mindenesetre előbb még quazi bucsuképen Budapestre akart utazni, ahová évenként néhány hónapi látogatásra rokonokhoz menni szokott, hogy ott a vidéki port lerázza magáról. Akkor aztán lehet majd a továbbiakról beszélni.

Czukorral szoktak legyeket fogni és nem jó, ha egy lánynak, akivel még jegyet sem váltottunk, megmutatjuk, hogy van saját akaratunk is.

Igy hát Éva kisasszony Budapestre utazott. Ott megélvezte néhány hétig a színházakat, a társaságokat, mind bizonyos melancholikus érzéssel. (Ki tudja... mikor megint...); az egyik világos ruháját sötétre festette, az esetleges menyasszonyi látogatások alkalmára és lassankint hozzászokott a gondolathoz, hogy Zsöllye Dömötörné lesz.

Egy napon levél érkezett, amelyben a jegyző kifejtette, — hogy ő — ha Éva kisasszony is jönnek találja, — a karácsonyt alkalmasnak vélné az eljegyzésre. Éva kisasszony röviden azt válaszolta levelében, hogy karácsony első napján otthon lesz.

Otthon is volt akkor. Délelőtt beállított Zsöllye ur, miután előzőleg az ünnepi alkalomra gőzfürdőben volt. Nagyon udvariasan köszönetet mondott Évának azért, hogy oly előzékeny volt hozzá. Éva, mint egy álomba járt-kelt. Olybá tünt fel előtte, mintha itt

egymást nemcsak hogy nem szeretik, hanem gyűlölik?

Vajjon nem jut-e eszébe a hadvezetőségnek ez a körülmény és vajjon nem látja-e, hogy ez az irányzat, ez a közszellem évről-évre jobban kidomlóroodik?

Hiszi-e és hiheti-e azt, hogy ilyen szellem a hadseregben üdvös és erősítő adó?

Nem látja-e, hogy ez a hadsereg alkatrészeit széttaszító szellem, mely a nép fiait otthonából lehetetlen, hogy bele ne szívárojon a hadsereg sorába, — egy nagy és tényleges veszedelmet képez, mely hasonlíthatatlanul nagyobb mérvben fenyegeti a hadsereg egységét, mint például az, ha a csákon kétfejű sas van, vagy az egyfejű tiroli sas (mint némely tiroli vadász zászlóaljuknál), vagy pedig a halálra perhorreszkált magyar királyi címer?

És nem-e fajult el odáig a delegációs intézmény, hogy most már ennek keretén belül az osztrák gyűlölködés, mint bomlasztó és a két ország népét egymás ellen uszító fórum működik, aminek lehetetlen, hogy rossz vége ne legyen?

A magyar nemzet volt mindig az, amelynek áldozatokat kellett hoznia és mégsem fejlődött ki a magyar nemzetnél az a népgyűlölet, amely most Ausztriában, mindennel szemben, ami magyar, észlelhető.

Sőt voltak mindig az osztrák nemzetek közt olyanok, amelyek irányában nálunk a néprokonszenv hagyományos volt, ilyenek voltak például a lengyelek.

Azonban emberfeletti dolog egy nemzetől azt kívánni, hogy ha azt látja, hogy minden ok nélkül vadul gyűlölik, ez az érzés át ne ragadjon rá is.

Lassan ragad át, de biztosan át fog ragadni!

olyasvalami játszódna le, amihez voltaképpen semmi köze; valami, ami egy időben mulatságos és szomorú, s mely különösképpen nem tartozik rá. Ki-be járt, segédkezett a konyhában; asztalt terített, közben néhány szót váltott a jegyzővel, aki, hol az apával, hol az anyával, hol a fivérével és hol az özvegyvé lett leendő sógorával mulatott. Étkezéskor az apa egyszerre ünnepélyes lett; izgett, mozgott, és egyszerre csak megszólalt:

— Hát, gyermekek, váltsatok jegyet és legyetek boldogok!

Erre egy vastag, fekete bajusz, melynek bor-, dohány- és isten tudja még, milyen szaga volt, közeledett Éva arczához és még mielőtt eszmélni tudott volna, már kapott egy csókot és el volt jegyezve.

Nos: most már csakugyan jegyese volt a jegyzőnek. Ezt mondták a rokonok is, akik gratulálni jöttek és feketekávékat kaptak. Ugyanezt mondta nagy vidáman Zsöllye ur is, és így biztosan igaz volt.

— Hát így van eljegyezve az ember? — gondolta Éva kisasszony, amikor vőlegénye este elatazott, — hát így van ez?

Az érzések, amelyek benne keletkeztek, nem lehettek túlságosan örömteljes természetűek, mert kérdését mély sóhaj követte.

— Az ördögbe is, hát voltaképpen mi is ez a Zsöllye ur? Hogy is mert ez az ember engem megcsókolni? Vagy úgy, hisz a vőlegényem. És ennek leszek a felesége? És min-

A Pool-szerződés.

Budapest, február 17.

Mikor néhány hét előtt először adtunk hírt arról, hogy a magyar Kormány az Északatlanti Pool név alatt tömörült hajóstársaságokkal a kivándorlók szállítására szerződést kötött, azonnal konstatáltuk azt is, hogy a magyar kormány ezt a szerződést kényszerhelyzetben kötötte meg, s épp ezért követeltük, hogy ezt a szerződést ne csak azért, mert a kivándorlási törvény ezt határozottan rendeli, hanem azért is, mert országos érdek, azonnal terjessze a képviselőház elé. Azóta a képviselőházban interpellációt is intéztek ebben az irányban a kormányhoz s nyíltan megvádolták a német birodalmi kancellárt, hogy illegitim pressziót gyakorolt a magyar kormányra. Ennek dacára a szerződés még ma sem fekszik a Ház asztalán, sőt egy Hamburgból érkezett távirat jelentése szerint, még hosszú idő fog eltelni, míg a szerződésről a magyar parlamentnek hivatalosan és autentikusan tudomása lesz.

Pedig a szerződés már hatályba is lépett, s a Pool, melyben a Norddeutscher Lloyd és a Hamburg—Amerika-Linie viszik a vezető szerepet, vigan szállítja ki a magyar állam polgárait Amerikába.

Nem akarunk most a kivándorlás állami, szociális s gazdasági hátrányaival foglalkozni. Ezek közismert és sokszor hangoztatott dolgok, s csak nyílt ajtót törnénk be, ha most ezekről beszélünk. De rá akarunk mutatni arra, hogy a szerződés létrehozásánál csuf játék folyt, s hogy azt a kényszerhelyzetet, amely végül is a szerződés megkötésére kényszerítette a magyar kormányt, mesterségesen idézte fel a Pool.

Az a szerződés, mely a Cunard-Line és a magyar kormány közt fennáll, nem akadályozta meg a Poolt abban, hogy itt Magyarországon titkos irrodákat tartson fel, amelyek kivándorlásra csábítanak. A Cunard-szerződés utlevelet kíván, az angol hajóstársaságoknak erősz. üzletvezetését a magyar kormány

ellenőrzése alá helyezi, s az utlevél nélküli kivándorlást eltiltja. A Cunard tényleg nem is szállított ki utlevél nélkül egyetlen kivándorlót sem. Ez a Cunard-szerződés valósággal kerítő szolgálatokat teljesített a Norddeutscher Lloyd érdekében. Az utlevélkényszer, a monopólium, s az a tiz korona, amit minden kivándorló után a Cunard a magyar kormánynak fizetni kénytelen, nehézzé, körülményessé, drágává tette a Cunard utján való szállítást. A Cunard-szerződés mégis óriási anyagi kárt okozott a német hajóstársaságnak, mert a szigorú határrendőrség a kivándorlókat mind Fiume felé terelte, a Cunard hajóira. Az eddigi szabad portyázás megszűnt, a közigazgatási hatóságok írtó hadjáratot intéztek ezek ellen a német kivándorlási ügynökök ellen, s a Norddeutscher Lloyd egy szép napon azon vette észre magát, hogy legjövendelműbb tüzletétől esett el, s épp ezért egyszerre kénytelen volt beszüntetni az osztalékfizetést.

Akkor nagy és merész lépésre határozta el magát. Versenyre kelt Magyarországon a Cunarddal, s a magyar kormány és a közigazgatás éberségét kijátszva, utlevél nélkül, és olcsóbban kezdte el szállítani azokat, akik Amerikába akartak tőlünk vándorolni. Itthon a kivándorlásra csábítás miatt a kihágási perek száma légiókra nőtt, de a német hajóstársaság igazi ügynökei mindig rava-szul ki tudták magukat vonni a büntetés alól, a törvény szigora csak azokat sújtotta, akik szegény, ügyefogyott, néha gyanútlan eszközei voltak a hatalmas hajóstársaságnak.

De a Cunard mégis megérezte a versenyt. Egyrészt azért, mert a szerződés olyan terheket rótt rá, amelyek miatt már önköltségei is növekedtek, tehát a szállítási árt is magasabban volt kénytelen megszabni, mint tehetette ezt a szabadon portyázó német hajóstársaság, másrészt azért, mert ez utlevél nélkül is szállított, tehát katonaszökevényeket s a törvény elől menekülőket is vigan szállithatta, míg a Cunard kénytelen volt ezeket visszautasítani. A Cunard maga volt tehát az, aki az első lépést megtette, hogy a Pool és ő közte valami

dig együtt fogok lakni vele? Különös, hogy erre eddig nem is igen gondoltam.

Ezek voltak körülbelül a reflexiók, melyek Éva kisasszonyt közvetlenül eljegyzése után foglalkoztatták. De másnap reggelig a történeteket könnyű köd szállta meg. Emberek jöttek-mentek: gratuláltak, örvendeztek és mindenképen kifejezést adtak azon való elégtelenségüknek, hogy nyolcz napra volt társalgási témájuk.

Igy mult el egy hét egész akezeptábilis módon, mialatt Éva kisasszony minden nap telefonált a vőlegényének. Még ez a szó is akadálytalanul hagyta el ajkát: „Vőlegényem!” Alaposan megbeszéltek családi körben a kelengyét, a menyasszonyi ruhát és a várt nászajándékokat. Mindenről esett szó, csak a jegyzőről hallgatólugos beleegyezéssel semmit sem beszéltek.

Itt volt a vasárnap és vele együtt Zsöllye Dömötör ur, a vőlegény. Ezuttal megmutatni akarván, hogy — up to date, — szmokingban és vadonatúj lakkezipőben volt. Éva kisasszony fővárosiasan elkényeztetett szemek kritikusan nézte a hajduböszörményi szmokingot. Boldog Isten! Milyen különös szögletei voltak! Ember fia meg nem mondhatta, mi ment végbe a szabó fantáziájában, amikor ezeket a szögleteket és kinövéseket kreálta. De hegyesebb, mint a szmoking szögletei, és hosszabb, mint annak tulhoszu ujjai, volt Zsöllye ur orra. Ezt látta ijesztő világosan Éva kisasszony, amikor a fekete

bajusz megint közeledett hozzá vőlegényi csókra. Úgyes mozdulattal sikerült kitérnie az orr és a csók elől.

A délelőtti fáradtságos és sovány beszélgetésekkel mult el. Zsöllye élénk színekkel írta le természetben kapott lakását. Késznek nyilatkozott arra, hogy huppikékre, rózsaszínűre, zöldre festeti menyasszonya izlése szerint. Leírta Hajduböszörmény társadalmi, topografiai és gazdasági előnyeit; rajongóan szentimentális hangokat ütött meg, amikor madárkákra és fészkekről beszélt. De Éva kisasszony egyre szűkezőtobbá lett és gondolatai messzire vitték onnan.

Az ebéd ideje érkezett. Félve, a lehetetlen szmokingtól s a nagyon is szűk lakkezipőktől befolyásolt szemekkel figyelte Éva a vőlegényét.

Nos, a leves baj nélkül, ha kissé hangosan is megtette az útját. Ellenben a kappan esontjainak szélesebb támadási területe volt. Amikor a menu végre egész a krémtortáig haladt előre, és Zsöllye ur következetesen a krémet a tányérszélen át kikente, Éva kisasszony esztétikai érzéke fájdalmasan fel-lázadt.

A feketekávéval, melyet a jegyző látható elégteliséggel és zajjal szüresölt, elkészíthette tisztán és világosan a jövendőbeli Zsöllye Dömötörné testi és lelki tulajdonságainak mérlegét... Hát, szép nem volt. Nem. Inkább rút. A hosszú, hegyes orr fölött két fekete, kicsiny, ravasz szem villogott. Feljebb kez-

megállapodás jöjjön létre s a verseny kizárassék. Viszont a Pool a német kormány révén s Aehrenthal utján pressziót tudott gyakorolni a magyar kormányra, hogy azt a koncepcziót, melyet a Cunard Line kapott, ő is megkapja. Minthogy 120,000 kivándorló bóréről volt szó, míthogy ezek közül csak 35—40,000-et tud a Cunard a mai berendezkedése mellett kiszállítani s így 80,000 kivándorló volt a Pool szabad prédája s minthogy végül ha nem is hivatalosan, de okkal-móddal maga a német birodalmi kormány is közbevetette magát, a magyar kormány kénytelen volt végül a Poolal is megkötöni a szerződést s neki is megadni a koncepcziót.

De a Pool ekkor már vérszemet kapott s a helyzetet igyekezett kizsákmányolni. Míg a Cunard az egész üzletvezetését a magyar kormány ellenőrzése alá helyezte, a Pool, csakis a Magyarország határain belül kötött kivándorlási szerződéseire nézve vetette magát alá a kivándorlási törvény határozatainak, de ha valaki utlevél nélkül átszökik a határon, annak szállításától nem engedte magát eltiltani s ezt a jogot a maga számára a szerződésben fenntartotta.

Nem ismerjük a Pool és a magyar kormány közt létrejött szerződés hiteles szövegét, de ezt a pontot mint állítólag hiteleset s mint a német hajóstársaság nagy diadalát a magyar kormány felett, közölte le két hét előtt a „Frankfurter Zeitung.”

Ha ez igaz s ha ez a pont benn van a Poolal kötött szerződésben, akkor a német hajóstársaság ugyszólván szabad kezet nyert. Mert ha eddig titokban működő ügynökei évente 80,000 jórészt utlevél nélkül levő kivándorlót tudtak átesempészni a határon, menyivel többet fognak átesempészni ezután, mikor ügynökei szabadon garázdálkodhatnak, mert működésükre állami engedélyük van. Izelítőt már két hét óta tulong-tul kaptunk vidéki tudósításokban.

El lehet képzelni, hogy ez mennyire meg fogja növelni a kivándorlók számát. S hogy éppen azoknak a kivándorlóknak száma növekszik majd meg, akik kézen fekvő okokból

dődött a homlokkal együtt a fényes, kopasz, kissé laposra nyomott fej. Az orra alatt azonban ott terpszkedett a sűrű, fekete bajusz, melynek ettől fogva joga volt mindennap, vagy naponkint többször, ahányszor neki tetszett, ott szánkázni Éva gömbölyded, puha arcán.

Brr!... Az inventárium nem volt megnyugtató.

A délután valahogy elhúzódott a göröcs-kisérletek között, hogy társalgást folytassanak. Éva kisasszony nem érdeklődött Zsöllye ur galambtenyészetére iránt, oly kevéssé, mint a kilátásba helyezett alispán-lakoma iránt. Zsöllye ur a maga részéről semmi érdeklődést nem tanusított, a „Varázskeringő” iránt, mely Budapesten a reperfoirt uralta, s melynek dallamait Éva kisasszony dudolgatta. De nem volt érdeke arájának kézimunkái és egyéb ügyességei iránt sem. Csak a esők érdekelte, mert ezt Isten és ember által neki kiutalt privilégiumnak tekintette. Hanem a esőkök elől Éva szökött, hol a konyhába, hol özvegy nővérénck szobájába.

Az idő pedig ijesztő lassúsággal haladt. — Mikor megy voltaképen a vonat Hajduböszörménybe? — kérdezte végre a nővért egy ilyen, a szobába való kirándulás után.

— Te ugyan gyorsan szeretnél szabadulni a vőlegényedtől.

Az utóbbi szavak bombák gyanánt hatottak Éva kisasszonynak, házassági óhajok,

nem kapnak utlevelet, vagy nem mernek utlevelet kérni. De az eddig elmaradt osztalékokat éppen ebből az üzletből akarja fizetni a Norddeutscher Lloyd.

Éppen azért mondtuk, hogy országos érdek az, hogy a Poolal kötött szerződés minél előbb a parlament elé kerüljön, amit különben a kivándorlási törvény is kötelezően előír. Hadd tudja meg az ország, hogy nemcsak állítólag szomorú gazdasági és szociális viszonyaink az okai annak, hogy a kivándorlók száma évről-évre növekszik, hanem oka nem éppen utolsó sorban a kivándorlásra csábítás, amelyet ezentul a Poolba tartozó társaságok Magyarországon szabadon üzhetnek.

Szavazás előtt.

— Tóth János indítványa. — Tisza és a Kossuth-párt. — Eitner Zsigmond határozati javaslata és a bank-javaslat részletes tárgyalása. — A Justh-párt vita-bizottságának értekezlete. — Ujonezjavaslatok és újabb indennítás. —

Budapest, február 17.

Holnap még egyszer szóba kerül a pénzügyminiszternek ama vádja, amelyről a politikai zsüri elismerte ugyan a jóhiszeműséget, de konstataulta egyben annak alaptalanságát. A sokat emlegetett titkos akta sem tudta bebizonyítani, hogy a koalíziós kormánynak ne lett volna szabad keze a bank-kérdésben s hogy a függetlenségi miniszterek ugyanakkor, amikor a bank-önállóságot hirdették, elkötelezték volna magukat a bankközösség meghosszabbítása mellett. A Kossuth-párt tehát egészen jogosan kívánja, hogy a miniszter vagy rektifikálja a multkori nyilatkozatát a négyes zsüri döntése értelmében, vagy pedig tegye le a Ház asztalára a bécsi lapokban már amugy is szelöltetett titkos bank-aktát; mert a vád nyilvánosan emeltetett, tehát nyilvánosan is tisztázandó. Ez irányu Tóth Jánosnak, a Kossuth-párt alelnökének holnap megokolandó indítványa.

A kormány azonban sem a helyreigazítás-

jó tanácsok és hasonló dolgok által megzavart fejére.

Igen. — Szabadulni, ez az igazi szó. A vonat indulását megelőző órában elbájolban szeretetreméltó volt. Még egyszer végigsurrolta az arezát a fekete bajusz.

— Ha tudnád, — gondolta Éva kisasszony, de hangosan hozzátette: — Tehát holnap tizenegy órákor a telefonnál.

Másnap pontosan tizenegy órákor a telefonnál volt. Valósággal látni vélte a kagylón át, amint ott terpszkedett a tuloldalón a fekete bajusz.

— Hogy van, Évuska? — szólalt meg fuvolahangon Zsöllye ur hangja.

— Köszönöm jól. De szeretnék mondani valamit. Ne vegye, kérem, rossz néven.

Éva kisasszony minden bátorságát összeszedte.

— Azonnal, ezennel.... felbontom az eljegyzést.

— Mit? Hogyan?.... De az égre, miért?

— Nem tudok, nem tudok.... (Nem jutott eszébe megfelelő szó), nem — nem tudok hozzászólni a férjhezmenéshez. Isten áldja meg.

Az utóbbi kifejezés ugy Zsöllye Dömötör urat, mint pedig az isteni telefont illette, mely egész egyszerűen — lehetővé tette a kagyló letévése által, hogy minden további magyarázattal adós maradjon.

Igy végződött Éva kisasszony házassági projektuma.

ról, sem a titkos akta bemutatásáról mit sem akar tudni. Lukács László kijelentette, hogy ő a zsüri döntésével elintéztnek tekinti a Désy-affért és semmiféle nyilatkozatra nem hajlandó. Holnap nem is fog felszólalni s így Tóth beszéde után maga gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök fogja kérni, hogy az indítványt napirendre ne tűzzék, egyrészt, mert az ügyet ő is elintéztnek tartja és nem helyeselné további bolygatását a békés parlamenti tárgyalás érdekében; másrészt pedig azért, mert a kormány a politikai raisonnal ellenkezőnek vallja a titkos akták nyilvános pertraktálását a Ház színe előtt, ez a parlament beavatkozása volna — szerinte — a végrehajtó hatalom hatáskörébe. Kétségtelen, hogy a miniszterelnök óhajára a többség le fogja szavazni a Kossuth-párt indítványát.

Hire járt, hogy, amikor a munkapártiak elítélően kommentálták a négyes zsüri döntését, gróf Tisza István így vigasztalta volna elvtársait:

— Nagyon helyes volt a megoldás, amelynek különben meglett az a jó eredménye is, hogy ismét megnyertük vele a Kossuth-pártot, amely most már nem vesz részt a bankvitában.

Ezt a nevelés és tarthatatlan föltevést ma gróf Tisza István, aki Kolozsvárott időzik, sietett maga megczáfolni, amennyiben egy táviratilag hozzáintézt kérdésre a fönti (néhány lapban is megjelent) nyilatkozatof illetoen ezt a választ adta:

„A szóbanforgó közlemény valótlanság.
Gróf Tisza István.”

Holnap végre megszavazhatja a képviselőház általánosságban a bankjavaslatot, amely fölött a vita január 11-ike óta folyt. Szó van róla, hogy esetleg a munkapárt — impozáns többségét demonstrálandó — névszerinti szavazást kér. Sok valószínűséggel azonban ez nem bír, mert akkor az ellenzék erre a tüntetésre azzal felelne, hogy minden egyes határozati javaslatra kérne névszerinti szavazást, s tekintve, hogy huszonnyolcz van, ugy három-négy napig is elnyulna a szavazgatás.

Az első szavazás megtörténvén, határozni kell a részletes tárgyalás módja fölött is. A Justh-párt, élén Polónyi Gézával azt akarta, hogy a bankstatutumokat cikkenként tárgyalhassa s erre vonatkozólag napok óta folytak a megbeszélések a Ház elnökségével és ma is volt konferencia Berzeviczy Albertnél. Justhéknek azonban kevés kilátásuk van sikerre, mert Eitner Zsigmond határozati javaslata ennek útját vágta. Ez a javaslat ugyanis így hangzik:

„Határozati javaslat. A Ház utasítja a kormányt, miszerint tekintettel arra, hogy az Osztrák-Magyar Bankra vonatkozó összes törvényes intézkedések ex-lexbe jutottak, az Osztrák-Magyar Bank összes alapszabályait terjeszse a képviselőház elé.”

Már most, ha ezt a javaslatot elveti a többség — már pedig elveti — akkor nincs rá mód, hogy az ellenzék, akár házszabályvita keretében is, hasonló indítványt tegyen, mivel a házszabályok értelmében egy ülészakban egy tárgy fölött csak egyszer dönthet a Ház. A Justh-párt azzal sem ér semmit, ha Eitner visszavonná határozati javaslatát, mert azt a munkapárt egy tagja magáévá teheti a házszabályok 246. §-a értelmében. Így hát a kisebbség egész erejét az ötödik szakasz ellen fogja koncentrálni.

A függetlenségi és 48-as Justh-párt bankbizottsága az este folyamán Földes Béla el-

nöklésével ülést tartott, amelyen a párt tagjai igen rokan jelentek meg, az elnökség részéről pedig *Justh Gyula*, gróf *Batthyány Tivadar* és *Holló Lajos* vettek részt a gyűlésen. *Beck Lajos*, a bankbizottság előadója kimerítően ismertette a bankjavaslat részletes rendelkezéseit és nagy figyelemmel hallgatott szakszerű beszédben emelte ki a részletekben foglalt rendelkezéseket, amelyekre a pártnak különösebb figyelmet kell fordítania. Ezután hosszabb vita indult meg, amelynek során a törvényjavaslat részletes tárgyalásával foglalkoztak, végül *Földes Béla* elnök tartott hosszabb előadást a bankjavaslat részletes vitájának módozatairól s az ülést azzal rokesztette be, hogy a még hátralevő kérdések megvitatása céljából holnap este ismét ülést tart a bankbizottság.

*

Minden jel arra vall, hogy két-három héten belül részleteiben is letárgyalják a bankjavaslatokat. A kormány erre nyomban a rendes ujonczjavaslatokat fogja előterjeszteni, amelyek megszavazása elő az ellenzék aligha fog akadályt gördíteni. Ekkorra azonban mégis körülbelül márczius közepe lesz s így az ezután következő költségvetési vitákra mindössze másfélhónap idő maradna, ami a mi viszonyaink között nagyon is kevés. Éppen ezért a kormány köreiben fölmerült a terv a végből, hogy május elsején az exlex beállása elkerülhető legyen, a pénzügyminiszter a kabinet nevében újabb két havi indennitást fog kérni. Az örökös indennitással való operálás természetesen nagy megütközést kelt az ellenzéki pártok között.

Budapest, február 17.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnapi ülésén folytatják a bankjavaslat általános tárgyalásához tartozó záróbeszédet; egy órákor okolja meg *Tóth János* és *Lukács-Désy* ügyben bejelentett indítványát, azután interpellációk lesznek.

Az osztrák miniszterelnök a királynál. Báró *Bienerth* osztrák miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órákor hosszabb különkihallgatáson jelent meg a királynál.

Küldöttségek a kereskedelmi miniszternél. A kereskedelmi miniszternél ma délelben a képviselőházban a gyárosoknak egy küldöttsége tisztelgett. A küldöttséget *Jakabffy Ferencz*, a IX. kerület orsz. képviselője vezette, aki kérte, hogy a városi villamos vasutnak kocsijai, amelyek eddig *Köbányán* csak a Liget-térig közlekedtek, tovább is haladjanak egészen a gyömrői-utáig. *Hieronymi Károly* miniszter megígérte, hogy rövidesen beható tanulmány alá veszi a kérdést és amennyiben nehézségek nem lesznek, vagy elvi akadályok nem forognak felett, úgy azon lesz, hogy a kért villamos vasuti vonal minél hamarabb kiépüljön. Ezután a budapesti építőmesterek ipartestületének küldöttsége járult a kereskedelmi miniszter elé, ugyanezen *Jakabffy Ferencz* képviselő vezetésével és átnyújtotta a kereskedelmi miniszternek a Vasutépítéstan című s a pallértanfolyam könyvtárában megjelent műnek a miniszter számára nyomtatott külön diszpléndányát. A miniszter a könyvet köszönettel fogadta.

Banjanin menteli ügye. A képviselőház mentelmi bizottsága *Plösz Sándor* elnöklésével tárgyalta a Banjanin-féle mentelmi ügyet. *Darvay Fülöp* előadó bejelentette, hogy a bekvánt iratok hiteltel alakban beérkeztek a azoknak rövid ismertetése után a bizottság elhatározta, hogy a tárgyan legközelebb érdemleges ülést tart, amelyben *Darvay Fülöp* az érdemleges indítványt elő fogja terjeszteni.

A losonczi mandátum. Losonczon, mint onnan nekünk írják, *Filó Lajos* eszmiadamester fölépelt 48-as programmal.

A bank-vita végén.

— Négy zárzó — egy napon. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 17.

A bankjavaslat általános vitája a legvégét járja. A hátravolt nyolcz zárzónok közül ma négy lebeszél, kettő nem volt jelen, s így holnap föltétlenül szavazásra kerül a sor, hétfőn pedig megindulhat a részletes tárgyalás. Ma elsőként *Jaczkó Pál* okolta meg határozati javaslatát, *Justh Gyula* azonban csak arra szorított, hogy egy mondat keretében elfogadásra ajánlotta a kormány ellen tett bizalmatlansági indítványát. *Holló Lajos* már annál hosszabban vette igénybe a Ház idejét s nagy melegséggel érvelt a bank-önállóság mellett. Az ülés hátralevő részét *Ráth Endre* foglalta le, aki nagyon ügyes és figyelmet keltő fejtegetés keretében taglalta a mezőgazdasági hitel ügyét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Berzeviczy Albert elnök negyed tizenegy után megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Elnök bemutatja özv. *Ugron Gáborné* és özv. *Maylaender Mihályné* leveleit, amelyekben a Ház részvevőit köszönetet mondanak.

Horváth Gyula hat heti szabadságot kért. Megadták.

A zárzavak.

Következett a bankjavaslat vitájának folytatása.

Jaczkó Pál kifogásolja, hogy érveire a vita során a tudósdalról nem feleltek ellenérvekkel. Megindokolta határozati javaslatát, amelyben kimondani kéri, hogy a bankszabadalom megadása esetére az ércfedezetbe beszámítható külföldi váltók mennyiségét bizonyos százalékban állapítsák meg. Ennek kapcsán foglalkozott a devizák beszámíthatóságának kérdésével. Kifejtette, hogy a beszámíthatóság kérdését meg kell állapítani. Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Justh Gyula egész röviden kijelenti, hogy miután érveit nem cáfolták meg, kéri határozati javaslatának elfogadását. Egyébként a zárzó jogával élni nem kíván.

Bikádi Antal nem volt jelen.

Holló Lajos polemizál az előadó fejtegetésével s azt jelentette ki, hogy amikor ők a kartel-bankot elfogadták volna, akkor is nem a közönség, hanem az önállóság alapján állottak s csak a 67-es szövetségesek felfogásának akartak némi áldozatot hozni. A magyar önálló jegybanktól várják a magyar hitelügyek igazi kioldását minden tendenzia nélkül. A közös banknál katonai célokra, nagy hadikincstárnak gyűjtik az aranykészletet. Rámutat arra a nagy árfolyambeli különbségre, amely a magyar papírokra nézve fennáll az osztrák papírokkal szemben. Kiemeli nagy improduktív kiadásaink emelkedését, amelyet szegénységünk már el nem bír. Csak gazdasági önállóságunkkal volnának elmentelyozhatók. A gazdasági önállósággal szemben áll az udvari akarat. Öszintén be kellene ezt is ismerni. Ez az udvari politika Magyarország átká és istencsapása. Utal *Hieronymi* és *Tisza István* beszédeire, akik öszintén beismerték, hogy a javaslatban nincs a készfizetések felvétele. Nem fordulhatna-e meg egyszer ez a politika s panaszkodnának inkább az osztrákok, hogy a magyarok ellentállásán tört meg valami. Majd szünetet kér.

Szünet után.

Az elnöklést *Návay Lajos* alelnök veszi át. **Holló Lajos** folytatja beszédét. Hivatkozik azokra a szakértőkre, akik az önálló bank mellett nyilatkoztak. Megvan minden előkészítő lépés, mi tarthat tehát minket vissza az önálló bank felállításától? A jegybank üzletköréből ki kell kapcsolni a jelzőlogizet. Az aranypénz mellett az ezüst ércfizetést meg kell szüntetni. Az egészséges bankpolitika kívánja ezt. Ötven koronán alul nem volna szabad megengedni a papírpénzt. A fennálló összes bajok orvoslását csakis a parlamentarizmus reformjában, a széles választói jog alapján összeülő igazi népképviselőben látja. A javaslatot nem fogadja el, hanem esatlatkozik a benyújtott határozati javaslatokhoz.

Gróf Esterházy Mihály következett volna, de nem volt jelen.

Ráth Endre a mezőgazdasági hitel kérdésével foglalkozott. Rámutat arra, hogy a magyar föld el van adósodva és sürgős segítségre van szükség, ha nem akarjuk elveszteni a magyar földet. Első

dolog volna a magyar föld terhét záloglevelekben konvertálni. Fokozni kell a magyar gazda üzemi és személyi hitelét s e célból központi mezőgazdasági hitelintézetet kell létesíteni. Főleg Erdélyt kell megmenteni a nemzetiségtől. A mezőgazdaságnak hosszú lejáratú és olcsó kölcsönre van szüksége. Hivatkozik *Beck Lajos* kitűnő munkájára s konstatálja, hogy a mezőgazdasági szövetkezeti hitel fejlesztésével kell támogatni a kis- és középbirtokos osztályt. Végezetül kérte határozati javaslatának elfogadását, mely szerint a mezőgazdasági hitelt 20 millióban kontingentálják.

Elnök a vitát félbeszakítja s megállapítja a holnapi napirendet.

Az ülés ezzel három órákor véget ért.

A delegációk.

— A magyar plenum elfogadta a külügyi költségvetést. —

Esterházy Pál a külügyminiszter helyett.

— Az osztrák hadügyi albizottság ülése. —

Budapest, február 17.

A magyar országos bizottság plénuma ma — amint ezt igen kevés jóstéhséggel is előre meg lehetett jósolni — általánosságban és részleteiben is elfogadta a külügyi költségvetést és megszavazta *Aehrenthal* grófnak azt a bizalmat, amit az előadó, gróf *Wickenburg* olyan hön áhitott a számára.

A plenum mai ülését gróf *Esterházy Pál* külügyminiszteri osztályfőnök fölszólalása vezette be, aki a tegnapi beszédekre reflektált. Mindenek előtt tagadta azt, hogy a külügyminiszter illetéktelenül beavatkozott volna a magyar ügyekbe. Azután bizonyította, hogy még is rózsás a külpolitikai helyzet, de adós maradt azzal a válaszzsal, hogy akkor hát mire való ez az eszeveszett fegyverkezés. Ellenkezőleg: ismételten hangoztatta a gyors és alapos fegyverkezés szükségét, mert amint mondotta, a külügyminiszter csak akkor csinálhat eredményes külpolitikát, hogy ha bizony számíthat egy háta mögött álló erős hadseregére. A leszerelési akcióra nézve azt mondotta, hogy a külügyminiszter legfeljebb platói rokonszenvvel kísérheti ezt az akcióit, de egyéb nem tehetik tőle.

Batthyány Tivadar személyes felszólalás ezimén bizonyította, hogy a külügyminiszter még is beavatkozott a magyar ügyekbe. *Bakonyi Samu* pedig hasonló ezimén tartott fölszólalásában hivatkozott arra, hogy talán még sem farsangi tréfa az, amit tekintélyes világlapok a nemzetközi helyzet viharfelhőiről írnak? Utánuk *Holló Lajos* intezett igen erős támadást a külügyi költségvetés és különösen a hármás szövetség ellen. Vele szemben gróf *Esterházy Pál* és *Khuen-Hédervary* miniszterelnök vették védelmükbe a német szövetséget. Az országos bizottság ezután hirtelenben elfogadott mindent: költségvetést, bizalmi nyilatkozatot, megtoldva az albizottság határozati javaslataival. A legközelebbi plenáris ülés kedden lesz, amikor a zárszámadás és a pénzügyi albizottság jelentése kerül sorra.

Az osztrákoknál délelőtt a hadügyi, délután a hadseregszállítók megvizsgálására kiküldött albizottság ülésezett. A hadügyi bizottság elfogadta a hadügyi rendes és rendkívüli költségvetést. A tengerészeti költségvetés felletti szavazást *Doberniq* delegátus indítványára arra az időre halasztották, amikor a hadseregszállítók megvizsgálására kiküldött albizottság jelentését beértesztette. Miután azonban a hadseregszállítók megvizsgálására kiküldött bizottság a dolgát már ma délelőtt szerencsésen elvégezte, már holnap abban a helyzetben lesz a hadügyi bizottság, hogy a flottaköltségeket is megszavazhatja.

A delegációs tanácskozásokról mai tudósításunk a következő:

I.

A magyar delegáció.

Plenáris ülés.

A delegáció mai plenáris ülését gróf *Zichy Ágost* elnök délután öt órákor nyitotta meg.

Jelen vannak: *Schönaich Ferencz* közös hadügyminiszter, gróf *Aehrenthal Leza Lajos* külügy-

miniszter, báró *Burián* István közös pénzügyminiszter, gróf *Montecuccoli* tengerészeti főparancsnok, *Esterházy* Pál külügyi osztályfőnök, gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök.

Gróf *Esterházy* Pál külügyi osztályfőnök a külügyminiszter megbízásából válaszol az eddig elhangzott felszólalásokra. Míg Batthyánynak azt a minden néven nevezendő, merőben alaptalan állítását, mintha a külügyminiszter a magyar ügyekbe hivatatlanul beavatkozott volna, a leghatározottabban visszautasítja, ugyanazzal az érveléssel, amelylyel tegnap Issekutz. És a legutóbbi krízis elég hosszú volt arra, hogy az akkori magyar kormány ezt az illetéktelen beavatkozást észrevehette volna és bizonyára visszautasította volna. Azok a jelek, amiktől Bakonyi erre a beavatkozásra következtet, nem elég alaposak. Csodálkozik, hogy az ellenzéknek két olyan vezérére, akik ugyszólván magán a színpadon voltak a szemlélői annak a drámának, amelyik a koalíció felbomlására vezetett, a külügyminiszterben keresik annak okát. (Mozgás.)

Gróf *Batthyány* Tivadar: Nem azt mondtam!

Gróf *Esterházy* Pál ezután áttér a külpolitikára. Bakonyi a potsdami találkozóra hivatkozva, hibáztatja, hogy a külügyminiszter rózsás színben látja az európai helyzetet. Hivatkozott Bakonyi sajtóorgánumokra, de azok mind külföldi lapok és a hármasszövetségnek nem nagy barátai; nincs más céljuk, mint hogy egy kissé ingereljenek bennünket. Szülnének azt válaszolja, hogy a szövetséges viszonyban óvakodni kell a féltékenységtől. A külügyminiszter konzervatív balkán politikája a statuskvó fentartását célozza. Ez az a politika, amelyik senkinek a biztonságát nem veszélyezteti és az egyensúlyt fentartani igyekszik. Megcáfolja azt a feltevést, mintha az újabb hadügyi költségek gyümölcsei volnának a külügyminiszter politikájának. Hogy a külügyminiszter akkor csinálhat eredményes és jó külpolitikát, hogyha tudja, hogy erős hadsereg van a háta mögött, az nem szorul magyarázatra. Ami az expozé eleje és vége között levő látszólagos ellentétet illeti, gróf *Batthyány* éppen ellenkező álláspontot foglal el Bakonyival. A külügyminiszter tudta, hogy vannak, akik a pillanatnyi helyzetből kifolyólag nem tartanak szükségesnek a jövőbe kiható intézkedéseket, éppen ezért kellett nyomatékosan hangsúlyoznia, hogy a látszólagos helyzet szemben, gondolkunk kell a jövő eshetőségeire. Éppen így tett a napokban a francia külügyminiszter *Pichon* is. Az Egyesült-Államok leszerelési törekvését a külügyminiszter rokonszenvvel kíséri, de egymaga nem sokat tehetne. *Batthyány* a német szövetségről szólva, felpanaszolja a pángermán üzelmeket, de mint hogy ebben a német kormánynak semmiféle része nincsen...

Gróf *Batthyány* Tivadar: Nem is mondtam!

Gróf *Esterházy* Pál: ... csak abban az esetben foglalkozhatik vele a külügyminiszter, ha oly konkrét esetek merülnek föl, amelyeket illetékes helyen felemlíthet. Végül a határozatok tekintetében utal a külügyminiszter legutóbb tett kijelentéseire és kéri a költségvetés elfogadását.

Gróf *Batthyány* Tivadar személyes kérdésben kifejti, hogy a magyar népben miért szűnt meg a lelkesedés a német szövetség iránt. A magyar nemzeti pánszláv agitáció a német társadalomból indult ki s ha ezt tovább is folytatják, Magyarország egészen el fog hidegülni a német szövetségtől. Ezt az aknamunkát nagyon nehéz aktaszertűen bizonyítani, de a külügyi hivatal visszhangot adhat tiltakozásainknak. Az osztályfőnök igen határozottan visszautasította a külügyminiszter beavatkozását a magyar krízisbe. Azt mondja, nem avatkozott bele hivatalosan...

Gróf *Esterházy* Pál: Hivatlanul!

Gróf *Batthyány* Tivadar: Akkor együtt vagyunk! Tehát csak akkor, amikor hívták. Ezt megengedem, hiszen a legkülönfélébb kibontakozási terveknek kerestek akkor alapot. Beszédében sem volt, hogy annak a miniszterválságnak az odumát a külügyminiszter nyakába varrja. De igenis fentartja azt az állítást, hogy gróf *Aehrenthal* 1909-ben hívta vagy hivatlanul olyan meleg érdeklődést támasztott a magyar krízis iránt, amely törvényes hatáskörén túl terjed.

Gróf *Esterházy* Pál osztályfőnök kijelenti, hogy a hivatlan szó alatt azt értette, hogy illetéktelenül.

Bakonyi Samu nem tartja farsangi tréfának a külföldi lapoknak lekicsinyelt híreit. Az amerikai leszerelési mozgalommal szemben pedig nem tartja elégnek a pusztá rokonszenvet.

Holló Lajos: Hosszasabban foglalkozik azzal a helyzettel, amit a monarchia a hármasszövetségben elfoglalt. Az igazság az, hogy Németország felhasználja és kihasznál bennünket arra, hogy nagy koncepciójú terjeszkedési politikáját rajtunk keresztül a Balkánon és Kis-Ázsiában érvényesítse a német kereskedelemnek új piacokat szerezzen. Egymagában a monarchia érdeke nem indokolná azt a költséges flottaszaporítást, mely nálunk történik. Ezzel is a német szövetséges igényeit akar-

juk kielégíteni. Ő is szükségesnek találná, hogy ha mi, akik leginkább érezzük a fegyverkezési terhet, komolyabban foglalkozzunk a leszerelés idejével. Végül óhajtandónak tartja, hogy az olasz egység jubileuma alkalmából a monarchia fejezze ki Olaszország iránt a legnagyobb szimpátiáját. A költségvetést nem fogadja el.

Gróf *Esterházy* Pál reflektálva az elhangzottakra, kifejti, hogy a flottánk fejlesztésére azért volt szükség, mert az teljesen elmaradt. E tekintetben Németország részéről semminemű kívánság sem hangzott el.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök kijelenti, hogy az 1910. költségvetés nem ide, hanem a magyar parlament elé tartozik. Holló Németország és Anglia versengésének tulajdonítja a mi fegyverkezésünket és ezért ellenzi a szövetséget. Ez nem így van, de viszont a német szövetség mellettünk tapasztalt fellépését sem lehet lekicsinyelni és ezért ez a szövetség ma is népszerű. Az északamerikai leszerelési mozgalom nagyon szimpatikus, és ha csak rokonszenves nyilatkozatok kellenek, azokkal mi is szolgálhatunk. Olaszország túlság szimpatikusan fogadta az eszmét, de egyuttal emelte a hadügyi költségeket. Ezt mi is megtehetjük, de egyelőre kénytelenek vagyunk növelni a hadügyi terheinket.

Elnök: Több hozzászóló nem lévén, az általános vitát berekeszti.

Gróf *Wickenburg* Márk előadó reflektál az elhangzottakra, utal arra, hogy a legutolsó kölcsön megszerzésénél is milyen jó szolgálatot tett nekünk Németország barátsága. Ujra kéri a költségvetés elfogadását és indítványozza, hogy a külügyminiszternek elismerést szavazzanak.

Elnök felteszi a kérdést, az országos bizottság a költségvetést általánosságban, a részletes vita alapjául elfogadja és *Aehrenthal*nak megszavazza az elismerést.

Gróf *Wickenburg* Márk előadó előterjeszti az albizottság által elfogadott határozati javaslatokat, amelyek a külügyminiszternek adandó utasításokat tartalmazzák.

Az országos bizottság *Bakonyi* Samu és *Khuen-Héderváry* miniszterelnök felszólalásai után a határozati javaslatokat elfogadja.

Ezután részleteiben is letergylva és elfogadva a költségvetést, az ülés hét órakor véget ért.

A legközelebbi plenáris ülés jövő héten kedden lesz: ez alkalommal a zárszámadás és a pénzügyi bizottság jelentése kerül tárgyalás alá.

Delegációs hírek.

A magyar delegáció legközelebbi munkarendje a következőképpen fog alakulni: A teljes ülések a külügyi költségvetés elfogadása után egy ideig szünetelnek. Hétfőn délután öt órakor összeül a tengerészeti albizottság, hogy folytassa tanácskozásait; előzően az albizottság részéről kiküldött ötös bizottság tartja meg zárülését. Kedden és a következő napokon ismét teljes ülések lesznek, amelyek a bosnyák költségvetés, a közös pénzügyminisztérium költségvetése és a zárszámadási bizottság jelentése ebben a sorrendben kerül tárgyalás alá. Valószínűleg a pénteki teljes ülésen kezdik tárgyalni a tengerészeti költségvetést.

II.

Az osztrák delegáció.

A hadügyi bizottság ülése.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága ma délelőtt gróf *Mercelot* elnöklésével folytatta a rendes katonai kiadások általánosságban való tárgyalását. Jelen voltak *Eienerth* miniszterelnök, *Schönaich* hadügyminiszter, *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok.

Zavorka hangsúlyozza, hogy a fennálló állapotok alkotmányos államban soká ily nem maradhatnak. Már most bajos előteremteni az agkori ellátásokra szükséges eszközöket, egyszerűen lehetetlen lesz ez a sok millióra rugó katonai kiadások megszavazása után. A népképviselőt mégis könnyebben szavazná meg a sok milliót, ha legalább végrehajtották volna a véderő-reformot és a katonai büntető perrendtartást. Intézkedést kér aziránt, hogy a fegyvergyaklatoknál legyenek tekintettel a mezőgazdaságra és tartsák meg azokat egy hónappal később, amikor már nem okozhatnak oly nagy károkat. A katonaságnak a magyarországi választásoknál való igénybevételére nézve beszélt többekkel és meggyőződött róla, hogy a rend fentartására tényleg igénybe veszik a katonaságot, mert Magyarországon a választások sokkal nagyobb szvedlyvel folynak, mint Ausztriában. Ezért nem tehet szemrehányást a hadvezetésnek, ha a választásoknál a rend fentartása céljából katonai

segítséget nyújt. Különben is neki mindegy, a fegyveres erőnek ezt vagy azt a részt veszik-e igénybe. A fő az, hogy a rend a választásoknál fentartassék. Sőt azt hiszi, hogy Ausztriában is szükség volna katonai asszisztenciára, gonosz indulatu izgatások meggátlása céljából. A katonai büntető perrendtartást illetőleg helyesli, hogy a tárgyalás a vádolt anyanyelvén történjék és el lehet rá készülni a hadvezetésnek, hogyha ez a humánus követelés nem teljesül, a vádoltak semmiféle írást nem fognak aláírni, amely nem az ő anyanyelvükön szövegeztetett. Végül a légénység helyzetének javítására irányuló intézkedéseket kéri és a mezőgazdaság támogatását kéri. Ily értelmű javaslatot nyújt be.

Schramek kijelenti, hogy az a megjegyzése, amit a sápolásra szánt pénzeszegekről tett, éppen nem légbőlkapott. E megjegyzéseért a felelősséget vállalja.

Kozlovski előadó el ezután a zárszó jogával, amelynek megtörténtével a bizottság áttér a részletes tárgyalásra.

A vitában résztvettek *Schönaich* hadügyminiszter, *Ellenbogen* és *Steiner* delegátusok, akiknek felszólalásai után a bizottság a hadügyi rendes költségvetést változatlanul elfogadta.

Gróf *Clam-Martinié* előadó a hadügyi rendkívüli költségvetést ismerteti és elfogadásra ajánlja.

A bizottság többek hozzájárulása után ezt a költségvetést is megszavazza.

Elnök konstataálja, hogy a bizottság a tengerészeti költségvetés fölötti döntés leszámításával, munkáját befejezte. Ez a döntés *Dobernig* delegátus indítványa következtében akkorra tartandó fenn, amikor a hadseregszállítások megvizsgálására kiküldött albizottság jelentését a bizottság elé terjeszti. Miután ez holnap már megtörténhetik, azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülés holnap délelőtt fél tízkor tartassék. A bizottság ehhez hozzájárul.

A hadseregszállítások.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága részéről a hadseregszállítások megvizsgálására kiküldött albizottság ma délután dr. *Ezner* elnökele alatt ülést tartott, amelyen az osztrák kereskedelmi kormány részéről dr. *Weisskirchner* kereskedelemügyi miniszter, dr. *Brosche* osztályfőnök, *Pranter* miniszteri tanácsos, a közös hadügyi kormány részéről *Okrugic* osztályfőnök és *Gassenmeyer* sorhajókapitány vettek részt. A tanácskozás tárgyát az ipari szállítások képezték.

Exner elnök indítványt tesz, hogy az albizottság tekintsen el attól a formalitástól, hogy a vitát az előadó előterjesztése vezesse be és szoritkozzék arra, hogy a vita anyagát kizárólag a hadügyi bizottság előtt fekvő javaslatokra vonatkozó kérdések képezzék.

Steiner és dr. *Schlegel* felszólalásai után az albizottság az elnök javaslatát elfogadja.

Gassenmeyer sorhajókapitány ezután a hadügyminisztérium nevében ismerteti a hadseregszállításoknak a beterjesztett indítványokra vonatkozó részét, amelyet az albizottság nagy tetszéssel vesz udomásul.

Weisskirchner kereskedelemügyi miniszter az osztrák ipar szempontjából világítja meg a vitaanyagot.

Felszólalása után hosszabb vita keletkezett, amelyben *Steiner*, *Schlegel*, *Stanek*, dr. *Ellenbogen* delegátusok, majd végezetül ismét *Weisskirchner* miniszter vettek részt.

Elnök a vita befejeztével megállapítja, hogy az albizottság a kereskedelemügyi miniszter indokolása alapján a hadseregszállításokra vonatkozó javaslatot megnyugvással vette tudomásul és ennek kapcsán megbízta az előadót, hogy az albizottságnak ezt a megállapodását holnap a hadügyi bizottság elé terjeszse.

Ezzel az ülés véget ért.

Budapest, február 17.

Kizárt horvát politikuskok. A horvát és szerb koalíció *Benesics* Ferenc, *Mazzura* Leó és *Turkovicz* Vladimir képviselőket ma a párt kötelékéből kizárta. A kizárás oka nevezett képviselők „kétes politikai magatartása.” Az utóbbi időben a horvát és a budapesti lapokban az illető képviselőkről az a hír jelent meg, mintha kiléptek volna a horvát-szerb koalíció kötelékéből. A kilépésről szóló hírt az érdekeltek azután csak nagyon lagymatag módon cáfolták meg. Ezt torolta meg a koalíció most olyan radikálisan. A kizárás politikai körökben óriási szenzációt keltett. — Itt említjük meg, hogy dr. *Neumann* Károly országgyűlési elnök állapotában hirtelen kedvezőtlen fordulat állott be,

ugy hogy szükségesekek mutatkozott egy specialista orvostanárnak a beteg ágyához való meghívása.

Küldöttség a honvédelmi miniszternél. Hazai honvédelmi miniszter ma délelben az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák országos szövetségének küldöttségét fogadta. Siegescu József országgyűlési képviselő, a szövetség díszelnöke arra kérte a küldöttség nevében a minisztert, hogy a honvédelmi minisztérium szolgálatában levő altisztek és szolgák részére évi tizenöt nap szabadság-idő engedélyezésére bocsásson ki miniszteri rendeletet, amely a többi minisztériumhoz hasonlóan a szolgáknak az évenkénti kéthetes szabadságidőt biztosítaná. A miniszter válaszában megígérte, hogy az ügyet jóakarattal fogja tanulmányozni és mindent el fog követni, hogy a kérelmet teljesítse. A választ a küldöttség éljenezéssel vette tudomásul.

Botrány a horvát szaborban. A horvát országgyűlés mai ülésén rátért Radics István sürgős indítványának tárgyalására, amelyben vizsgáló-bizottság kiküldetését kéri az ismeretes reverzális ügynek megvizsgálására, amely által a koalíciós képviselők kötelezettséget vállaltak mandátumaikról lemondani, ha nem ragaszkodnának a koalíció vezetésének rendelkezéséhez. Indítványa megokolása során kijelentette Radics, hogy ez a reverzális inparlamentáris eljárást jelent. (Zaj a koalíciónál.) Supilo nyilatkozataira hivatkozik, aki azt mondotta, hogy a koalíció kebelében fönnálló terrorizmus miatt nem tudott együtt munkálkodni azal és ezért kilépett onnan. A választáskor a koalíció egyes jelöltjei kijelentették, hogy olyan program alapján lépnek föl, amely tartalmazza a Tomasics horvát bánnal való megegyezést is. Így tettek például Palacsak, Popovics Sándor és más képviselők is. A miatt, mert gróf Kulmer a bánnal szemben barátságos magatartást tanúsított, majd nem összeomlott az egész koalíció. Ezek a képviselők azonban mégsem léptek ki a koalíció kebeléből, de a bánhoz sem közeledtek. A mostani ülészek kezdetén Supilo világos nyilatkozatot tett a titkos reverzálisról és így került az ügy az országgyűlés elé. Négy tanu áll rendelkezésre, négy képviselő. (Nagy zaj a koalíciónál.) Félkiáltások: Ez nem igaz! Radics kijelenti, hogy a négy urnak a nevet Supilo hajlandó egy parlamenti bizottság előtt megnevezni, de itt nem, mert nem akar az országgyűlés nyilvános ülésén botrányt provokálni. (Nagy zaj a koalíciónál.) Radics kijelenti, hogy már régen gondolt arra, hogy a koalíciónál valami titkos kényszer működik, mert másképp a koalíció magatartása egyenesen érthetetlen volna. Ennek az országgyűlésnek dolgozania kell, bár nincs egységes többsége, minthogy a koalíció kivételével valamennyi párt kész arra, hogy számol az országgyűléssel. A koalíció azonban minden áron szét akarja robbantani az olyan országgyűlést, amely dolgozni akar és dolgozni tudna is. (Oriási lármák a koalíciónál.) A háznak semmiesetre sem volna szabad túrnia, hogy kötelekében több, mint harmincz képviselő van, akik titkos reverzálissal szemben kötve vannak és sem szabadon nem gondolkodhatnak, sem szabadon nem cselekedhetnek. Az ily taktika a legkésebb ellenmondásban van a parlamenti és alkotmányos alapelvekkel. Ajánlja javaslatát elfogadásra. Mazuranics képviselő (koalíciós) polemizál az előtte szólóval és kijelenti, hogy az egész koalíció a javaslat mellett fog szavazni. Ez a javaslat meg van rendelve. Radics fölugrik és ezt kiáltja: Örizzék meg ilyen állítástól! Ez egy gyalázatos rágalom! (Nagy lármák.)

Supilo kifejti, hogy nem tudja, vajjon a koalíció összes tagjait köti-e reverzális, de bizonyára sokan vannak, akik kötelezték magukat, hogy ha nem értenek egyet a párttaktikával és kilépne a koalícióból, leteszik mandátumukat. (Zaj a koalíciónál.) Tudja, hogy ily kötelezettséget sokan vállaltak. (Félkiáltások: Halljuk a nevetek.) Bizottság előtt szívesen megnevezem e képviselőket, de senkinek követelheti, hogy a nevetek itt soroljam fel. Mielőtt az ügyet szóba hoztam volna az országgyűlésen, az urnak egyikét megkérdeztem, létezik-e a szóban forgó kötelezettség, mire határozott igennel felelt. Dr. Starcevic hangsúlyozza, hogy a régi Frank-pártban is voltak ily reverzálisok. (Zajos ellentmondás a jogpártnál. Hevesen támadja a jogpártot.)

Horváth humbugnak mondja Starcevic fejtegetéseit. Starcevic nagyon izgatottan válaszol. Elnök jelenti, hogy Nikolics Vladimir Radics indítványához módosító indítványt nyújtott be, amely szerint az összes pártokból bizottság alakítandó, melynek az lesz a feladata, hogy állapítsa meg, vannak-e a háznak oly tagjai, akik reverzalist írtak alá. Nikolics indokolja indítványát és azt mondja, meg kell vizsgálni az összes pártok belső szervezetét, nemcsak a koalíciót. Szigorú pártfegyelem nélkül egy párt sem állhat fönn. Beszéde további folyamán védj a reverzálisok politikáját és kifejti, hogy a pártfegyelem meg kell óvni. Turkovics sze-

mélyes kérdésben szólal föl és azt mondja, egyike azon képviselőknak, akiket Supilo említett. Tényleg azt mondotta Supilonak, hogy reverzális köti és ha kilépne a koalícióból, le kellene mondania mandátumáról. Mielőtt választókerületét fölkereste volna, a koalíció klubjában figyelmeztették e tényállásra. Ezt nyíltan elismeri. (Nagy izgalom az egész házban.) Radics ezután kijelenti, hogy visszavonja indítványát, miután a koalíció reverzális-kényszere be van bizonyítva. (Nagy zaj és közbeszólások a koalíció részéről.) Radics István izgatottan bandának, maffiának nevezi a koalíciót, amiből rendkívüli, fülsiketítő zaj keletkezik. A koalíció csalónak, népámitónak, csavargónak nevezi Radicsot. Az elnök rendreutasítja Radicsot és berekeszti az ülést. Legközelebbi ülés holnap d. e. 10 órakor.

KÜLFÖLD.

Orosz jegyzék Kinának.

— Diplomáciai konfliktus. —

Az orosz külügyminisztérium a pekingi követ utján jegyzéket adott át a kínai kormányoknak. Oroszország és a kínai birodalom közt az utóbbi időben kiélesedett az évek óta lappangó ellenséges viszony, mely az erélyes hangu orosz jegyzékkel most nyíltan is kitört. A konfliktust Oroszország támasztotta azokkal a tervekkel, melyek a mandzsuriai vereségért már rég kárpótlást kerestek. Az orosz jegyzék félhivatalos közlés szerint így hangzik:

Az utóbbi időben folytatott tárgyalások meggyőzték az orosz császári kormányt arról, hogy a kínai kormány nem kívánja az 1881. évi kereskedelmi szerződés stipulációinak figyelembe vételét. A szerződés rendelkezéseit a kínai kormány és helyi ágensei ignorálják, vagy a szerződés szövegével és szellemével ellentétben interpretálják. A császári kormány arra a meggyőződésre jutott, hogy az Oroszország és Kína között fennálló barátságos viszony maradása a kínai kormány az 1881. évi szerződés ügyében tanúsított ily magatartása mellett lehetetlen. A barátságos viszony fontartásáért és megszilárdulásáért aggodva az orosz kormány szükségesnek tartja, hogy a fontlieket most kijelentse és a kínai kormányt felkérje, hogy a megfontolásokat haladéktalanul magáévá tegye, azután pedig az 1880. évi szerződés rendelkezéseivel és az orosz-kínai viszony támpontjait szolgáló alapelvekkel összhangban álló, alant felsorolandó pontozatokat figyelembe vegye:

1. Sem az 1881-ik évi szerződéses, sem más nemzetközi akta nem korlátozza az orosz kormány azon jogát; hogy a kínai határon behozatali és kiviteli tarifákat önállóan állapítsa meg, kivéve egy ezen határ mentén 50 versztnyiro eiterülő zónát, de ezen zónán belül az Oroszország és Kína közötti egész szárazföldi határ mindkét irányában kölcsönös megegyezéssel a két szerződő hatalom mindegyikének egész területéről való mezőgazdasági és ipari termékek vámmentes behozatala és kivitele határozatátik el.

2. Az orosz alattvalók a kínai birodalom egész területén közigazgatási és igazságszolgáltatási tekintetben exterritoriálitást élveznek és így adminisztratív tekintetben kizárólag az orosz hatóságok ítélkezése alá tartoznak. Ennek megfelelően oroszok és kínaiak közötti polgári perlekedések oroszokból és kínaiakból álló vegyes bíróságok előtt tárgyalatnak.

3. Mongolországban és a kínai fal mögötti területeken a Tiensan mindkét partján az orosz alattvalóknak a szabad költözködési, tartózkodási joguk van a vámmentes kereskedelemre bárhonnan származó árukkal, anélkül, hogy nyílt, vagy leplezett megadóztatásnak volnának alávetve és anélkül, hogy monopóliumokkal, vagy más prohibív intézkedésekkel megnehezítenék helyzetüket.

4. A már eddig fennálló konzulátusokon kívül az orosz kormány joga van Kobdóban, Hamiban és Guesenban konzulokat kinevezni. Bár ezen jognak érvényesítőse a kínai kormány nyal való megegyezéstől függ, mégis az a körülmény, hogy az említett városok kerületében orosz és kínai keres-

kedők között egész sora a vizályoknak fordult elő, elegendőképp bizonyítja, hogy lehetetlen e jog érvényesítését elhalasztani.

5. Az orosz konzulokat hivatalos minőségükben konzuli hatáskörük területén belül a kínai hatóságoknak el kell ismerniök, akik nem vonakodhatnak attól, hogy az orosz konzulokkal közösen intézzék el az orosz és kínai alattvalók között felmerült vizályokat.

6. Mongolország városaiban és a kínai fal mögött, ott, ahol az orosz kormány jogosítva van konzulátusokat rendezni, t. i. Huldza, Csuguesak, Ugra, Ulfaszutáj, Kasgar, Uramei, Kobdo, Hami és Guesen városokban, valamint Kalgenyban az orosz alattvalóknak joguk van földbirtokot szerezni és azokon építkezni.

Az orosz császári kormány köteletségének tartja a kínai kormányt értesíteni arról, hogy abban az esetben, ha a kínai kormány vonakodik a fenti hat pontban, vagy akár csak azok egyikében tartalmazott kötelezettségeket elismerni, ezt annak bizonyítékául fogja tekinteni, hogy a kínai kormány nem hajlandó Oroszországgal barátságos szomszédias szerződéseken alapuló viszonyt fenntartani. Ebben az esetben az orosz kormány fenntartja magának a szabadságot, hogy az orosz kormány és az orosz alattvalóknak Kína által megsértett szerződéses jogai helyreállítására az erre szükségének látszó intézkedéseket megtegye. Az orosz kormány elhatározta, hogy ha Kína nem teljesíti kívánságait, katonailag újra megszállja Kuldzsát, amelyet 1881-ben Kinának visszaadott.

A Novoje Vremja a Kinához intézett jegyzéket fél ultimátumnak mondja, mert határidőt nem tartalmaz. A lap kijelenti, hogy ha Kína legkésőbb két héten belül nem reagál, úgy a fél ultimátumot ki kell egészíteni. A Brsevia Njedomoszti reméli, hogy a jegyzék elő fogja mozdítani az ázsiai béke megszilárdítását, amelyre Oroszországnak és Kinának egyforma szüksége van. A Rjecz kiemeli, hogy a jegyzék nem fenyeget Kuldzsa megszállásával.

A szerb és az osztrák-magyar külügyminiszter találkozója. A „Novo Vreme“ megbízható forrásból értesül, hogy Milovanovics szerb külügyminiszter a szerb királynak római utjáról való visszaérkezése után találkozik gróf Aehrenthal osztrák-magyar külügyminiszterrel, amikor is a Szerbiát és Ausztria-Magyarországot érdeklő ügyeket beszél meg. Nevezett lap szerint ez a nagy titokban előkészített találkozás Szerbiának a monarchiához való közeledését jelenti.

Vilmos császár Rómában. A Rómában megjelenő katolikus tendenciájú „Corriera d'Italia“ szerint Vilmos császárnak római utazásáról szóló állítólagos szándéka ügyében a Vatikán és Németország között semmiféle tárgyalások nem folytak. A pápai államtitkárságnak egy ily tervére vonatkozó előterjesztést Berlinből nem tettek és az államtitkárság úgy vélte, hogy Berlinben nem kell semmiféle prejudikáló nyilatkozatot megfogalmazni. Az a hír, amely szerint a Vatikán diplomáciai körjegyzéket bocsátott ki, hogy az államfőknek 1911-ben Rómában való látogatását megakadályozza, teljesen fantasztikus.

Pasies szerb miniszterelnök lemondási szándéka. A „Novo Vreme“, a szerb külügyminiszterhez közel álló lap jelenti, hogy Pasies miniszterelnök Péter király hazaérkezése után megválnak állásától.

Uj orosz kölesön. Párisi jelentés szerint illetékes helyen megerősítik azt a híresztelést, hogy Oroszország a német pénzpiacpon újabb nagy kölcsönt keres és hír szerint ez a kölesön 800 millió márkára fog rugni.

Miniszterválság a japáni anarchisták miatt. Japánban miniszterválság következett be az anarchista összeesküvők borzalmas pöre miatt. Tokióból jelentik, hogy a Kotoku-féle anarchista-gör következtében több miniszter benyújtotta a lemondását, mert meg vannak győződve róla, hogy az anarchizmus terjedéséért őket terheli a felelősség. A lemondás oka a régi néphitben gyökeredzik; a miniszterek ugyanis azt hiszik, hogy az anarchista-összeesküvés hiányos felügyelet miatt keletkezett. A miniszterelnök azért kérte elbocsátását, mert

nem ismerte fel idején a mozgalmat; a belügyminiszter azért, mert mint rendőrfőnök, nem volt elég előrelátó; a közoktatásügyi miniszter azért, mert bebizonyítottak veszi, hogy a japániai nevelési rendszere nem tudja kiirtani a szocialista- és anarchista-áramlatok gyökerét a népből; a földművelés-, kereskedelem- és iparügyi miniszter végül azért mondott le, mert a vádlottak közt földművelők, kereskedők és iparosok akadtak. A négy miniszterrel egyidejűleg a négy államtitkár is lemondott, a császár azonban nem fogadta el a lemondásokat, úgy, hogy valamennyien megmaradnak hivatalukban.

A német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés a Kiao-Csau-i költségvetést tárgyalja. Nacken ezentrumpárti kifejté, hogy a gyarmat kiadásait a levételek fődözik és így megérett az önkormányzatra. Aulhorn szabadelvű néppárti azt kívánja, hogy az eddigi kormányznak adott tízezer márkás személyi pótlékot töröljék. Tirpitz államtitkár azt mondja, hogy minden nehézség dacára Kiao-Csau fejlődik. Remélhetőleg a pestisjárvány, mely a szomszéd területeken pusztít, nem fog átterjedni. A legutóbbi jelentések szerint védelmi kerületünk pestismentes. Egészségügyi intézkedéseink jó hatással voltak a kinaikra, akik bizalommal látják ottani közigazgatási működésünket. Richthofen konzervatív azt mondja, a pestis elleni küzdelemben költségvetési szempontok nem játszhatnak szerepet. Noske szociáldemokrata szerint Németország kiao-csaut uralma nem fog hosszú ideig tartani. A katonai terhek sokkal magasabbak. Görke nemzeti-liberális szerint a főiskola építése szükséges volt tekintettel az angol és amerikai konkurrencziára. Csingtaut a német érdekek feltétlenül szükséges támpontjának tekintik. Ledebur szociáldemokrata szerint a gyarmat nem jár előnyrel. Birtokbavétele jogtalan tény volt. Hazafias kötelesség volna onnan kivonulni. Erzberger ezentrumpárti szerint nemzeti büszkeségnek tartania kell Kiao-Csaut. A gyarmatok utáni vágy általános. Tirpitz államtitkár szerint az autonómiát a lakosságnak kell kívánnia, az ottani lakosság azonban nem alkalmas erre. A kolónia földadása annyit tenne, minthogy Németország érdekeit adjuk föl. A kolónia indirekt előnyrel is járhat. Ahrendt birodalmi párti szerint nem a nemzeti érzelm hiánya diktálja a Kiao-Csau földadást hangoztató véleményt. Világkereskedelmünknek ez határozottan ártana. Szavazásnál végül a bizottsági javaslat értelmében elfogadják a kiadásokat. Ezzel a tárgy el van intézve.

Sulyos vádak egy szenátor ellen. Newyorkból jelentik, hogy Elihu Root szenátor, volt külügyminiszter a szenátus legutóbbi ülésén vehemens támadást intézett Lorimer szenátor ellen.

Minden egyes tagja a szenátusnak — úgy mond — meg van győződve arról, hogy Lorimer korrupció s vesztegetések révén lett megválasztva. Ha ezt az állapotot a kongresszus eltűri, ugy csak siettetni azt az időt, amikor az Egyesült Államok kormánya a teljes bukás szélére kerül. Lorimer megválasztásának jóváhagyása szegényre válnék a szenátusnak, mert ezt az embert egy rablóbanda szavazatai juttatták a szenátusba.

Lorimer szenátor Root beszéde alatt nem volt lent a teremben s képtelen is lett volna válaszolni támadójának rendkívül éles kifakadásaira. Annak a vizsgáló-bizottságnak tagjai, akik Lorimer ügyét felülvizsgálták s jelentésükben a vádlott szenátort igyekeztek fehérre mosni, megrendülve hallgatták Root filippikáját. Burrows szenátor, a bizottság elnöke, ököbe szoritott kezekkel, türelmetlenül járt le s fel a teremben, magába fojtva indulatait. Valóságos drámai jelenet következett, amikor Root beszédét befejezte. Egy pillanatig néma csend állott be, majd elemi erővel tört ki az éljenzés. Hale szenátor állott fel szólásra s követelte, hogy a szenátusnak le kell mosni magáról a gyalázatot. Lorimer párthívei közül Bailey szólalt fel, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy nem hinné, miszerint az állapotok olyan romlottak lennének, miként azt Root festette.

Izland Dánia ellen. Hágából táviratozzák, hogy az izlandi Lejtkjavitól jövő hírek szerint

egy nagy politikai gyűlés egyértelműleg ezt a határozatot hozta, hogy Izlandnak közös viszonya Dániával tisztán a personal unióra szoríttassék. Az izlandi miniszter, Björn Jonsson, aki akkoriban éppen Kopenhágában tartózkodott, kijelentette, hogy ez a tüntetés nem komoly és hogy az izlandiak egyelőre meg vannak elégedve dániai viszonyukkal, de hazatérve, kopenhágai szavait le kellett tagadni, mert a választói gyűlésen erősen támadták őt és politikáját. Ha az izlandi parlament összehívják, előreláthatólag heves küzdelemre lesz kilátás a pártok között.

Vilmos császár felolvasása.

A császár mint mezőgazda.

Berlin, február 17.

Berlinben ismét kedvesen szerepelt Vilmos császár. A sokféleképpen érdekes német császár ezúttal a felolvasásztalnál mutatkozott be, mint gyakorlati — mezőgazda. A figyelemreméltó eseményről a következőket jelentik:

Alig hogy helyreállott Vilmos császár egészsége, tegnap már automobilon Grunewaldba ment és ma pedig a nyilvánosság előtt is bemutatkozott, amennyiben résztvett a mezőgazdasági tudáscsarnok gróf Swerin birodalmi gyűlési elnöki ülésével tartott ülésén.

Az ülésnek tárgya Tacker tanárnak előadása volt, a lápföldek kultiválásának jelentőségéről. Az előadás után vártatlanul fölkel Vilmos császár és hosszabb beszédet mondott. Szárnysegéde átnyújtott neki egy kéziratot, amelyvel a fölvasó asztal elé lépett, hogy, amint mondotta, néhány megjegyzést tegyen az előadásra és ismeresse azokat a tapasztalatokat, amelyeket a kadineni birtokán lévő lápföldek kultiválásával tett. A császár igen folyékonyan beszélt, bár hangja kissé fátyolozott volt. Csak nagyritkán pillantott bele a kezében tartott kéziratba. A többi között ezt mondta:

— Szeretném a gyűlés figyelmét felhívni azokra a kísérletekre, amelyeket Kadinenben tettem, ahol ötszáz holdnyi lápföldem van. Amikor a birtokot megvásároltam, igen el volt hanyagolva és sok kívánni valót hagyott hátra. A magasabban fekvő rész tültséssel volt elválasztva az alacsonyabban fekvő lápos és csaknem állandóan vízzel elárasztott résztől. Ezen a részen csak cserje és fűzfa nőtt, közbe-közbe néhány gyepes terület volt. Az egész terület vadon állapotban volt s csak egy-egy vadkaesa vagy őz vonta magára az érdeklődést. De a vadászt is az a veszedelem fenyegette, hogy elcsúszd a vizenyős talajon. Nagy rábeszélő tehetőségemre volt szükség, amíg magánpénztáram kezelőjének az aggodalmát sikerült legyőzöm és rendelkezésemre bocsátotta a szükséges összeget. (Élénk derültség.) Akkor azután hozzáfogtam ahhoz, hogy ezt a területet művelhetővé tegyem, ami nagy nehézségek leküzdése árán sikerült is.

A császár azután megígérte a jelenlétnek, hogy legközelebb néhány fényképfelvételt fog bemutatni, amelyeket birtokának erről a részéről készített. Majd közölte, hogy az egész átalakítás hetvenháromezer márkába került, de az eredmény mégis kielégítő, amennyiben a birtok jövedelme ezzel tizenkétezer márkával növekedett. Majd ismertette a birtokon üzött állattenyésztést és elmondta, hogy ebben a dologban Hagenbeckhez is fordult, aki tudvalevően érdekes kísérleteket tesz állatfajok keresztezésével. Különösen az egyik keresztezés járt eredménytelenül s a keresztezés folytán nyert állat a bosindicus major nevet nyerte. A császár tréfásan megjegyezte ehhez, hogy a major név nem jelenti azt, hogy ez az új keresztezés jogot tarthatna arra, hogy a törzstisztek között szerepeljen.

A császár azután rövidesen befejezte beszédét és könnyű meghajlással távozott a fölvasó-asztaltól. Gróf Swerin elnök azután néhány szóval a gyűlés nevében köszönetet mondott a császárnak azért, mert szíves volt érdekes tapasztalatait a gyűlésen nyilvánosságra hozni. Beszédét a császár háromszoros áttetésével fejezte be, amivel a gyűlés véget ért.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A szoknyanadrág

láthatáron.

Férj: Hova még?

Feleség: A szabónőmhöz... Szoknyanadrágot kell rendelnem... Párisban már viselik.

Férj (ijedten): Mi az a szoknyanadrág?

Feleség: Ha nem olvasnál kizárólag utálatos politikát, akkor tudnád, hogy Párisban most szoknyanadrágot viselnek az elegáns asszonyok... Hasított szoknyát, amely alatt nadrág van.

Férj (kaczagva): Olyan lesz, mint egy hárembölgy.

Feleség (komolyan): Olyan leszek, mint egy hárembölgy.

Férj (harsányan kaczag): Ugy fogok neked köszönni: Allah il Allah, Allah Akbar...

Feleség: Azt fogod mondani: Allah il Allah...

Férj: Azt is fogom neked mondani: a próféta növesse meg a szakálladat...

Feleség: Készen vagy?

Férj: Nem... Azt akarom még mondani, hogy egy ilyen szoknyanadrágba nem megyek bele.

Feleség: Ezt nem tőled kérdezem... Divat divat. Ha szoknyanadrágot viselnek, akkor én nem járhatok krinolinban.

Férj: És ha majd mellényfuszekli vagy szakethozenträger, vagy a kabátkaucsni mentsikoff kombináció lesz divat, akkor olyat fogsz hordani?

Feleség: Olyat fogok hordani... A divatot nem én csinálom...

Férj: És ha egyszer nem rohansz a párisi divat után, akkor becsitálnak a francia sőhivatalhoz?

Feleség: Veled nem lehet komolyan beszélni.

Ha te bele bujatsz a politikádba, boldog vagy. Téged nem zseniroz, ha boldog, boldogtalan látja a feleséged bokáját...

Férj (elhülve): Tessék?

Feleség: Ti férfiak ilyenek vagytok... Az ilyesmi iránt nincs érzéketek... De én nem bírom el az emberek sértő tekintetét.

Férj: Oriási... Huszonhat éves lettél és egyebet se tettél, csak a bokádat mutogattad. Most egyszerre fájnak a bokáid.

Feleség: Mondjuk, hogy most egyszerre fájnak. A szoknyanadrágban eltűnnek a bokák. De különben ne tárgyaljunk sokat: nyujts át háromszáz koronát.

Férj: Tudtam... minden dalnak ez a vége.

Feleség: Ez csak természetes. Nem lophatom a ruhát. Hitelbe se adják, mert már sokkal tartozom.

Férj (boldogan): Végre, csakhogy tudom... Most fiacskám a markomban vagy és én erős leszek. Pénzt pedig nem adok, harmadszor, mert nincs.

Feleség: És te azt hiszed, hogy akkor nekem nem lesz szoknyanadrágom?

Férj: Remélem, drágám.

Feleség: Pedig tévedsz, bogaram. Divatra egy asszonynak mindig van pénze. Legföljebb egy kicsit takarálkoskodni fogok...

Férj: Ezt okosan teszed...

Feleség:... és te hetenkint csak kétszer kapsz hust.

Ray.

TÁVIRATOK.

Az madridi képviselőházi elnök életveszedelemben.

Madrid, február 17. Romanonez, a képviselőház elnöke, tegnap komoly életveszedelemben forgott, mikor automobilon eltávozott az úlérről. Több ember kövekkel hajigálta meg az elnököt és bevverte az automobil ablakait. Néhány olyan nagy kődarabot hajítottak, hogy a gépkocsi erős vasfedele behorpadt tőle. Romanonez nem ijedt meg, hanem revolverrel lövöldözött a merénylőkre, akik elfutottak.

A spanyol parlamentet egybehívják.

Madrid, február 17. A spanyol minisztertanács, melyen a király elnökölt, elhatározta, hogy a parlamentet március 6-ára új ülészsakra hívja egybe.

Közgazdasági táviratok. Amerikai tőcsdék zárata.

Newyork.		febr. 17.	febr. 16.	febr. 15.
Buza	helyben	94 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{1}{2}$
	májusra	97 $\frac{3}{8}$	98 $\frac{1}{4}$	97 $\frac{1}{2}$
	juliusra	98	97	96 $\frac{1}{4}$
Tengeri	májusra	56 $\frac{3}{8}$	56 $\frac{1}{2}$	56
Chicago.				
Buza	májusra	90 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{3}{8}$	91 $\frac{3}{8}$
Tengeri	februárra	44 $\frac{3}{4}$	45	44 $\frac{3}{8}$

Newyork, február 17. Gyapot Newyorkban, helyben 14.— (14.—). Gyapot februárra 13.69 (13.60). Gyapot áprilisra 13.87 (13.78). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.65 (9.65). Zsir Rohe és Brothers 10.05 (10.05).

Chicago, február 17. Zsir májusra 9.40 (9.35). Zsir júliusra 9.35 (9.30). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.67 (18.55).

A kalifa orvosának kalandja.

A golyadetektív lánykereskedőnek nézte.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 17.

Akárésk az Ezeregyjé meséiben: élt vala Kairóban egy derék kedves öreg ur, aki utazni vágyott. A kalifa orvosa volt, *Ottoman* Hajem Hilli doktornak hívták és évi számában az ötvenedik felé hajlott. Engedelmet kért hát urától és paramesolójától, az egyiptomi alkirálytól, hogy hadd nézzen be a kultura fészkebe, Európába. Megkapta az engedélyt és a jó *Ottoman* dr. összecomagolta utipodgyászát, a kikötőben felült egy *Lloyd*-hajóra és átkelt a Nyugatra. Beutazta Európát, meglátogatta nagyhirű kollégáját, *Ehrlich* doktort Frankfurtban a Majna mellett s azután bebarangolta Németországot, míg végül Prágán át Bécsbe utazott. Az osztrák fővárosban szórakozott is egy keveset a kalifa ősz szakálu doktora, s miután napégette bőrét megfürösztötte a Ring villamlámpáinak ezüstös fényében.

Bécsből pedig — mint hogy utja Konstantinápoly felé vezetett — Budapestre jött. Budapestre, amely mindig kesereg az idegenforgalom hiánya felett. És ez volt a pechje. Olyan kitűnően érezte magát mindenütt a nagyvilágban, soha kellemetlen epizód nem zavarta meg utazását. Díszretünkrs legyen mondva: éppen a Duna mentén terpeszkedő Páris tört borsot *Ottoman* doktorunk orra alá. Még pedig a tapintatosnak nevezett rendőrség jóvoltából.

A történet ma éjjel játszódott le a nyugati pályaudvaron. Az csak az első felvonása. Tudni kell a bonyolult ügy megértéséhez, hogy a rendőrség most hozza működésbe az ugynevezett golyadetektív-jéit. A próbaéves titkos rendőrök ezek a fiók *Sherlok* *Holmes*ek. Előbb a rendőrség épületében hallgatják a detektív-tanfolyamon a tettenérés-tant, az elfogás matematikáját, a letartóztatás illemszabványait, a bilinesverés dinamikáját és az ujjlenyomat-geometriát. Mikor ezek a golyadetektívek már elég mély basszushang felett rendelkeznek és zord külsőt felvéve, most már minden gyerek megismeri sötét bajuszáról, kámpós botjáról és nagy kemény kalapjáról, hogy nini: ez egy detektív — akkor kiviszi a tanító-detektív az élet színpadára. Mondván, hogy: tessék titkosrendőrködni.

Igy nyerte oktatását a történet másik hőse: *Mittermayer* Géza. Tanító mestere *Kalmár* detektív volt, aki egyike a rendes titkos rendőrség legkiválóbb vezérkari embereinek. *Mittermayer* Géza golyadetektív volt, akit be kellett állítani az élet forgatagába. A közbiztonsági bölcsesség *Mittermayer* Gézát nem a Garai-téri piactolvajok ellenőrzésére rendelték ki, hanem rögtön azzal kezdték a szegény nyel, hogy vasúti szolgálatra rendelték ki. S nem a ferenctvárosi pályaudvarra tehervonatok mellé, nem a Keleti pályaudvarra személyvonatokhoz, hanem rögtönösen a Nyugati pályaudvarra — ex-

presszvonathoz. Szóval puskát adtak a fiatal vadász kezébe, és amint kiderült, alapos kis bakot lőtt.

Mittermayer Géza dagadó kebelével és letartóztatási ambíciókkal telve járkált fel s alá ma éjjel a Nyugati pályaudvar indulási oldalának folyosóján. Körültekintett. Azt látta, hogy nem lát semmi gyanusát sem. A próbadetektív leánykereskedő után szaglászott, ez most a rendőri divat. Aztán bement a várótermekbe.

— Szabad kérem a jegyet? — szólította meg a portás.

— Detektív vagyok! — mondta stentori hangon a próbatitkos, úgy hogy a várótermekben mindenki tudta, milyen illusztris ember lépett közözük.

Aztán kivonult a peronra. A keleti expressz fűtött mozdonya pöfökölt nyugodtan, mert akkor még nem sejtette, hogy egy utassal kevesebbet fog szállítani Belgrád felé. Kezdték népülni a füstös ivgkupola alatti térség. Előkelő utasok kezdtek szállingózni, hogy elfoglalják helyeiket a hálókocsiban. Ebben a sürgős-forgásban egy napégette arcu öreg uriember jött, mögötte a hordár finom sárga bőrdöngöket cipél.

— Hopp! Egy leánykereskedő! — gondolta magában *Mittermayer* Géza, csak hogy éppen gondoljon valamit. Érdemeket akart szerezni mindenképpen s minthogy perezről-pereszre gyanusabbnak találta a barnabőrű urat, megfélekedezett a rendőrséggel tanult higgadságtanról és megszólította:

— Kicsoda ön? Hova megy? Honnan jön? Mit akar? Miért van itt?

Az öreg ur elkábult, a kérdezőkódástól és tört németességgel így felelt:

— Doktor *Ottoman* Hajem Illi a nevem, udvari orvos vagyok Kairóban, Belgrádba akarok utazni és hagyjan békét, mert lekésem a vonatot.

— Azt mindenki mondhatja! Engem akar ön felültetni! — rivalta a próba titkos és ezzel minden tiltakozás ellenére kocsiába ültette *Ottoman* doktort ezéskostól-mókostól és bevitte a rendőrségre, ahol *Tabakovics* rendőrkapitány tartott inspekeziót.

Az egyiptomi doktor éktelenül lármázott, ordított. Alig lehetett lecsendesíteni. Előkapta irrományait, okiratait és lecsapta az asztalra.

— Borzasztó! Barbárság! Ilyesmi még nem történt velem! Beutaztam Ázsiát, de még ott sem bántak így el a békés utasokkal!

— Tessék illedelmesen viselkedni, figyelmeztette a rendőrkapitány.

— Nem tudom magam korlátozni, mikor így viselkednek egy ideglen állam alattvalójával! — kiáltózott a doktor és török nyelven olyanokat mondott, hogyha hites tolmácssal lefordították volna, nagy bajok keletkeztek volna.

Az írásokból csakugyan kiderült, hogy a derék becsületes *Ottoman* doktor: orvos, sohasem volt leánykereskedő. *Mittermayer* Géza, a balkezes próbadetektív elmulasztotta a kötelező rendszabályokat. Telefonálnia kellett volna s a központból kiküldött hatósági közegek végezték volna el az igazolást, anélkül, hogy lekésették volna a vasutról s anélkül, hogy a forró égő alá ilyen híret vitték volna el Budapest közbiztonsági állapotainak.

A sok „volna” konstatálása után jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és a napégette kalifás doktort elbocsátották.

Tudósítónknak alkalma volt *Ottoman* doktorral beszélgetést folytatni:

— Képtelenség — mondta az egyiptomi orvos, — hogy egy gyanútlanul utazó, okiratokkal és igazoló írásokkal ellátott külföldi uriembert ilyen elbánásban részesítsenek. Hiszen kérem, akkor olyan forgalmu helyeken, mint Páris, Köln, Hamburg, garmadaszámra kellene lezabálni az emberket a vasúti kocsiokról. Soha velem ilyen mi nem történt s igen sajnálom, hogy az önök fővárosában két napot töltöttem. Megkímélhettem volna magamat ettől a kellemetlenségtől. Képzelteti, micsoda impressziókkal utazom el innen. Ne is kérdezze... Ha nem lenne éjszaka, felmennék a rendőrigazgatóhoz és megmondanám neki a véleményemet... Lekéstem. Most mehetek szállodába s csak hol-

nap reggel utazhatom tovább. Az a detektív... Oh hogy Allah növesse nagyra a füleit...

Ottoman Hajem Illi dr. kocsiába ült és szállodába hajtatott, aludni. Azalatt a rendőrségen folytatták *Mittermayer* Géza próbatitkosnak a kioktatását.

UJDONSÁGOK.

Játék-morál.

* * *

Igazán lehet adni majdnem mindig azoknak a moralistáknak, akik in puncto becsület nem ismernek alkuvást. Azt mondják, hogy becsületesség dolgában nincs rangbéli, nincs árnyalatbéli, nincs fokozatbéli árnyalat, vagy különbség. Egy és oszthatatlan becsület van. És ebből folyólag vagy becsületes valaki, vagy becsületlen. *Punctum Tertium non datur.*

S mikor különbséget tettek bizonyos körök, ugynevezett polgári és tiszti, politikai és kaszinói becsület-felfogások közt, mi is fentartás nélkül azok mellé állottunk, akik hirdették, hogy ilyen demarkacionális vonalakat nem lehet húzni. Pokolba minden ilyen különbséggel, amely csak arra való, hogy megkönnyítse mindenkinek, aki hivatkozni akar rá, az igazi becsület ellen való eszelekedeteket.

De a mi a játék-morálról illeti, itt álljunk meg kissé. Ne azért, hogy medítaljunk, hanem azért, hogy az életjelenségeket egyszerűen regisztráljuk.

Mert a játék-morál valóban teljesen különbözik minden más moráltól. A játék (természetes, hogy játék alatt mindig a hazardot értjük) csakugyan megváltoztatja az embert. Legalább is a legtöbb embert, aki a hazard-szenvedély rabja. Abban a mámorban, amely hazard-játék közben a játékost elfogja, kivetkőzik minden eddig vallott és követett felfogásból. Világnézlete megváltozik; becsület-fogalma hirtelen — anélkül, hogy észrevenné — más irányba, sokszor bizony az ellenkezőbe csap át. És ott az asztal mellett egészen más, mint volt azelőtt, vagy amilyené lesz azután, ha a játékasztaltól eltávozik.

Igy történik, hogy férfiak, akik egész életükben korrektek, intaktok és érinthetlenség voltak, a játékmámor közepette megfélekedeznek maguktól. Csak körül kell nézni például a bakk-asztalok mellett ülő és álló férfiak között. A figyelő lassankint észreveszi, hogy emberek, akikre különben vagyont lehet bízni, a legnagyobb nyugalommal inkorrektégeket követnek el. Valami módon korrigálni szeretnék a szerencse esélyeit, még ha az a tisztesség árán történik is.

S azonnal felbőszülnek. Békavérűek is puskaporosokká válnak. Ellenséget látnak mindenkiben, aki közel jut hozzájuk. Készek szembeszállni legjobb barátjaikkal. Megvadulnak, felbőszülnek; kifordulnak ugyszólván saját magukból. Nem ismernek se istent, se embert és semmivel sem különböznek azoktól, akiket a bor, vagy pálinka vetköztet ki emberi formájukból.

Ez az, amit játék-morálnak neveznek s mely valóban különbözik minden moráltól.

S ezt a morált, melynél öldöklőbb és pusztítóbb nincs, tartják fön a kaszinók, amelyek pedig arra volnának hivatva, hogy a kulturát fentartsák és terjeszszék. Mert ott szabad az is, amit a törvény tilt.

Azok a botrányos események, amelyek a fővárosi társadalom egyik legelőkelőbb kaszinójában tegnap történtek, úgy lehet összefüggésben vannak ezzel a játék-morál felfogással. Ott is megfélekedeztek maguktól a játék-szenvedelmében az emberek és ott sem emlékeztek meg a szereplők arról, amivel embertársaiknak tartoztak.

S ha mindezt figyelembe vesszük, joggal kérdezhetjük: nem érkezett-e még el a kaszinói törvény revíziójának ideje?

(L)

NAPIREND. Naptár: szombat, február 18.
— Róm. kath.: Simeon pk. vt. — Prot.: Hábor. — Görög-orosz: február 5. Teodula. Ag. — Zsidó: Sab. 20.
— A nap két reggel 7 óra 5 perczkor, nyugszik délután 5 óra 25 perczkor. — A hold két este 11 óra 18 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 10 perczkor.
A ministerek nem fogadnak.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 10—12-ig és 3—6-ig. Belépődíj 30 fillér. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, keddi kivétellel, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj ninesen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonarde da Vinci szobrával 9—7-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—5-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig.

Nyitvalevő kiállítások: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Műcsarnokban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Pór Bertalan gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészetihon kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — Kóvér Gyula kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Delhaes István-emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — Nemes Marcell képeinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya. Nyitva 10—2-ig.

— **A lordmajor Bécsben.** A „Neues Wiener Tagblatt“ londoni távirata szerint Ábrahám londoni lordmajor nagyobb utazásra készül s ez alkalommal Bécsbe is fog látogatni. A londoni lordmajor hivatalos látogatást fog tenni Bécs város közélettanácsánál és meg fogja tekinteni a város-házát. Az utazás programja még ninesen megállapítva.

— **Külföldi diplomaták Budapestén.** Anglia és Franciaország Bécsben székelt nagykövete tegnap este Budapestre érkezett s a Bristol-szállóban vett lakást; ugyanott szállt meg báró Riedl Ferencz brazíliai osztrák és magyar követ, aki szintén tegnap este érkezett Budapestre. A jövő hét keddjén Bécsből Budapestre érkezik az olasz nagykövet, szerdán az amerikai, az orosz, a török és a japán nagykövete, valamint a bajor és a németalföldi követek, esütörtökön pedig a spanyol nagykövet.

— **Báró Fejérváry Géza állapota.** Báró Fejérváry Géza v. b. t. t., a darbonntestőrség parancsnokának egészségi állapotában örvendetes javulás állott be. A beteg táborszernagy állapota minden tekintetben kielégítő, úgy hogy a nap legnagyobb részét ágyon kívül tölti. Orvosai tanácsára azonban még jó ideig szobáját fogja őrizni.

— **Kitüntetések.** A király Kardos Árpádnak, az országos magyar kertészeti egyesület titkárnak, a hazai kertészeti fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül, Alexander János zágrábi nagykereskedőnek, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A pápa jobban van.** Rómából jelentik, hogy Petacci doktor, a pápa udvari orvosa a tegnapi vizsgálaton konstatálta, hogy a láz megszűnt s mivel a pápa egészen jól érezte magát, fel is kelt ágyából és nővérét fogadta, más kihallgatást azonban orvosának kérésére mellőzött. A jövő hétre kitűzött nagy audienciák elmaradnak.

— **Rampolla hibornok nagybeteg.** Rómából jelentik, hogy Rampolla hibornok, Leó pápa volt államtitkára influenzában megbetegedett. Miután nagyfokú szivgyengeség lépett fel nála, állapota aggasztó. Háziorvosa két egyetemi tanárt hívott meg konzultációra.

— **A bécsi Rothschild-ház új feje.** Bécsben, a wiceni járásbírószágon ma bontották föl báró Rothschild Albert végrendeletét. Hivatalos közlés szerint az elhunyt végrendeletében báró Rothschild Jajost nevezte ki a ház fejévé. Jótékony czélokra kétféle millió koronát hagyott végrendeletében. Minthogy báró Rothschild Alfonz nagybátyjának palotáját örökölte, a Heurasseban lévő pompásan berendezett palota báró Rothschild Lajcsnak jutott. Báró Rothschild Jenő a család harmadik palotáját örökölte, amelyet ez idő szerint egy nagykövetség használ. A hagyatéknagyságról részletesebb adatokat nem kaptak nyilvánosságra.

— **Ujságírók kitüntetése.** A hivatalos lap holnapi száma négy ujságíró kitüntetését közli. Dr. Bródy Lajost, a „Neues Pester Journal“ főszerkesztőjét és Radó Sámuel, a Magyar Távirati Iroda szerkesztőjét udvari tanácsosokká nevezte ki a király, míg Schiller Zsigmondnak, a „Pester Lloyd“ szerkesztőjének a harmadosztályú vaskoronarendet, Szokolay Kornélnak pedig a Ferencz József-rend tisztikeresztjét adományozta. E kitüntetések közéről érintik és igaz örömmel töltik el a sajtó munkásait, mert hisz közülök való, vérbeli ujságírókat ér a királyi kitüntetés, amely ezuttal sok évi felelősségteljes és ernyedetlen munkásságnak lett a jutalma. Egy sincs a kitüntetettek között, aki teljes mértékben rá ne szolgált volna a királyi elismerésre, ami kétségtelenné teszi, hogy azok, akik felé fordult a királyi kegy, a társadalom minden rétegében megnyilvánuló osztatlan meglepedés és öröm tanúsítása szerint, érdemes közéleti munkásságukkal megérdemelték ezt a kegyet.

Dr. Bródy Lajos évek hosszú sora óta főszerkesztője a Neues Pester Journal-nak és e minőségében valósággal nemzeti missziót végez. Hazaszeregetre és a magyar álláspont helyességének megismerésére tanítja az ország németajku lakóit, akiknek a Neues Pester Journal Bródy szerkesztése alatt legkedveltebb ujságuk lett. Bródy Lajos azonban nemcsak mint ujságíró szolgált rá méltón a kitüntetésre, hanem mint tevékeny munkása az ujságírók szociális és társadalmi egyesületeinek is. Mint a Budapesti Ujságíró Egyesületnek alelnöke és mint az ujságírók segély-alapjának elnöke a kartársi érdekek szolgálatában mindig elkövetett minden tőle telhetőt. Kartársai a legteljesebb bizalommal ruházzák rá azokat a tiszteletbeli állásokat, amelyek az ujságírói kar belső életében a legnagyobb felelősséget és körültekintést igényelik. A közletszót, amelylyel az ujságírók Bródy Lajos kiváló egyénisége iránt viseltetnek, már régen előlegezte Bródy Lajosnak azt a társadalmi súlyt és méltóságot, amit most a királyi kitüntetés valóságban is meghozott a kiváló kollégának.

Dr. Radó Sámuel a magyar sajtó hírszolgálatának szervezésével és publicisztikai munkásságával érdemelte ki a kitüntetést. Publicisztikai munkásságát ismertetni feleslegesnek tartjuk. Radó Sámuel minden aktuális nagy politikai kérdésben megszólal és alapos, nagytudású okfejtéseit mindenki szívesen olvassa.

Dr. Schiller Zsigmond a Pester Lloyd felelős szerkesztője. Az a Magyarországon megjelenő német nyelvű ujság, mely nagy külföldi elismerésről és a legjelentősebb szerepet játszsza abban, hogy a külföldnek Magyarországról való véleményét irányítsa. Óriási felelősség nyugszik tehát a Schiller Zsigmond vállán. Schiller Zsigmond óvatossága, körültekintése azonban megbirkózik ezzel a felelősségteljes munkakörrel is. Becsületére az ország érdekeinek és díszére a magyar ujságírói karnak.

Szokolay Kornél hosszú éveken át kiváló ujságírói működést fejtett ki. A legalaposabb ismerője a Balkánnak és számos érdekes cikket írt a bosnyák-kérdésről.

— **Lakodalom a Bácskában.** A gróf Czirákyék henczidai, bonczidai dus lakozásait még századok multával is felemlegetik. Pedig a Bácskában ma is értenek a mulatozáshoz. A hajdani híres Csáky grófok legnagyobb dáridózásaival vetekedik az a lakodalom, amely Bácsmadarason hétfőn kezdődött. Schneider József fiatal gazdálkodó tartotta az esküvőjét Müller Máriával, Madaras község legszébb leányával. A lakodalom hétfőn délután kezdődött s csütörtökön éjszaka ért véget. A lakodalmon 1400 teríték volt s a négynapos dáridón elfogyott 1 nyársra húzott ökör, 2 fiatal marha, 8 borjú, 6 bárány, 650 liba, 425 pulyka, 1200 csirke, 60 galamb, 3400 kényér, 400 csomag piszkóta, 100 kg. rizskása, 100 loboz Willax-kávőkecska, 60 hektoliter bor és 100 hordó sör. A zenét öt zenekar szolgáltatta.

— **Az örültség gyógyítható.** Angliában dr. Oswald, a glasgowi Royal Asylum egyik orvosa, állította meg egy olyan szert talált fel, amely az örültség löre alá feksendezve, meggyógyítja a tébolyt és a betegket megóvjaa újabb örültségi rohamoktól.

— **Előnyben vagyunk.** Jóleső érzéssel regisztráljuk, hogy mi is valamiben előnyben vagyunk. Ennek a konstatálására bizony ritkán van alkalmunk. Az ellenkezőt, hogy ugyanis hátrányban vagyunk, lépten-nyomon megállapíthatjuk. Többek közt azt, hogy például a párbaajmánát még most sem tudtuk száműzni; hogy az oktatás terén még száz mértföldnyire vagyunk a nagy kulturideáloktól; hogy az előitéleteket még nem tudtuk legyőzni, hogy osztálykülönbségeket teszünk. És sok másban, amit itt felsorolni igazán nem lehet. De egyben még a szabad és nagy Amerikával szemben is előnyben vagyunk: a boxolási szennvedély és szokás nem tudott lábra kapni nálunk. S most azt a hírt kapjuk New-Yorkból, hogy ott amerikai milliomosok álltak ki egymással egy lakodalmon, hogy egymást megöklözzék, megtépjék, egymás orrát-fejét bezuzzák, egymás koponyáját beszakítsák. Történt ugyanis Gouldék lakewoodi birtokán, ahol az ifjabbik Drechsel tartotta menyegzőjét egy Gould-leánnyal, hogy Beresford Róbert, aki eljött az esküvőre, a vőlegény fivérét box-párbaajra hivta ki. Mind a két milliomos kiváló boxoló és a násznép a lakodalom után együtt maradt, hogy tanuja legyen a ritka látványnak. Szigorúan Johnson és Jeffries példájára mérköztek hat menetben és minden brutalitás meg volt engedve. A fiatal Drechsel erősen támadott, de ellenfele túltett rajta fürgeségben és testi erőben. A harmadik összecsapás után Beresford Róbert egy rettenetes ökösapással földre terítette Drechselt, úgy hogy többé nem tudott föltápázkodni. A vendéglátó Gouldék férjhezadó leánya nyujtotta át a verseny díját, egy remekművi ezüst serlegét a győztes box-bajnoknak. Ez a verseny zárta le a fényes lakodalmi ünnepeket. Hát ebben csakugyan előnyben vagyunk, amit igazán öröm konstatálni. Bár mindenben ilyen előnyben volnánk.

— **Sárkány püspök temetése.** Sárkány Sámuel, a bányai evangélikus egyházkerület nyugalmazott püspökét ma délután temették Pilisen, az egyházi hatóságok és hívek roppant nagy részvétele mellett. Az ev. egyetemes egyházat Gyurátz Ferencz püspök és dr. Wagner Géza, a bányai egyházkerületet Schlotz Gusztáv püspök és dr. Szélnyi Aladár világi főjegyző képviselte. A pesti evangélikus egyház részéről Földváry Elemér felügyelő és dr. Kralovány László, a református testvér egyház részéről pedig Médy Lajos esperes, B. Papp István theol. igazgató és Takáts József lelkész képviselte hivatalosan. Ezenkívül igen sok lelkész, egyházfelügyelő és küldöttség volt jelen. A ravatalra rengeteg koszoru érkezett az ország különböző részéből. A temetési szertartás a templomban kezdődött, ahol ének után Scholtz Gusztáv püspök mondott igen mély hatást keltett gyászbeszédet. A püspök különösen az elhunytak hatvanegyévi lelkészkedésével szerzett nagy érdemeit emelte ki és esetelte nagy gyászát az ev. egyetemes egyháznak, mely egyik legérdemesebb vezérférfiát veszítette el Sárkány Sámuelben. Végül a családjától búcsúztatta el a halottat. Ezután az irsai dalárda énekelt. Az ezreke menő gyászoló közönség végül kikísérte a koporsót a temetőbe. A sírnál Raffay Sándor budapesti lelkész mondott rövid, de az elhunyt kiváló egyházvezért hűen jellemző, szép beszédet. Scholtz Gusztáv és Gyurátz Ferencz püspökök még az este folyamán visszautaztak a fővárosba.

— **József főherceg adománya.** József főherceg ma igen megleghangu levél kíséretében 500 koronát küldött a Kiszomborban lakó Berzecky Ella urnőnek, aki saját költségen aggok részére menhelyet tart fenn, amelyen a község elaggott, munkaképtelen embereit életük végéig eltartja. Az adományt az urnő a menhely céljaira fordítja. A főherceg megleghangu levélét nagy örömmel kommentálják megycszerte.

— **Aki levágta a csábitó orrát.** Bogyzslón különösen boszlulta meg magát Szabó Bálint gazdálkodó a felesége szeretőjén. Székely Antal segédjegyzőek levágta az orrát, azonfelül hét szurást is ejtett rajta, mert a fiatal ember Szabó gazda feleségével szerelmi viszonyt kötött. Szabó gazdát letartóztatták, a súlyosan sérült fiatalembert pedig a szekszárdi kórházba szállították be.

— A trüszti passzív rezisztencia. Triestből jelentik: Teljes mértékben tart tovább a passzív rezisztencia, az üzleti forgalom majdnem egészen megbénult, a nagy kiviteli cégek nem szállítanak árukat a szabad kikötőbe, mert a rakodómunkások egy része ma sztrájkba lépett. Alig folyik valami munka a szabad kikötőben, de a passzív rezisztenciának hatása főleg holnap és hétfőn fog mutatkozni, amikor nagy hajók jönnek a kikötőbe. A déli vasut állomásán nem lehet feladni vasuti rakományt, az államvasutakon sem jobb a helyzet. A tegnapi délutáni gyorsvonat ötnegyedórás késéssel érkezett meg, mert a vasútvonal már blokirozva van vesztegelő tehervonatokkal. Tegnapi mindössze 30 tehervaggon lehetett utnak indítani, a ma megrakott száz vagon csak holnap fog elindulni. Nagy késéssel jönnek a tehervonatok is, holnap azonban már nyilván megakad az egész teherforgalom.

Ujabb jelentik: Az állami hivatalnokok és alkalmazottak passzív rezisztenciájában ma már több forgalmi zavar észlelhető. A postahivatalokban az expedíció már nehézkessé vált. A csomagok házhozvordása ugyan baj nélkül indult, a levelek kihordása azonban másfélórát késlett. Dal-máciából és Olaszországból érkezett mintegy 1000 levélküldemény nem is kerülhetett kihordásra. A táviróforgalom a gyengébb vonalakon jelentéktelen, a fontosabb bécsi, velencei, spalatoei és zárai vonalakon 2-3 óras késéssel bonyolítatik le. A tegnapi hátramaradt táviratokat az új folyamán dolgozták fel. A vámkiindítottaknál az előírások pontos betartásával akarják a forgalmat megzavarni, minthogy azonban a mostani forgalom alatta áll a normálisnak, a passzív rezisztencia alig észlelhető. Annál észrevehetőbb a raktárházaknál ahol a darukezelők is csatlakoztak a mozgalomhoz, s műszereiket a legnagyobb óvatossággal kezelik. A zavarok azonban itt is csak jelentéktelenelek, minthogy ez idő szerint itt is csak jelentéktelenelek, minthogy ez idő szerint itt is csak jelentéktelenelek. A tengerészeti hatóság és a kikötői hatóság körében a hivatalos teendők egyelőre rendben végeztetnek. Az államvasutak üzemét illetően a szabad kikötőben rendes munka folyik, attól tartanak azonban, hogy a vám- és raktárházi hivatalnokok mozgalma a rendező pályaudvar kocsijait csak-lamar meg fogják tölteni és így itt is zavar támad. A személyforgalom normális. A Déli vasutnál a passzív rezisztenciát még nem észlelik. Az alkalmazottak azonban szolidaritást vállaltak és csak utasítást várnak.

A krakói postahivatalnokok és alkalmazottak között néhány nap óta szintén mozgalom észlelhető, amely passzív rezisztenciára fog vezetni. A posta alkalmazottainak minden kategóriája kész csatlakozni a mozgalomhoz és a vidéki postahivatalnokok csak a jelt várják a központból, hogy ők is megkezdjék a rezisztenciát. Az a terv, hogy husvétkor indítsák meg, mert akkor a legnagyobb a forgalom. A jövő vasárnap titkos ülés lesz, amelyen megbeszéljék a dolgot.

— Népszámlálás. A temesmegyei népszámlálási adatok igen szomorú képet nyújtanak. Néhány község adatait ugyan még nem állították össze, de máris bizonyos, hogy a megye lakossága az utolsó tíz év alatt nem növekedett. A kivándorlás ugyanakkora, mint a természetes szaporodás. Az utolsó tíz év alatt közel 20.000 ember vándorolt ki Amerikába. A visszavándoroltak száma alig két-három ezer. A megye lakosságának száma alig 400.000. A kivándorlás különösen a németek-lakta vidékeken érezhető leginkább hatását.

— Gyilkosság egy mulatságon. Borisz József perényi legény egy táncmulatságon afeletti féltékenységekben, hogy Tamás József nevű legény-társa sokat forgolódik a szeretője körül, Tamást háta mögött megöléssel fenyegette. Mikor Tamás erről értesült, néhány társa jelenlétében kérdőre vonta Boriszt, aki felelet helyett kést rántott elő és markolatig döfte Tamás nyakába, aki összeesett és azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Öngyilkos postamesternő. Szászvárosban Miklós Ida alkényeri postamesternő, kit a napokban Brassóba helyeztek át, ma reggel forgópisztolyal szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Semmiféle irást nem hagyott hátra, amiből az öngyilkosság okára következtetni lehetne. A postamesternő az utóbbi időben nagyon ideges volt.

— Egy kun nábob halála. Kocsis Péter szabadszállási nagybirtokos az egész községben rettegtek zabolátlan szilaj természete miatt. A hatalmas erejű, ősi kun-ivadék, valahányszor balázspusztai birtokára érkezett, iskolázott ember létére lobogós ingujju parasztruhát öltött s fokossal s revolverekkel felfegyverkezve járta be kis királyságát. Hirtelen keze miatt nagyon sok baja volt a bíróságokkal, melyek azonban nagyon enyhén ítéltek rajta. Legutóbb a esendőrséggel gyült meg a baja, mikor egy farsangi mulatságra Szabadszállásra rándult. Széles jókedvében, szokás szerint, lövöldözött az utcán, de két arra cirkláló esendőrt utját állotta. A földbirtokos Krikke esendőrséget nyakszirtán lötte, mire a másik esendőrt kétszer mártotta bele szuronyát a garázda ember légycába. A esendőrséget 3 héti nyoma az ágyat, de a vággyuró három nap múlva már talpra állott. Ezért a cselekedetért a nagyobb részt gazdálkodókból álló kecskeméti esküdtbírósg dr. Szeless Ödön védelmére után súlyos testi sértés vétsége miatt csak egy hónapi fogháza ítélte Kocsis Pétert, aki ezt a büntetést le is ülte. Hazaérkezve, az indult ember összetűzött viruló szépségű, művelt feleségével, akit négy apró gyermekével elűzött magától, amit nagyon megbánt. Hogy bánatát feledje, cigánybandát hozatott tanyájára s egyedül, sírva-vidagott. E hónap tizenhatodikán két esendőrt állított be Kocsis portájára, hogy egy más dolga miatt a kecskeméti törvényszék elé állítsák, mert az idézésre meg nem jelent.

— Elmegyek én esendőrt nélkül is, válaszolta a mámoros ember, de engedjék meg, hogy négyes-fogatomban tehessem meg az utat.

A esendőrok azonban a mult tapasztalatai után nem tágitottak, mire Kocsis Péter a melének szegezett szuronyt elhárította, de vesztése, mert a másik esendőrt szíven szurta, úgy, hogy holtan rogyott össze. A kun nábob közel félmillió értékű vagyont hagyott hátra.

— Nagy földrengés. A délamerikai Valparaisóból borzalmas földrengés híret jelentik. A Tüzföldön pusztított a nagy földrengés. A katasztrófáról részleteket még nem közöltek, csak annyi bizonyos, hogy sok ember odavesztett. A földrengést vulkánikus kitörés előzte meg.

— Új lap a vidéken. „Salgótarján“ címmel vasárnapról kezdve időszakonként megjelenen 10 oldalas tudományos jellegű lap indul meg, melynek főszerkesztője dr. Pap Dezső az ismert nevű író, felelős szerkesztője pedig dr. Rosenberg Miksa.

— Nagy vihar Bécsben. Ma délután orkán vult végig a városon, amely nagy pusztításokat tett. Valószággal életveszedelem volt az utcán járni, mert a szél a házak fedeléről eserepeket és kéményeket sodort le. Egész ablaktáblák zuhan-tak le az emeletekről és a mentőegyesület tizenöt esetben hívták sebesültekhez s közöttük három súlyos sebesült is volt. Egy Szilágyi Illés nevű első huszárezredbeli közlegény olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobb karját kifizamította. A Grabenen a szél leszakított egy nagy üzleti cég táblát, de szerencsére senkit sem sebesített meg. A Rote Turmstrassen a vihar kitépte egy női divatárkereskedés kirakatának tükörablakát, amely esőrömpölve törött össze és a kirakattól az utcára sodorta a női bluzokat s egyéb toilette cikkekkel, amelyek messze elrepültek. Az orkán estig tartott.

— Ujjfajta Ozeánjáró hajó. A tengeri hajó-zás nagy átalakulásaiban igen jelentős a következő londoni hír. Eszerint az orosz keletafrikai gőzhajós társaság Glasgowban a Barclay, Curte és társa hajóépítő cégénél megrendelt egy hétézer tonnás személyszállító hajót, amely egészen új rendszerű lesz, amennyiben a kis motoros bárkának típusa szerint készül, azoknak óriási nagysága. Az új hajót petroleumos motorok fogják hajtani, tehát nem lesznek kéményei, kazánja sem lesz és szak-értők véleménye szerint ez a hétézer tonnás személyszállító hajó rendkívül nagy meglakaritást jelent, mert a számítások arra vallanak, hogy ugyanolyan távolságot, amelyre gőzhajónak háromszáz tonna kősznet kell égetnie, ez a hajó száz tonna petróleum elfogyasztásával képes megtenni és a hajó óránkénti sebessége mégis tizenkét csomó. Egy másik nagy előnye az lesz a petróleum-motoros hajónak, hogy a szénkőszlet eddig nagy helyet foglalt el a gőzhajókon, most alig negyedrészt helyre lesz szükség a petróleum elraktározására. A villamos világítást is petróleum-motor fogja el-látni, ami szintén nagy hely- és erőmegtakarítással jár.

— Megszökött végrehajtó. Mittermayer Ernő érdi községi végrehajtó több rendbeli hivatali sikkszáts és csalás után megszökött. A székesfehérvári kir-ügyészség körözötti Mittermayert.

— Kártyabotrány a Lipótvárosi Kaszinóban. Az ötödik kerület előkelő társasklubja az este botrányos jelenetek színhelye volt. A bakkaratszobában 50.000 korona nyereség feküdt a bankár előtt, aki folyton nyert. Nyolcz óra után néhány játzmát a poentörök nyertek. Dick Péter a tizenkettes helyen ült, mögötte állott Nyiri József. Mind a ketten erősen játszottak. Az utolsó játzmánál éppen annyi pénz maradt a bankban, amennyivel Dick tétjét kifizették; a Nyiri tétjére már nem jutott pénz. Nyiri erre nyugodtan odaszólt Dicknek, hogy miután az ő tétje kisebb, a pénz néki jár. Dick erre oda szólt, hogy ne tanítsa.

Nyiri erre odakiáltott: Szabálytalanságot csinál! Mit erőszakoskodik.

Dick most felugrott, az asztalra csapott és dühtől eltorzult arczal kiáltotta:

— Mit? Maga gyanusít engem? Hogy én szabálytalanul játszottam!

Nyiri valami fenyegető mozdulatot tett. Dick Péter magából kikelve kiáltotta:

— Maga csaló! Már többször csalt! Máskor is! Aranyakat is lopott!

A két kaszinótag öklöbe szoritott kézzel rontott egymásnak, de szétválasztották őket. Ekkor Nyiri a társaság felé fordulva, ezeket mondta:

— Itt a barátaim elbört szükségesen bizonyítanom, hogy amit ez az ember mond, az valótlan. Majd lovagiasan intézem el az ügyet...

Ezzel távozott. A társalgóban többen körülfogták Nyirit és mondták, ne csináljon botrányt, egyszerűen verekedjék meg Dick Péterrel, nehogy az ügy nyilvánosságra kerüljön. A játék persze abba maradt. Az elnöki szobában összeült a bakk-bizottság, amely Dick Pétert kitiltotta a kátyatermekből.

A kártyabotrány dolgában Dick Péter vállalkozó kijelentette, hogy az ügy lovagias utra teljődött. Miután Nyiri József kételkedett eljárása korrektségében s erre ő azt felelte neki, hogy ő Dick Péter, nem pedig Nyiri József, aki már lopott. Nyiri provokálta, de előbb tisztázni kell azt, igazat mondott-e, tolva-e Nyiri József. Ezt becsületbíró-ságnak kell eldöntenie. Dick azt állítja, hogy Nyiri-nek nem ez az első afférje. Volt már lopással komplikált kártyabotránya. Hogy mégis megmaradhatott a kaszinó tagjának, az csak azzal magyarázható, hogy néhány befolyásosabb ember vagy kártyás exponálta magát érte. Dick szerint Nyiri József különös existencia. Semmiféle foglalkozása évek óta nincsen. Abból él, hogy a Lipótvárosi Kaszinó tagja. Nyiri előszeretettel hírlapírónak adja ki magát. Ezeket Dick kész bizonyítani s majd elvállik, igazat mondott-e? Különbön valószagos regényt lehetne írni arról, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban a bakk-asztal körül mi minden történik. Ezek után valószínű, hogy a Dick-Nyiri-affér nem fog simán elintéződni. A súlyos vádakat Dick bizonyítani akarja.

— Egy orvosi szer érdekes kipróbálása. Megemlítettük, hogy dr. Fzaizon Sándor fiatal román ideg orvos, aki a párisi idegklinika tanársegédje, egy újfajta érzéketlenítő eljárást és szert talált fel, amelyet elnevezett „Raahii-strychno-Stovanizajion“-nak. Ez az anaesztetikum nem bódítja el a pácienszt, de teljesen érzéketlenné teszi. Most Párisból azt az érdekes hírt jelentik, hogy dr. Fzaizon szerének és eljárásának biztos kipróbálására, önmagán hajtott végre operációt a fiatal román orvos. Már régen szenvedett egyoldalú sérvben. A klinikán a műtőteremben lefeküdt az operációs asztalra, önmaga feckendezte be az érzéketlenítő szert, aztán elvégezte a sérvoperációt, be is varrta a sobet és lefeküdt. A műtét félóra hosszat tartott és Fzaizon azt állítja, hogy semmi fájdalmat nem érzett.

— Meglőtte a kedvese. Tegnapi este az István-kórházba bevitték Dimjusz Katalin huszonnyéves napszámosnót. A leányt Erzsébetfalván kedvese mellbelőtte. Állapota súlyos.

— Lövöldözés éles tölténnyel a szinpadon. Amerikában a chicagói Mc. Vickers-színházban tegnap súlyos baleset történt. Ugyanis a műsoron levő darabban küzdelem támad két cowboy között. Mindkét szereplő revolverét tévedésből éles tölténnyel töltötték meg. A lövöldözésben az egyik szereplő színész fejébe hatott egy golyó, míg egy második a kulisszák mögött álló színházi gépész sebesítette meg halálosan. A közönség körében óriási pánik tört ki. Mindkét sebesült reménytelen állapotban szállították kórházba.

— **A pestisveszedelem.** A pestisveszedelem szinte feltartóztatlanul terjed tovább és terjeszti a halálesirakat Mandzsuriából. Kína már meg van fertőzve. Szibéria szélein is ott lappang a gyilkos dögvész, sőt már átcsapott a veszedelem az Ujvilágba is. Sanfranciskóból érkezik a rémes hír, amely bejelenti az amerikai „aranyváros” óriási riadalmát. Az összes államokat felrúgta az a hír, hogy Amerika földjére is behurcolták már a fekete halált. Tegnap a kínai negyedben ketten beleestek a rettenetes betegségbe és az éjjel meg is haltak. A hatóság katonaságot kért, amely azt az utcát, ahol a megbetegedések történtek, teljesen lezáratta és egy heti vesztegár alá vetette. Több amerikai cég elbocsátotta összes kínai alkalmazottait és további tömeges kizárások is következnek.

Charbinből táviratozzák, hogy a folyók és utak vizében pestisbacillusokat találtak. Fudjandjanban 4000 holttestet égettek el és még 2000 temetetlen pestises holttest van felhalmozva. Huangcsenben 3500 ember halt meg pestisben. Hivatalos jelentések szerint egész Mandzsuriában eddig 50.000 áldozata volt a pestisnek.

A bécsi kínai követség közli, hogy április 3-án Charbinban nemzetközi pestiskonferencia lesz, amelyre a pekingi kormány minden államot meghívott és Ausztria is megígérte részvételét. A kínai régensherceg nagyon érdekli a pestis leküzdésére irányuló akciókat és egy magasrangú mandzsuriai közigazgatási hivatalnokot elcsapatott, mert mulasztásokat követett el a védőintézkedések körül. A kínai kormány sok katonarost rendelt a barakkokba, hogy távolartsák a pestist a hadseregtől.

— **Kémkedési affér.** A lembergi rendőrség ma az állítólagos Struve báróné kémkedési afférjével kapcsolatban letartóztatott egy Sturm nevű községi mérnököt, aki azzal vonta magára a gyanút, hogy báró Struve nevére a szállodába egy csomagot küldött, amelyet a rendőrség elkobozott. A csomagban sok írást és stratégiai fontos vasutvonalak terep rajzát találták. Házmozgást tartottak Sturm lakásán, amely meglepő eredménnyel járt. Olyan terhelő bizonyítékokra akadt a rendőrség, hogy Sturm mérnököt ma átkísítették az országos törvényszék fogházába.

— **Kiértotta a családját.** Grácban Ligavetz állami mérnök felesége ma délelőtt szívszúrta négy éves fiát és több kézzurással halálosan megsebesítette csecsemő leányát, azután négy szurást ejtett önmagán. Mire észrevették a szomszédok a véres tragédiát, már mind a hárman meghaltak. Az asszonyon már régóta mutatkoztak az örültség jelei s éppen ezért családja szigorúan szemmel tartotta, ma reggel azonban férjének hivatalos ügyekben el kellett utaznia s az asszony végrehajtotta szörnyű tervét.

— **Forrongó orosz diákok.** Az orosz egyetemi diákság forrongásairól Odesszából azt jelentik, hogy a sztrájkoló egyetemi hallgatók behatoltak az egyetem épületébe, amelyet a rendőrség megszállva tart. A diákok az udvaron hangeszélyes folyadékokat öntöttek ki. Sok egyetemi hallgatót letartóztattak. A diákorrongásból kifolyólag a moszkvai egyetemi tanács ülésén 35 tanár lemondott állásáról, mert szolidáris a rektorral és prorektorral, akiket a közoktatási miniszter elmozdított állásuktól.

— **A plébános szentgyakorlatai.** A kalocsai egyházmegyének szenzációja van: Angyal Albert plébános hetekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt plébániájáról. Angyal főtitkár elöljáró felügyelték a pápi jogainak gyakorlásától és berendelték Kalocsára szentgyakorlatra. Kalocsán sokáig várták a plébánost, aki nem jelentkezett. Most Kleiner Lajos káptalani helynök pásztorlevélben körözi az eltűnt plébánost, felhíván, hogy Kalocsára rögtön visszatérjen. Angyal Albert erre a kemény felhívásra se jelent meg Kalocsán. Nem vonult kolostorba szentgyakorlatra. Az érseki központban ma is várják, tündöcnék rajta, hova tűnt el, hova ment el Angyal plébános?

— **Gázmérgezés.** Tegnap délután a Nap-utca 15. számú ház építészénél Henger János huszonnégy éves napszámos rosszul lett. A mentőket hívták hozzá, akik megállapították, hogy gázmérgezés következtében betegedett meg. Az új házban most fektették le a gázcsöveket és nem vették észre, hogy a gáz ömlik ki rajtuk. A napszámos ettől lett rosszul.

— **Életunt leány.** Oláh Karolin, huszonnégy éves rendőri felügyelet alatt álló leány a Nap-utca 7. számú házban levő lakásán ma délelőtt lúgkoldatot ivott. A mentők sérülésével a Rókus-kórházba vitték. A leány tettének elkövetése előtt levelet írt, amelyben szeretőjét, Kun Aladárt vádolja meg haláláért. Nem tudta túrni hogy Kun ölésküldjék rajta e ezért inkább a halálba akart menekülni.

— **A jégtáblák halottja.** Az éjszaka, mint jelentették, a Margit-hídról egy férfi ugrott a Duna. Az életunt egy jégtáblán akadt fenn és ottan könyörgött segítségért. Többen hallották segélykiáltásait; a rendőrség, a tüzoltók és a mentők siettek ki a Duna partjára, hogy megmentse a jégtáblán küzködő embert, akit az egész ország-házig sodort az ár a jég hátán, de már késő volt. A szerencsétlen elmerült. A rendőrség ma reggel megállapította, hogy az öngyilkos Masznik Gyula harminczhat éves nyomdai gépmester, aki Margit-hídon a rendőrségnek czimezve levelet hagyott hátra. A levél szövege a következő: „Feleségem miatt lettem öngyilkos, nem szeret és nekem így már nem kell az élet. Lakom; Rózsa-utca 37—a.” Masznik négy hónap óta betegeskedett, úgy hogy képtelen volt dolgozni. Felesége mosással tartotta el férjét és két kis gyermekét, de nemrég az asszony is súlyos beteg lett, úgy hogy a klinikán meg kellett operálni. Most már az asszony sem tudott dolgozni és a kis családra a legnagyobb nyomor és koplalás napjai köszöntöttek. Masznik emellett még azt hitte, hogy beteg felesége megcsalja és elkeseredésében ezelőtt tizenegy nappal marólgallal megmérgezte magát, de a jókor megérkezett mentők segítettek rajta és az életunt életben maradt. Tegnap aztán sikerült eldöbnie az életét s most még nagyobb nyomorba és szomorúságba döntötte családját.

— **Holttest a csatornában.** Bécsben, a Stefánia-híd mellett egy rendőr ma délután fejtelten női holttestet látott uszni a Duna-csatornában. A partról csákányokkal kifogták a holttestet és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy 30—35 éves asszony és már legalább három hónapja lehet a vízben. Nem valószínű, hogy büntény áldozataról van szó, minden jel arra vall, hogy öngyilkos volt és fejét a csatorna zsilipje szakította le.

— **Rejtelmes delejezők.** Ambró Lajos villamos kalauznak a Lujza-utca 27—29. számú házában levő lakása a múlt éjszaka kísérteties események helye volt. Tegnap este korán nyugalomra tértek. Ambró egyszerre arra ébredt, hogy kezét lábát erősen villamosozzák. Mikor kinyitotta a szemét, tisztán látta, hogy három urruhás fiatal ember van a szobában. Mire Ambró fölugrott, de az éjjeli látogatók nyomtalanul eltűntek. Ablak, ajtó zárva volt s ezért nem értette a dolgot. Fölkeltette a családját is. Ráfogták, hogy álmolta a dolgot. Ambró újra lefeküdt. Két órával később megismétlődött az ördögös esemény. Megint arra ébredtem, hogy villamosoznak. Nagyon kiáltott, amire fölriadt a családja is. Gyertyát gyújtottak, de a látogatók akkorra már eltűntek. Ajtó-ablakon nem mehetek ki, mert zárva voltak. Az udvari szobák lakói is fölébredtek s ők is kutattak, de eredmény nélkül. Félőrával később újra lefeküdték. Ambró azt állítja, hogy álom nem lehetett a dolog, mert háromszor ugyanazt még senki sem álmolta. A fiatalemberek ugyanis hajnali három órakor megint megjelentek s most már titokzatos nyelven beszélgettek is. Ambró ezeket a szavakat hallotta: dupre, dobre, mor. Persze ismét csak hiába keresték őket, úgy eltűntek, mintha szellemek lettek volna. Ambró Lajos volt éjjeli vendégeiről különben az egész Lujza-utca beszél már s az érdeklődők egész serege kereste föl a villamos kalauz lakását. Ma éjszaka fölültva folyton virraszt valaki a családból, hogy a titokzatos fiatalembereket leleplezze. Ámbár valószínű, hogy hallucinációiról van szó.

— **Halálos végű vasúti elgázolás.** Ma reggel a Hungária-körúton a 180. számú órház mellett borzalmas vasúti elgázolás történt. A vasúti átjáró sorompóját az őr nem zárta el és éppen akkor rohogott arra egy személyvonat. A járókelők nem tudták, hogy vonat közeledik és így két bolgár kertész kétféle kocsijával keresztül hajtott az átjárón. A vasúti síneken volt már, amikor a személyvonat odaért és a kocsit elgázolta. A két kertész a vonat alá került és a szerencsétlenek nyomban meghaltak. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt bolgárok Tenkovic Iván és Sstenornovic Milán. Holttestüket a bonctani intézetbe vitték. Kihallgatták Markovic Károly mozdonyvezetőt, aki azt vallotta, hogy nem lehetett már megállítani a vonatot, amikor észrevették a bolgárok kocsiját. A vasúti átjáró őrre azzal védekezik, hogy a vonat érkezéséről nem kapott jelzést.

— **Tűz.** Tegnap este a Rombach-utca 13. számú pinczejében felhalmozott széna meggyuladt és elégett. A tüzet a VII. kerület tűzoltósága oltotta el.

— **Házasság.** Szilágyi Dezső szentesi könyvkereskedő eljegyezte Stern Blankát, Stern M. kereskedő leányát Vajdahunyadon.

Dr. Kepes Jenő ügyvéd e hó 27-én köt házasságot Kassap Bóskével.

— **Lavina-omlástól eltemetett katonák.** A hegyek, a hegyi sportolás újabb áldozatokat követeltek Tirolban. Az innsbrucki 4-ik császárvadászvezred néhány katonáját, akik tisztán sportolás céljából egy főhadnagy vezetésével szki-kirándulásra mentek, az ugynevezett Ranggerköpflel egy lavina elsodorta. A katonák közül hettő meghalt. A kiránduláson négy alvadász vett részt Leitenberger főhadnagy vezetésével. A kirándulók a katonai gyakorlatok befejezése után indultak el s a résztvevők Leitenberger főhadnagy felhívására önként jelentkeztek. Incingből keltek utra az ugynevezett Ranggerköpflel, amelynek tetejéről azután le akartak bocsátkozni. A helyet, ameddig elakartak jutni, minden incidens nélkül elérték, majd rövid déli szünet után, egy órákhoz hozzá készültek a lebecsátkozásához. Először két altiszt indult el, azután pedig Leitenberger főhadnagy a többi két altiszttel, egymástól tíz-tizenöt méter távolságban. Ugyanabban a pillanatban egy ugynevezett hódeszka elvált a hegy tetején és csakhamar lavinává növekedve, magával rántotta mind az öt katonát. A főhadnagy rákiáltott a katonákra, hogy a hóból kiálló cserjékbe kapaszkodjanak. Két katonának ez sikerült is, de a másik két katonát és a főhadnagyot a lavina elsodorta mintegy kétszáz méternyi mélységbe, ahol azután a lavina megakadt. Leitenbergernek csak a feje látszott ki a hóból, a többi két katonát a hó teljesen eltemette. A megmenekült két katona erre odasietett, de a főhadnagy azt mondta nekik, hogy előbb a két eltemetett katonát igyekezzenek kiásni. Az egyiket meg is találták, de akkor már halott volt. Az illető egy Pranger nevű alvadász, akinek több csontaja törött el, de a halálát az okozta, hogy a hó alatt megfagyott. A katonák azután kiásták a főhadnagyot, akinek semmi baja sem történt és vele együtt Incingbe, majd Innsbruckba mentek, hogy onnan segítséget hozzanak. Innsbruckból Albert hadnagy vezetésével nyomban tíz vadászt küldtek ki, ma reggel 6 órák pedig újabb hetven vadászkatona indult el a szerencsétlenség helyére. Sikerült nekik a másik katona holttestét is megtalálni. Leitenberger főhadnagy szerint a katasztrófát az okozta, hogy a megelőző éjszakán nagy hóesés volt.

— **Az uszorás vig özvegy.** A Szondy-utca 100. számú ház tulajdonosnője özvegy Környe Izidorné Illés Erzsébet, aki férje után a házon kívül még 300.000 korona vagyon is örökölt. Özvegy Környeinek nem elégedett meg azzal, hogy a lakások bérét a végtelenségig felszámolta, úgy hogy egy négyszobás lakásért eskély 3000 korona évi bért fizetett magának, hanem pénzt úszra utján kamatoztatta. Miután férjhez mehetnéke volt a legszebb korban lévő özvegynek, összeismerkedett Basa Péterrel, aki férjét igért neki s, meg a lányának is. Közben pedig kölcsönüzleteket közvetített neki. A vig özvegy Mádáy Aladár székesfővárosi tanító kaparította a körmet közzé. Váltóra 300 koronát adott a tanítónak. Az összeget ingatlanára tábláztatta és havonta csak 30 korona kamatot szedett a kölcsön után. A szegény Mádáy tíz hónapon át fizette a kamatokat. Ekkor özvegy Környeinek gondolt egy nagyot és teles összegben perelte a váltót, amiből a tanító csak a háromnegyed részt kapott. Egy negyed a jótálló és közvetítő Basa Péterrel szedett fel. Környeinek beperelte Basa Pétert és Mádáy, amire ezek uszrapóit akasztották a vigözvegy nyakába. A tárgyaláson kertelt Környeinek és tagadta a vádat, de több tanuvallomásból kiderült, hogy ilyen finom kölcsönüzletekkel foglalkozik az uszorás háztulajdonos. A bíróság egyházi büntőre és 300 korona pénzbüntetésre ítélte a deli özvegyet, aki most a cellájában elmélkedhetik az uszorkamatok lesújtó következményei felett.

— **Esküvő elől a halálba.** Borzalmas módon vetett véget életének Szabó Lajos székesfehérvári közműves-vállalkozó. Szabó, aki agglégény volt, tegnap este hazatérve lakására, belefeküdt ágyába, felgyújtotta maga alatt az ágyat, azután föbelőtte magát. A házban lakók a tüzet csak másnap reggel vették észre, mikor a szobából kiömlő füstöt észrevették. Ekkora azonban már csak az öngyilkos megszengedet holttestét találták meg. Eleinte azt hitték, hogy Szabó véletlen szerencsétlenségnek lett az áldozata, de a boncolás minden kétséget kizárólag megállapította az öngyilkosságot, amennyiben a revolvergolyót megtalálták Szabó fejében. Az agglégény most nőülni készült, a jövő héten lett volna az esküvője és így nem is sejtik, hogy miért lett öngyilkos?

— **Véres szerelmi dráma.** A sopronmegyei Csorna községben véres szerelmi dráma történt tegnap. Tollár Ferenc, a győr-sopron-ébenfúti vasút huszonhárom éves gyakornoka revolverrel lelőtte Kovács Jolán tizenölezes könyvelőt, aztán maga ellen fordította a fegyvert és kétszer a szívébe lött. A szerencsétlen fiu szörnyen halt, a leányt életveszedelemes sérülésekkel Sopronba, szülőihez szállították. Ugyalátszik, együtt akartak meghalni, mert hátrahagyott leveleikben érzékenyen elbucsztak övéiktől. A vizsgálatot megindították.

— **A triesti passzív rezisztencia.** Triestből jelentik: Teljes mértékben tart tovább a passzív rezisztencia, az üzleti forgalom majdnem egészen megbénult, a nagy kiviteli cégek nem szállítanak árukat a szabad kikötőbe, mert a rakodómunkások egy része ma szátrájba lépett. Alig folyik valami munka a szabad kikötőben, de a passzív rezisztenciának hatása főleg holnap és hétfőn fog mutatkozni, amikor nagy hajók jönnek a kikötőbe. A déli vasut állomásán nem lehet feladni vasuti rakományt, az államvasutakon sem jobb a helyzet. A tegnapi délutáni gyorsvonat ötnegyedórás késéssel érkezett meg, mert a vasutvonal már blokkolva van veszteglő tehervonatokkal. Tegnapi mindössze 30 tehervaggon lehetett utnak indítani, a ma megrakott száz vagon csak holnap fog elindulni. Nagy késéssel jönnek a tehervonatok is, holnap azonban már nyilván megakad az egész teherforgalom.

Ujabb jelentik: Az állami hivatalnokok és alkalmazottak passzív rezisztenciájában ma már több forgalmi zavar észlelhető. A postahivatalokban az expedíció már nehézkessé vált. A csomagok házhordása ugyan baj nélkül indult, a levelek kihordása azonban másfélórát késett. Dalmáciából és Olaszországból érkezett mintegy 1000 levélküldemény nem is kerülhetett kihordásra. A táviróforgalom a gyengébb vonalakon jelentéktelen, a fontosabb bécsi, velencei, spalatoei és zárai vonalakon 2—3 órási késéssel bonyolítatik le. A tegnapi hátramaradt táviratokat az új folyamán dolgozták fel. A vámkielentégeknek az előírások pontos betartásával akarják a forgalmat megzavarni, minthogy azonban a mostani forgalom alatta áll a normálisnak, a passzív rezisztencia alig észlelhető. Annál észrevehetőbb a raktárházaknál ahol a darukezelők is csatlakoztak a mozgalomhoz, s műszereiket a legnagyobb óvatossággal kezelik. A zavarok azonban itt is csak jelentéktelenekek, minthogy ez idő szerint itt is csak a forgalom a tengerteszeti hatóság és a kikötői hatóság körében a hivatalos teendők egyelőre rendszerben végeznek. Az államvasutak üzemét illetően a szabad kikötőben rendszeres munka folyik, attól tartanak azonban, hogy a vám- és raktárházi hivatalnokok mozgalmát a rendező pályaudvar kocsijait csakhamar meg fogják töltetni és így itt is zavar támad. A személyforgalom normális. A Déli vasutnál a passzív rezisztenciát még nem észlelik. Az alkalmazottak azonban szolidaritást vállaltak és csak utasítást várnak.

A krakói postahivatalnokok és alkalmazottak között néhány nap óta szintén mozgalom észlelhető, amely passzív rezisztenciára fog vezetni. A posta alkalmazottainak minden kategóriája kész csatlakozni a mozgalomhoz és a vidéki postahivatalnokok csak a jelt várják a központból, hogy ők is megkezdjék a rezisztenciát. Az a terv, hogy husvétkor indítják meg, mert akkor a legnagyobb a forgalom. A jövő vasárnap titkos ülés lesz, amelyen megbeszéljük a dolgot.

— **Népszámlálás.** A temesmegyei népszámlálási adatok igen szomorú képet nyújtanak. Néhány község adatait ugyan még nem állították össze, de máris bizonyos, hogy a megye lakossága az utolsó tíz év alatt nem növekedett. A kivándorlás ugyanakkora, mint a természetes szaporodás. Az utolsó tíz év alatt közel 20.000 ember vándorolt ki Amerikába. A visszavándoroltak száma alig két-három ezer. A megye lakosságának száma alig 400.000. A kivándorlás különösen a németek lakta vidékeken éreztette leginkább hatását.

— **Gyilkosság egy mulatságon.** Borisz József perényi legény egy táncmulatságon afeletti féltékenysége miatt a szeretője körül, Tamást hirtelen megölte. Mikor Tamás erről értesült, néhány társa jelenlétében kérdőre vonta Boriszt, aki felelet helyett kést rántott elő és markolatig döfte Tamás nyakába, aki összesett és azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Öngyilkos postamester.** Szászvárosban Miklós Ida alkenyéri postamester, kit a napokban Brassóba helyeztek át, ma reggel forgópisztolyal szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Semmiféle irást nem hagyott hátra, amiből az öngyilkosság okára következtetni lehetne. A postamester az utóbbi időben nagyon ideges volt.

— **Egy kun nábob halála.** Kocsis Péter szabadszállási nagybirtokos az egész községben rettegett zabolátlan szilaj természete miatt. A hatalmas erejű, ősi kun-ivadék, valahányszor balázzpusztai birtokára érkezett, iskolázott ember létező lobogós ingujjú parasztruhát öltött s fokossal s revolverekkel felfegyverkezve járta be kis királyságát. Hirtelen keze miatt nagyon sok baja volt a bíróságokkal, melyek azonban nagyon enyhén ítélkeztek rajta. Legutóbb a csendőrséggel gyűlt meg a baja, mikor egy farsangi mulatságra Szabadszállásra rándult. Széles jókedvében, szokás szerint, lövöldözött az utcán, de két arra csirkáló csendőr utját állotta. A földbirtokos *Krikke* csendőrszervezőt nyakszirtén lötte, mire a másik csendőr kétszer mártotta bele szuronyát a garázda ember lágykájába. A csendőrszervező 3 hétig nyomta az ágyát, de a vággyuró három nap múlva már talpra állott. Ezért a cselekedetért a nagyobb részt gazdálkodókból álló kecskeméti esküdttörzs dr. Szeless Ödön védelme után súlyos testi sértés vétsége miatt csak *egy hónapi fogházra ítélte* Kocsis Pétert, aki ezt a büntetést le is ülte. Hazaérkezve, az indulatos ember összetűzött viruló szépségű, művelt feleségével, akit négy apró gyermekével elűzött magától, amíg nagyon megbánt. Hogy bánatát feledje, cigánybandát hozatott tanyájára s egyedül, sírva-vigadott. E hónap tizenhatodikán két csendőr állított be Kocsis portárára, hogy egy más dolga miatt a kecskeméti törvényszék elé állítsák, mert az idézésre meg nem jelent.

— **Elmegyek én csendőr nélkül is,** válaszolta a mámoros ember, de engedték meg, hogy négyesfogaton tehessem meg az utat.

A csendőrök azonban a múlt tapasztalatai után nem tágitottak, mire Kocsis Péter a melének szegezett szuronyt elhárította, de veszére, mert a másik csendőr *szíven szurta*, úgy, hogy holtan rogyott össze. A kun nábob közel *félmillió értékű vagyont* hagyott hátra.

— **Nagy földrengés.** A délamerikai Valparaisóból borzalmas földrengés hírért jelentik. A Tüzföldön pusztított a nagy földrengés. A katasztrófa-ról részleteket még nem közöltek, csak annyi bizonyos, hogy *sok ember odaveszett*. A földrengést vulkánikus kitörés előzte meg.

— **Uj lap a vidéken.** „Salgótarján“ címmel vasárnapról kezdve időszakonként megjelenen *ő* irodalmi és tudományos jellegű lap indul meg, melynek főszerkesztője dr. Pap Dezső az ismert nevű író, felelős szerkesztője pedig dr. *Rosenberg* Miksa.

— **Nagy vihar Bécsben.** Ma délután orkán volt végig a városban, amely nagy pusztításokat tett. Valószínűleg életveszedelem volt az utcán járni, mert a szél a házak fedeléről eserepeket és kéményeket sodort le. Egész ablaktáblák zuhanak le az emeletekről és a mentőegresület tizenöt esetben hívták sebesültekhez s köztük három súlyos sebesült is volt. Egy Szilágyi Illés nevű első huszárezredbeli közlegény olyan szerecsentlenül esett el, hogy jobb karját kifizamította. A Grabenen a szél leszakított egy nagy üzleti cégtáblát, de szerencsére senkit sem sebesített meg. A Rote Turmstrassen a vihar kitépte egy női divatárukereskedés kirakatának tükörablakát, amely esővízpölvé törött össze és a kirakattól az utcára sodorta a női bluzokat s egyéb toiletté cikkeket, amelyek messze elrepültek. Az orkán estig tartott.

— **Ujfajta Oceánjáró hajó.** A tengeri hajózás nagy átalakulásában igen jelentős a következő londoni hír. Eszerint az orosz keletafrikai gőzhajós társaság Glasgowban a Barelly, Curly és társa hajóépítő cégénél megrendelt egy hétezer tonnás személyszállító hajót, amely egészen új rendszerű lesz, amennyiben a *kis motoros bárkának* típusa szerint készül, azoknak óriási nagysága. Az új hajót *petróleumos motorok fogják hajtani*, tehát *nem lesznek kéményei, kazánja sem lesz* és szakértők véleménye szerint ez a hétezer tonnás személyszállító hajó rendkívül *nagy megtakarítást* jelent, mert a számítások arra vallanak, hogy ugyanolyan távolságot, amelyre gőzhajónak háromszáz tonna kőszénre kell égetnie, ez a hajó száz tonna petróleum elfogyasztásával képes megtenni és a hajó óránkénti sebessége mégis tizenkét csomó. Egy másik nagy előnye az lesz a petróleum-motoros hajónak, hogy a szénkészlet eddig nagy helyet foglalt el a gőzhajókon, most alig negyedréssz helyre lesz szükség a petróleum elraktározására. A villamos világítást is petróleum-motor fogja ellátni, ami szintén nagy hely- és erőmegtakarítással jár.

— **Megszokott végrehajtó.** Mittermayer Ernő érdei községi végrehajtó több rendbeli hivatali sikasztás és csalás után megszokott. A székesfehérvári kir. ügyészség körzeti Mittermayert,

— **Kártyabotrány a Lipótvárosi Kaszinóban.** Az ötödik kerület előkelő társasklubja az este botrányos jelenetek színhelye volt. A bakkaratszobában 50.000 korona nyereség feküdt a bankár előtt, aki folyton nyert. Nyolcz óra után néhány játszmát a poentörök nyertek. *Dick* Péter a tizenkettes helyen ült, mögötte állott *Nyiri* József. Mind a ketten erősen játszottak. Az utolsó játszmanál éppen annyi pénz maradt a bankban, amennyivel *Dick* tétjét kifizették; a *Nyiri* tétjére már nem jutott pénz. *Nyiri* erre nyugodtan odaszólt *Dick*nek, hogy miután az ő tétje kisebb, a pénz néki jár. *Dick* erre oda szólt, hogy ne tanítsa.

Nyiri erre odakiáltott: Szabálytalanságot csinál! Mit erőszakoskodik.

Dick most felugrott, az asztalra csapott és dühtől eltorzult arccal kiáltotta:

— Mit? Maga gyanúsít engem? Hogy én szabálytalanul játszottam!

Nyiri valami fenyegető mozdulatot tett. *Dick* Péter magából kikelve kiáltotta:

— *Maga csaló! Már többször csal! Máskor is! Aranyakat is lopott!*

A két kaszinótag ökölbe szoritott kézzel rontott egymásnak, de szétválasztották őket. Ekkor *Nyiri* a társaság felé fordulva, ezeket mondta:

— Itt a barátaim előtt szükségtelen bizonyítanom, hogy amit ez az ember mond, az valótlán. Majd lovagiasan intézem el az ügyet...

Ezzel távozott. A társalgóban többen körülfogták *Nyirit* és mondták, ne csináljon botrányt, egyszerűen verkedjék meg *Dick* Péterrel, nehogy az ügy nyilvánosságra kerüljön. A játék persze abba maradt. Az elnöki szobában összeült a bakk-bizottság, amely *Dick* Pétert kitalította a kátyatermekből.

A kártyabotrány dolgában *Dick* Péter vállalkozó kijelentette, hogy az ügy lovagias utra terelődött. Miután *Nyiri* József kételkedett eljárása korrektségében s erre ő azt felelte neki, hogy ő *Dick* Péter, nem pedig *Nyiri* József, *aki már lopott*. *Nyiri* provokálta, de előbb tisztázni kell azt, igazat mondott-e, továbbé *Nyiri* József. Ezt becsületbíró-ságnak kell eldöntenie. *Dick* azt állítja, hogy *Nyiri*inek nem ez az első afféréje. Volt már lopással komplikált kártyabotránya. Hogy mégis megmaradhatott a kaszinó tagjának, az csak azzal magyarázható, hogy néhány befolyásosabb ember vagy kártyás exponálta magát érte. *Dick* szerint *Nyiri* József különös existenciája. Semmiféle foglalkozása évek óta nincsen. Abból él, hogy a Lipótvárosi Kaszinó tagja. *Nyiri* előszeretettel hírlapírónak adja ki magát. Ezeket *Dick* kész bizonyítani s majd elváltik, igazat mondott-e? Különbön valószínűséget lehetne írni arról, hogy a Lipótvárosi Kaszinóban a bakk-asztal körül mi minden történik. Ezek után valószínű, hogy a *Dick*—*Nyiri*-affér nem fog simán elintéződni. A súlyos vádak *Dick* bizonyítani akarja.

— **Egy orvosi szer érdekes kipróbálása.** Megemlítettük, hogy dr. Fzaizon Sándor fiatal román ideggyógyorvos, aki a párisi idegklinika tanársegédje, egy újfajta érzéketlenítő eljárást és szert talált fel, amelyet elnevezett „Raahi-strychno-Stovanizaiqu“-nak. Ez az anaesztetikum nem bódítja el a pácienszt, de teljesen érzéketlenné teszi. Most Párisból azt az érdekes hírt jelentik, hogy dr. Fzaizon szerének az eljárásának biztos kipróbálására önmagán hajtott végre operációt a fiatal román orvos. Már régen szenvedett egyoldalú sérvben. A klinikán a műtőteremben lefeküdt az operációs asztalra, önmaga feckendezte be az érzéketlenítő szert, aztán elvégezte a sérvoperációt, be is varrta a sebet és lefeküdt. A műtét félóra hosszat tartott és Fzaizon azt állítja, hogy semmi fájdalmat nem érzett.

— **Meglötte a kedvese.** Tegnapi este az Istvánkórházba bevitték Dimjusz Katalin huszonnégy éves napszámosnőt. A leányt Erzsébetfalván kedvese mellélötte. Állapota súlyos.

— **Lövöldözés és történelmi a színpadon.** Amerikában a chicagói *Mc. Vickers-színházban* tegnap súlyos baleset történt. Ugyanis a műsoron levő darabban küzdelem támad két cowboy között. Mindkét szereplő revolvert tévedésből *éles lövéssel* töltötték meg. A lövöldözésben az egyik szereplő szívébe hatott egy golyó, míg egy második a kulisszák mögött álló színházi gépészt sebesítette meg halálosan. A közönség körében óriási pánik tört ki. Mindkét sebesült *reménytelen állapotban* szállították kórházba.

— **A pestisveszedelem.** A pestisveszedelem szinte feltartóztatlanul terjed tovább és terjeszti a halálesirakat Mandzsuriából. Kína már meg van fertőzve. Szibéria széléin is ott lappang a gyilkos dögvész, sőt már átsapott a veszedelem az Ujvilágba is. Sanfranciskóból érkezik a rémes hír, amely bejelenti az amerikai „aranyváros” óriási riadalmát. Az összes államokat felrészta az a hír, hogy Amerika földjére is behurczolták már a fekete halált. Tegnap a kínai negyedben ketten beleestek a rettenetes betegségbe és az éjjel meg is haltak. A hatóság katonaságot kért, amely azt az utcát, ahol a megbetegedések történtek, teljesen lezáratta és egy heti vesztegár alá vetette. Több amerikai ezég elbocsátotta összes kínai alkalmazottait és további tömeges kizárások is következnek.

Charbinból táviratozzák, hogy a folyók és kutak vizében pestisbacillusokat találtak. Fudjadjanban 4000 holttetést égettek el és még 2000 temetlen pestises holttetést van felhalmozva. Huangcsenben 3500 ember halt meg pestisben. Hivatalos jelentések szerint egész Mandzsuriában eddig 50.000 áldozata volt a pestisnek.

A bécsi kínai követség közli, hogy április 3-án Charbinban nemzetközi pestiskonferencia lesz, amelyre a pekingi kormány minden államot meghívott és Ausztria is megígérte részvételét. A kínai régensherceg nagyon érdeklődik a pestis leküzdésére irányuló akciók iránt és egy magasrangú mandzsuriai közigazgatási hivatalnokot elcsapatott, mert mulasztásokat követett el a védőintézkedések körül. A kínai kormány sok katonarost rendelt a barakkokba, hogy távortartsák a pestist a hadseregtől.

— **Kémkedési affér.** A lembergi rendőrség ma az állítólagos Struve báróné kémkedési afférjével kapcsolatban letartóztatott egy Sturm nevű községi mérnököt, aki azzal vonta magára a gyanút, hogy báró Struve nevére a szállodába egy csomagot küldött, amelyet a rendőrség elkobozott. A csomagban sok irást és stratégailag fontos vasutvonalak terepajzát találtak. Házmotozást tartottak Sturm lakásán, amely meglepő eredménnyel járt. Olyan terhelő bizonyítékokra akadt a rendőrség, hogy Sturm mérnököt ma átkísérték az országos törvényszék fogházába.

— **Kiirtotta a családját.** Grácban Ligavetz állami mérnök felesége ma délelőn szíveszurta négy éves fiát és több kézzelírásos halálkísérletet követve elcsesemő leányát, azután négy szurást ejtett önmagán, mire észrevették a szomszédok a véres tragédiát, már mind a hárman meghaltak. Az asszonyt már régen mutakoztak az örültség jelei s éppen ezért családja szigorúan szemmel tartotta, ma reggel azonban férjének hivatalos ügyekben el kellett utaznia s az asszony végrehajtotta szörnyű tervét.

— **Forrongó orosz diákok.** Az orosz egyetemi diákság forrongásairól Odesszától azt jelentik, hogy a sztrájkoló egyetemi hallgatók behatoltak az egyetem épületébe, amelyet a rendőrség megszállva tart. A diákok az udvaron hangerősen folyó beszédet üntöttek ki. Sok egyetemi hallgatót letartóztattak. A diákorrongásból kifolyólag a moszkvai egyetemi tanács ülésén 35 tanár lemondott állásáról, mert szolidáris a rektorral és prorektorral, akiket a közoktatási miniszter elmozdított állásuktól.

— **A plébános szentgyakorlatai.** A kalocsai egyházmegyének szenzációja van: Angyal Albert plébános hetekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt plébániájáról. Angyal főtisztelendő előzőleg felfüggesztették papi jogainak gyakorlásától és berendelték Kalocsára szentgyakorlatra. Kalocsán sokáig várták a plébánost, aki nem jelentkezett. Most Kleiner Lajos káptalani helynök pásztorlevélben körüli az eltűnt plébánost, fölhívja, hogy Kalocsára rögtön visszatérjen. Angyal Albert erre a kemény felhívásra se jelent meg Kalocsán. Nem vonult kolostorba szentgyakorlatra. Az érseki központban ma is várják, tündöncnek rajta, hova tűnt el, hova ment el Angyal plébános?

— **Gázmérgezés.** Tegnap délután a Nap-utca 15. számú ház építésénél Henger János huszonnégy éves napszámos rosszul lett. A mentőket hívták hozzá, akik megállapították, hogy gázmérgezés következtében betegedett meg. Az új házban most fektették le a gázcsöveket és nem vették észre, hogy a gáz ümlik ki rajtuk. A napszámos ettől lett rosszul.

— **Életunt leány.** Oláh Karolin, huszonnégy éves rendőri felügyelet alatt álló leány a Nap-utca 7. számú házban levő lakásán ma délelőtt lúgkoldatot ivott. A mentők sérülésével a Rókus-kórházba vitték. A leány tetének elkövetése előtt levelet írt, amelyben szeretőjét, Kun Aladárt vádolja meg haláláért. Nem tudta túrni hogy Kun ölésködje rajta s ezért inkább a halálba akart menekülni.

— **A jégtáblák halottja.** Az éjszaka, mint jelentették, a Margit-hidról egy férfi ugrott a Dúnába. Az életunt egy jégtáblán akadt fenn és onnan könyörgött segítségért. Többen hallották segélykiáltásait; a rendőrség, a tűzoltók és a mentők siettek ki a Duna partjára, hogy megmentsék a jégtáblán küzködő embert, akit az egész ország-házig sodort az ár a jég hátán, de már késő volt. A szerencsétlen elmerült. A rendőrség ma reggel megállapította, hogy az öngyilkos Masznik Gyula harminczhat éves nyomdai gépmester, aki Margit-hidon a rendőrségnek czimezve levelet hagyott hátra. A levél szövege a következő: „Feleségem miatt lettem öngyilkos, nem szeret és nekem így már nem kell az élet. Lakom: Rózsá-utca 97—a.” Masznik négy hónap óta betegeskedett, ugy hogy képtelen volt dolgozni. Felesége mosással tartotta el férjét és két kis gyermekét, de nemrég az asszony is súlyos beteg lett, úgy hogy a klinikán meg kellett operálni. Most már az asszony sem tudott dolgozni és a kis családra a legnagyobb nyomor és koplalás napjai köszöntöttek. Masznik amellet még azt hitte, hogy beteg felesége megcsalja és elkeseredésében ezelőtt tizenegy nappal maróluggal megmérgezte magát, de a jókor megérkezett mentők segítettek rajta és az életunt életben maradt. Tegnap aztán sikerült eldöbnie az életét s most még nagyobb nyomorba és sz. moruságba döntötte családját.

— **Holttest a csatornában.** Bécsben, a Stefánia-híd mellett egy rendőr ma délután fejletlen női holttestet látott uszni a Duna-csatornában. A partról csakányokkal kifogták a holttestet és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy 30—35 éves asszony és már legalább három hónapja lehet a vízben. Nem valószínű, hogy bűntény áldozatáról van szó, minden jel arra vall, hogy öngyilkos volt és fejét a csatorna zsilipje szakította le.

— **Rejtelmes delejezők.** Ambró Lajos villamos kalauznak a Lujza-utca 27—29. számú házában levő lakása a múlt éjszaka kísérteties események helye volt. Tegnap este korán nyugalmat érték. Ambró egyszerűen arra ébredt, hogy kezét-lábát erősen villamosozzák. Mikor kinyitotta a szemét, tisztán látta, hogy három urruhás fiatalember van a szobában. Mire Ambró fölugrott, de az éjjeli látogatók nyomtalanul eltűntek. Ablak, ajtó zárva volt s ezért nem értette a dolgot. Félkeltette a családját is. Ráfogták, hogy álmolta a dolgot. Ambró újra lefeküdt. Két órával később megismétlődött az ördögös esemény. Megint arra ébredt, hogy villamosoznak. Nagyon kiáltott, amire fölriadt a családja is. Gyertyát gyújtottak, de a látogatók akkora már eltűntek. Ajtón-ablakon nem mehetek ki, mert zárva voltak. Az udvari szobák lakói is fölbretek s ők is kutattak, de eredmény nélkül. Félórával később újra lefeküdt. Ambró azt állítja, hogy álom nem lehetett a dolgot, mert háromszor ugyanazt még senki sem álmolta. A fiatalember-ek ugyanis hajnali három órakor megint megjelentek s most már titokzatos nyelven beszélgettek is. Ambró ezeket a szavakat hallotta: *duple, dobre, mor.* Persze ismét csak hiába keresték őket, úgy eltűntek, mintha szellemek lettek volna. Ambró Lajos volt éjjeli vendégeiről különben az egész Lujza-utca beszél már s az érdeklődők egész serege kereste föl a villamos kalauz lakását. Ma éjszaka fölváltva folyton virraszt valaki a családból, hogy a titokzatos fiatalemberket leleplezze. Ámbár valószínű, hogy hallucinációkról van szó.

— **Halálos végű vasúti elgázolás.** Ma reggel a Hungária-körúton a 180. számú órház mellett borzalmas vasúti elgázolás történt. A vasúti átjáró rompóját az ör nem zárta el és éppen akkor robotott arra egy személyvonat. A járőrök nem tudták, hogy vonat közeledik és így két bolgár kertész két lovas kocsijával keresztül hajtott az átjárón. A vasúti síneken volt már, amikor a személyvonat odaért és a kocsit elgázolta. A két kertész a vonat alá került és a szerencsétlenek nyomban meghaltak. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt bolgárok *Tenkovics Iván* és *Sztenornovics Milán*. Holttestüket a bonctani intézetbe vitték. Kihallgatták *Markovics Károly* mozdonyvezetőt, aki azt vallotta, hogy nem lehetett már megállítani a vonatot, amikor észrevették a bolgárok kocsiját. A vasúti átjáró öre azzal védekezik, hogy a vonat érkezéséről nem kapott jelzést.

— **Tűz.** Tegnap este a Rombach-utca 13. számú pinézében felhalmozott széna meggyuladt és elégett. A tüzet a VII. kerület tűzoltósága oltotta el.

— **Házasság.** Szilágyi Dezső szentesi könyvkereskedő eljegyezte Stern Biankát, Stern M. kereskedő leányát Vajdahunyadról.

Dr. Kepes Jenő ügyvéd e hó 27-én köt házasságot Kaszap Besskével.

— **Lavina-omlásról eltemetett katonák.** A hegyek, a hegyi sportolás újabb áldozatokat követeltek Tirolban. Az *innsbrucki* 4-ik császárhadászred néhány katonáját, akik tisztán sportolás céljából egy főhadnagy vezetésével szki-kirándulásra mentek, az ugynevezett Ranggerköpfle *egy lavina elsodorta*. A katonák közül *kettő meghalt*. A kiránduláson négy alvadász vett részt *Leitenberger* főhadnagy vezetésével. A kirándulók a katonai gyakorlatok befejezése után indultak el s a résztvevők Leitenberger főhadnagy fölhívására *önként jelentkeztek*. Incéngből kelték utra az ugynevezett Ranggerköpfle, amelynek tetejéről azután le akartak bocsátkozni. A helyet, ameddig clakartak jutni, minden incidens nélkül elérték, majd rövid déli szünet után, egy óraker hozzá készültek a lebocsátkozáshoz. Először két altiszt indult el, azután pedig Leitenberger főhadnagy a többi két altiszttel, egymástól *tíz-tizenöt méter távolságban*. Ugyanabban a pillanatban egy ugynevezett hódeszka elvált a hegy tetején és csakhamar lavinává növekedve, *magával rántotta mind az öt katonát*. A főhadnagy rákiáltott a katonákra, hogy a hóból kiálló *cserjékbe kapaszkodjanak*. Két katonának ez sikerült is, de a másik két katonát és a főhadnagyot a *lavina elsodorta* mintegy kétszáz méternyi mélységbe, ahol azután a lavina megakadt. Leitenbergernek csak a *feje látszott ki a hóból*, a többi két katonát a *hó teljesen eltemette*. A megmenekült két katona erre odasietett, de a főhadnagy azt mondta nekik, hogy előbb a két eltemetett katonát igyekezzenek kiásni. Az egyiket meg is találták, de akkor már halott volt. Az illető egy *Pranger* nevű *alvadász*, akinek több csontja törött el, de a halálát az okozta, hogy a *hó alatt megfagyott*. A katonák azután kiásták a főhadnagyot, akinek emberi baja sem történt és vele együtt Incéngbe, majd Innsbruckba mentek, hogy onnan segítséget hozzanak. Innsbruckból *Albert* főhadnagy vezetésével nyomban tíz vadászt küldtek ki, ma reggel 5 órakor pedig újabb hetven vadász-katona indult el a szerencsétlenség helyére. Sikerült nekik a másik katona holttestét is megtalálni. Leitenberger főhadnagy szerint a katasztrófát az okozta, hogy a megelőző éjszakán nagy hóesés volt.

— **Az uszorás vig özvegy.** A Lőcsy-utca 100. számú ház tulajdonosnéje özvegy *Környei* Izidorné Illés Erzsébet, aki férje után a házon kívül még 300.000 korona vagyonát örökölte. Özvegy Környeiné nem elégedett meg azzal, hogy a lakások bérét a végtelenségig felszúrta, úgy hogy egy négyszobás lakásért csak 3000 korona évi bért fizetett magának, hanem pénzt uszra utján kamatoztatta. Miután férjhez mehetné a legszébb korban lévő özvegynek, összeismerkedett *Basa* Péternével, aki férjét ígért neki is, meg a lányának is. Közben pedig kölcsönzleteket közvetített neki. A vig özvegy *Máday* Aladár székesfővárosi tanítót kaparította a körmet közzé. Váltóra 300 koronát adott a tanítónak. Az összeget ingatlanára tábláztatta és havonta csak 30 koronát kamatot szedett a kölcsön után. A szegény *Máday* tíz hónapon át fizette a kamatokat. Ekkor özvegy Környeiné gondolt egy nagyot és teles összegben perelte a váltót, amiből a tanító csak a háromnegyed részt kapott. Egy negyed a jótálló és közvetítő *Basa* Péterné szedett fel. Környeiné beperelte *Basánét* és *Mádayt*, amire ezek uszorapórt akasztottak a vigözvegy nyakába. A tárgyaláson kértelt Környeiné és tagadta a vádat, de több tanuvallemásból kiderült, hogy ilyen finom kölcsönzletekkel foglalkozik az uszorás háztulajdonos. A bíróság *egyhávi börtönrre* és 300 korona pénzbüntetésre ítélte a deli özvegyet, aki most a cellájában elmélkedhetik az uszorakamatok lesújtó következményei felett.

— **Esküvő elől a halálba.** Borzalmas módon vetett véget életének *Szabó* Lajos székesfehérvári kőműves-vállalkozó. *Szabó*, aki agglégény volt, tegnap este hazatérve lakására, belefeküdt ágyába, felgyújtotta maga magát az ágyat, azután fölbeltette magát. A házban lakók a tüzet csak másnap reggel vették észre, mikor a szobából kiömlő füstöt észrevették. Ekkora azonban már csak az öngyilkos megszűnését holttestét találták meg. Eleinte azt hitték, hogy *Szabó* véletlen szerencsétlenségnek lett az áldozata, de a boncolás minden kétséget kizárólag megállapította az öngyilkosságot, amelyben a revolvergolyót megtalálták *Szabó* fejében. Az agglégény most nőülni készült, a jövő héten lett volna az esküvője és így nem is sejtik, hogy miért lett öngyilkos?

— **Véres szerelmi dráma.** A sopronmegyei Csorna községben véres szerelmi dráma történt tegnap. *Tollár* Ferencz, a győr-sopron-ebenfurti vasút huszonhárom éves gyakornoka revolverrel lökte *Kovács* Jolán tizenötevéves könyvelőnőt, aztán maga ellen fordította a fegyvert és kétszer a szívébe lött. A szerencsétlen fiu szörnyen halt, a leányt életveszedelmes sérülésekkel Sopronba, szüleihez szállították. Ugylátszik, együtt akartak meghalni, mert hátrahagyott levelekben érzékenyen elbucsztak övéiktől. A vizsgálatot megindították.

— Csontvázak a padló alatt. A múlt hó 12-én a József-tér 10. számú házában lebontása közben az első emelet padlója alatt korhadt ládákban emberi csontvázakra akadtak. Dr. Török Aurél, az antropológiai intézet tanára most megállapította, hogy a csontvázak 50—80 évesek és már el voltak temetve. Valószínűleg sírból ásták ki s rejtették a padló alá a csontvázakat.

— Wertheimer-Orfeum. A Wertheimer-Orfeum új műsora, amelyet február 16-dikán mutattak be, felülmulja az eddigi nagyszerű műsorokat is. A Rocking Giols angol szépségek remek produkciója, Thuarknak, a szonglörkirálynak mesés ügyességű mutatványai igazán elsőrendű művelvézetet nyújtanak, a mulattató magyar bohózat és a szépenéjű lengyel operett ugyancsak nagyon tetszenek. Littmann Pepivel, az ellenállhatatlanul kedves és ötletes férfiimitátorral együtt énekel a közönség és önmagát tapsolja meg.

— Halálozás. Id. Vollnhoffer Ferenczné Eitner Mária életének 72-ik évében Győrött meghalt.

Héjas Pál, nyugalmazott főgimnáziumi tanár, a koronás aranyéremkereszt tulajdonosa 77 éves korában Somogy-Csurgón meghalt. A csurgói főgimnáziumnak 44 évig volt tanára, 1901. óta nyugalomban élt. A főgimnázium tanári kara adott ki haláláról gyászjelentést.

Méhkeréki Dalmy Kálmán, életének 67-ik évében Debreczenben elhunyt.

Opra Lajos nyug. belügyminiszteri számvizsgáló életének 77-ik évében meghalt Budapesten.

Szireska Imre, a 4-ik honvédegyalgezed főhadnagya, Nagyváradon meghalt.

A minap elhunyt Rakovszky Géza iránt nagy részvét nyilvánult meg a társadalom minden körében. Többek között a következők fejezték meg ki részvétüket távirattal, illetve személyesen: gróf Serényi Béla földmivelségi miniszter és neje, Híreynyi Károly kereskedelemügyi miniszter, Wekerle Sándor volt miniszterelnök, báró Fejérvári Géza, Wassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, báró Skerletz Iván min. tanácsos, báró Forster Gyula, Hollán Sándor miniszteri tanácsos, báró Müller Kálmán, Zoltán Elek altábornagy, Bartal Aurél és Horthy Szabolcs főispánok, báró Révay Gyula, báró Prónay Gábor, Sztányi Odön miniszteri tanácsos, Tomcsányi Móricz, a Jesuitarend házfőnöke, báró Mednyánszky László és neje, Bolgár Ferenc volt honvédelmi államtitkár, báró Hatvány Károly, gróf Hadik János, gróf Teleki Géza, gróf Zichy Odön, Szmracsányi Miklós, Emich Gusztáv, Harkányi János, érgróf Pallavicini Alfons, Hódossy Gida, gróf Csáky Lajos, Pekár Gyula orsz. képviselő, Vámbéry Ármán és Vécsey Tamás egyetemi tanárok, Návay Lajos, a képviselőház al-elnöke, Papp Géza orsz. képviselő, Mihalovits Odön, a Zeneakadémia igazgatója, gróf Károlyi József és még sokan mások.

Giczi assakurthi és balancurthi Ghyezy Béla nyug. cs. és kir. altábornagy, a főrendiház elhosszú ideig kinevezett tagja, a vaskorona-rend közepkeresztese, a Lipót-rend kiskeresztese, a katonai érdemkereszt tulajdonosa, a hadi díszítménnyel stb. ma reggel 84-ik évében meghalt.

Hauer Bertalan a debreczeni Royal-szálloda tulajdonosa, törvényhatósági bizottsági tag, a debreczeni szállodás- és vendéglős ipartársulat elnöke, 52 éves korában meghalt.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.**
Szinhatái és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

— **x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Léghajó-keresztelés. Kielban tegnap délelőtt folyt le a „Suchard“ léghajó felavatása, hat német léghajós meg akarja kísérelni a Verde-foki szigetektől az Atlanti-óceán átrepülését. A felavatási ünnepen Henrik herceg neje töltötte be a keresztányi tisztet. Lindemann kieli polgármester felavató beszéde után Henrik herceg neje a léghajót ezekkel a szavakkal keresztelte meg:

— Elkereszteltek a „Suchard“ névre és szerencsés utat kívánok neked.

Azután egy üveg német perzsgő tört el a léghajó csónakján. Utána dr. Gans-Fabrice, az oceáni átrepülést megkísérelő léghajós expedíció elnöke felköszöntötte Henrik herceget és nejét, valamint Vilmos császárt, amivel a felavatási ünnepség véget ért. Az új léghajó már a legközelebbi napokban megkezdí próbatúrait, amelyek körülbelül 2—3 hétig fognak tartani, április elején pedig a léghajót a Verdefoki szigetekre szállítják, ahonnan megkísérelni a Délamerikába való repülést.

Páratlan gyógyhatású
tüdőhurut, étvágytalanság és gyomorégés esetén a

Málnási Mária forrás.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Egy szerep vándorlása.)

Jövő kedden lesz a „Flirt“ reprize a Nemzeti Színházban. Ferenczy Ferencz szellemes vigjátéka évek előtt állandóan műsoron volt és nagyon tetszett.

A sok hálás szerep közt első sorban áll a hercegnő szerepe, melyet Rákosi Szidi kreált és melyet most is ő fog játszani. Érdekes annak története, hogyan került ez a szerep a művész kezébe.

A szerző eredetileg Prielle Kornéliának szánta. Az elhunyt nagy művész elolvasta és azután tapintatosan visszaadta. Olyasféle kifogással élt, mintha ő nem tudná kihozni a szerző által remélt hatásokat. A valódi ok az volt, hogy a hercegnőnek bizonyos pikáns malaczságokat kellett volna mondani. P. Kornélia finomsága, jóízlése idegenkedett azoktól.

Majd Blahánának osztották a hercegnőt. Ő is elolvasta és aztán ijedten sietett az igazgatóhoz.

— Szent isten! — kiáltotta panaszosan. — Ne tegyenek csuffá! Azért hogy én Török bírónét, Finum Rózsit, Angyal Liszkát és más paraszti szerepeket szoktam játszani, olyasmit egyikben se mondok, amitől pirulnom kéne.

Blahánétól is elvették a hercegnőt és odaadták — Rákosi Szidinek.

Szidi mama szintén elolvasta, szót se szólt, hanem megtartotta a máskülönben nagyon hatásos jó szerepet. Mikor aztán megkezdődtek a próbák, a művész összeült Ferenczy Ferenczcel és orvatosan, ügyeskedve, ravaszkodva egymásután kihuzatta azokat a kényes mondásokat.

(Azok a parókák.)

Igaza van Szomorj Dezsőnek, aki azt tartja, hogy a paróka rontja az illúziót. A legtökéletesebb paróka is fölismerhető. És milyen veszélyek járnak vele!

A Nemzetiben most kolportálnak egy pár olyan paróka-reminiscenciát, amelyek ezt az igazságot megerősítik.

Shakespeare-cziklust terveznek; ennek folyamán színre kerül „Antonius és Cleopátra“ is. Ezzel összefüggésben beszéltek az egyik paróka-atomát.

Annak idején Jászai Mari játszotta Cleopatrá, Mihályfy pedig a rabszolgát. Az egyik próbán a nagy tragika megkérte Mihályfyt, hogy az előadás ne tegyen föl parókat.

— Tudja, attól félek, hogy amikor hajába markolok és megtépezem, kezemben talál maradni a paróka.

A próbán, tudvalevőleg, mindent csak markiroznak — jeleznek — a szereplők. Jogosult volt tehát a Mihályfy aggodalma, amikor azt tapasztalta, hogy Jászai Mari próbáról próbára erősebben markirozza a tőpázást.

— Mi lesz az előadásakor, — sóhajtott — ha már most így csinálja!

Eljött a félve várt este. Jászai Mari elemében volt. Cleopatrája méltó volt, hogy a legremekőbb alakításai közé sorozzák. Csak egy pillanatra forgott abban a veszélyben, hogy kizökken a szereplől: A rabszolga-jelenésben...

Amikor ugyanis ujjait a rabszolga hajába akarta mélyesíteni, keze sima kugligolyót érintett — Mihályfy tövig lenyíratta a bozontos fűreit.

(Hevesi Sándor szórakozottságai.)

Mindennapra jut egy vagy több adoma is a Hevesi Sándor hihetetlen szórakozottságának illusztrálására. A Nemzeti Színház genialis rendezője annyira el van foglalva szellemi munkával, hogy a prózai élet köznapiságairól minduntalan megfeledkezik.

Ma is hallottam néhány jóízű esetet:

Hevesi e nyáron Czirkvenicában üdült. Amikor onnan el akart utazni, elhatározta, hogy poggyaszát nem viszi magával, hanem teherárúként adja föl. Szép rendesen vett vasuti szállítólevelet,

azután szállására ment, bepakkolta a holmiját, belakította a nagy ládáját és nekiült, hogy kitöltse a szállítólevelet. Igen ám, de hol a szállítólevél? A szobában fölforgatott mindent, de a keresett blanketta nem került elő. Mit volt mit tenni: egy második szállítólevelet vásárolt.

Mikor később, hetek múlva, hazaérkezett és a ládát kipakolta, mit gondolkodni látott a láda fenekén? Kitalálták. Az elveszett szállítólevelet.

Ez is a Hevesi szórakozottságát dicséri:

E nyári bolyongásai közben Londont is meglátogatta. Onnan Svájcba készült és két levelezőlapot is irt Genfben Fülep Lajosnak, a nemsokára meginduló „Szellem“ című folyóirat szerkesztő-kiadójának.

A második lapon tudatta, hogy ekkor és ekkor Genfben érkezik. Kivételesen erről nem feledkezett meg és a jelzett időben pontosan beállított a genfi Beau Rivage szállóban.

A két jó barát szívélyesen üdvözölte egymást s a viszontlátás örömeire fehér asztalhoz ültek, hogy egy pár pohár Morellblümchen-nel vagy Liebfrauenmilch-hel kocozzintgassanak.

Amikor már beszéltek erről is, arról is, egyszerre csak megszólal Fülep Lajos:

— Á propos! Te elvből nem írod a címzett nevét a levelekre? Vagy csak a levelezőlapjaidra?

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Hogy két levélapot irtál nekem és egyikem se volt a nevem.

— Ugyan, no!

— Nézz ide, ha nem hiszed...

Azzal a Hevesi orra elé tartotta a londoni két „Post-Card“-ot. Mindkettőnek ez volt a címzése:

„Hotel Beau Rivage“

Genéve

Suisse“

Hevesi zavarában a fejét vakarta; aztán restelkedve kérdezte:

— Furcsa!... És mégis megkaptad!

— Igen; felelte Fülep. A szállodás hozzám jött és így szólt: „Monsieur, ön olyan tudósféle ember; nézze, ezt a két kártyát kapta a Hotel; nem tudom milyen nyelven vannak írva. Nem hasonlít sem a francziához, sem az angolhoz, sem az olaszhoz, legkevésbé a némethez...“ — Nem folytathatta, mert a szavába vágta: „Persze, hogy egyik nyelvhez se hasonlít, mert a kártyák magyarul vannak írva, és — mi több — nekem szólnak.“

(Paulayné pénze.)

A színházi gázsit minden hónap 16-án fizetik ki. Paulay Erzséki tehát tegnap egy nagy csomó százkoronást, tíz darab volt, vagy tizenöt, nem tudom, — vitt haza a mamájának.

— A kettőnk gázsija! mondta magyarázatul.

— Jól van, leányom! felelt a szép mama.

Ezzel el is volt intézve a pénzügy, mert jöttek a jourvendégek.

A teázás, süteménymajszolás közben mindenféle bohó beszéd tárgy került szőnyegre.

— Képzeljétek, — mondta nevetve a háziaszszony, — hogy jártam tegnap!

— Halljuk, halljuk! hangzott mindenfelől.

— Igazán már majdnem olyan szórakozott vagyok, mint Hevesi Sándor.

— Csak nem?

— De igen! Tegnap elmentem az Operába, hogy az „Oedipus“-előadást megnézzem...

— Hiszen akkor a Nemzetiben a „Nászinduló“ ment...

— És abban játszom, ... persze! De csak jó későn jön a jelenésem. Erre számítottam és mégis — elszámítottam magamat. A legeslegutolsó pillanatban értem vissza a színházhoz. Alig volt annyi időm, hogy rendbe szedjem magamat. Ekkor jut eszembe, hogy a szerepből jóformán már semmit se tudok. Fogom a darab rendezői példányát — egész testem reszketett az idegességtől — lapozok benne, lapozok... egyszerre a homlokomra csapok: Ur isten! hogy is hívnak csak! Elfelejtettem, egészen elfelejtettem...

— De Verneuilnének...

— Ugy van! De Verneuilnének. Ha ezt akkor sughattad volna! Nem értem rá a fejemet törni,

nem futhattam át a mondókáimat... szerencsére olyan apró a szerep, hogy lehetetlen belesülni.

Sokat nevettek a kis epizódon és jól mulattak más egyéb tereferén, aztán széteszlott a társaság. Mikor a háziak magukra maradtak, jött a szobaleány és pénzt kért.

— Mindjárt! mondta *Paulayné*. Hova is tettem a pénzemet?

Azzal megkezdődött a keresés. Az asztalon, az asztal alatt; a zongorán, a zongora alatt; a kanapékon, a kanapé alatti; a zsebekben, a fiókokban, a ridikülökben... sehol semmi!

Ezer — vagy ezeröttszáz — korona nem potomság. Képzeltető a rémület. *Erzsike* határozottan emlékezett, hogy ő adta és *Paulayné* is elismerte, hogy átvette. De hova tettem, hova!

Belefáradtak a nagy keresésbe. Kimerülve, csüggedten dőltek a fauteuilbe pihenni.

— Szedje le az asztalt, — mondta *Paulayné* a szobaleánynak. — Te meg *Erzsike* zárd el a rumot.

Erzsike fogja a nagy rumos üveget és amit fölemeli, a fenéktőlcsérelből összegyűrt bankócsomó hullott ki...

— A pénz!

Paulayné hirtelenében odarejtette a gázsít, amikor a vendégek jöttek.

— Igazán, még *Hevesinél* is szórakozottabb vagyok! mondta pírulva, de... megkönnyebbvedve.

(A bécsi „Testőr” manikűrje.)

A Wiener Deutsches Volkstheaterben, mint az összes lapok konstatalták, *Molnár Ferencz* „Garde-officier”-jának éppen olyan meleg, nagy sikere volt, mint a Vigszínházban a „Testőr”-nek. Egy hazai tapintatlanság majdnem veszélyeztette ezt a sikert, de a bécsi közönség, a bécsi sajtó és a megsértett színház — ebben az esetben — nobilisan viselkedtek és a kitűnő darabnak megszerezték a megérdemelt diadalt.

Molnár Ferencz az osztrák eszázvárosban már egy ismerik, mint idehaza. Nemcsak a darabjait adják, hanem a lapok a tárczáit is leközlök és a rajongóinak száma annyira fölszaporodott, hogy már a „Molnáríten” gyűjtőnéven emlegetik őket.

Kramer Leopold, a testőr bécsi kreálója elképzeltető örömmel készült erre a szerepére. Minden tekintetben tökéletes alakítással szeretett volna „Sortosnak” konkurrencziát csinálni. Odáig ment, hogy a premiére előtt manikűröztetni akarta a körmeit.

Délután hívatta a színház művésznőinek rendes körömszépítőjét; de ez a hölgy sehol se volt található. *Kramer* felesége, *Glöckner Pepi*, a pesti születésű nálunk is jól ismert művésznő, azt tanácsolta az urának, hogy a kávéházban vegye elő a czimrárt és keressen ki egy közel lakó manikűr. Így is történt. Nagy volt *Kramer* öröme, amikor egy olyanra bukkant, akinek még telefonja is van. No, ez igazán felkapott, híres manikűr lehet!

Tüstént oda hallózt. A hölgy otthon volt, de kijelentette, hogy ő férfihez nem megy.

— A nevem *Kramer!* — szölt a művész büszke nyomatékkaival.

— Mir Wurst... *Kramer* oder *Klammer*...

— *Leopold Kramer!* — ismételte a „Garde-officier” sértődötten.

— Mondtam már, hogy férfikezet nem veszek a kezembe.

— Mitglied des Deutschen Volkstheaters!

Erre tulnan örömsikoltás hangzott a kagylóba: — Ja so! Der Herr von *Kramer*... Augenblicklich, Augenblicklich!

Tíz percz múlva csakugyan ott is volt. *Kramer* pedig, hogy a prüd manikürt megnyugtassa, a feleségét, az anyósát, a szobaleányát, még a szakácsnőjét is berendelte erőnyeszőknek.

— Dass sie den „Gardeofficier” gardieren.

Nem tudom, hogy a fényesített körmeik megnyire mozdították elő a sikert, de *Glöckner Pepi* is a gratulálók közé állt. Csak egy kifogása volt a szerep ellen:

— Das gibts net!... hogy az uramat akármilyen maszkirozásban is, föl ne ismerném!

Egy látesöves ur.

(*) *Regéczy testvérek*. A két fiatal művésznőt ismerjük még a Zeneakadémiáról, azóta sokat fejlődött és örvedetesen elmélyült a művészi kapacitásuk. *Regéczy Ilona* kisasszony a hegedű minden technikai nehézségének ura, finomságokkal és tónusbeli nagy szépségekkel tetéve hallottuk ma töle Vieuxtemps a-moll versenyt, Csajkovszky Serenade melanquolique-jét, Hubay két kis darabját és Brahms Magyar tánczát. Lelkes sikere volt, minden számát meleg tapsvihar kísérte. *Regéczy Margit* zongorán brillirozott Rachmaninoff g-moll praeludiáját, Chopin cis-moll Nocturne-jét és Bartók scherzóját különös gondnal és hozzáértéssel interpretálta; az orosz mester aszkéta fenségét, Chopin édes melankóliáját és a magyar szerző bizarr kis opusát egyforma sikerrel játszotta. A közönség igen előkelő volt és virággal, hódolattal halmozta el a két kitűnő művésznőt.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton folytatják Wagner Richard „A Niebelung gyűrűje” című trilógiájának sorozatos előadását. Színrekerül a trilógia első része: „A walkür”, a következő szereposztásban: Sieglindé — Vasquezné, Brünnhilde — Dióssy, Fricka — Fodor A., walkürök — Sebecok, Ambrusné, Payer, N. Valent, Haselbeck, Fodor A., Váradi M., R. Berts, Siegmund — Anthes, Hunding — Venczell, Wotan — Várady S. Az előadást vezényli Kerner István nagy, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 32. sz. Kezdeté 7 órakor.) — Vasárnap „A hercezkisasszony” van műsoron, ezuttal is Szamosi, Ambrusné, Flattné, N. Valent, Környey, dr. Székelyhid, Hegedüs, Kornai, dr. Dalmoki, Mihályi, Déri, Ney B., Kertész Ö., Kárpát és Kertész V. fellépésével. (Évi bérlet 33.)

(*) Egy bosnyák opera bemutatója. A prágai Deutsches Landestheater igazgatósága a „Mila” című bosnyák népoperát elfogadta előadásra. A dalmi szövege dr. *Batka* Richard és *Wassermann* M. — két ismert prágai jeles író — tollából való. Zenéjét pedig *Major J. Gyula*, a kitűnő magyar zeneművész és komponista szerze. A kiről a prágai sajtó ez alkalmából rendkívül melegen emlékezik meg, kiemelve, hogy *Volkman* Róbert leghivatottabb tanítványa. *Major J. Gyula* tanárt a közös pénzügyminiszterium kiküldte Boszniába, a bosnyák zene tanulmányozására. Nevezetesen, hogy a bosnyák népdalt eredetétől a mostani fejlődésig kikutassa. A kitűnő magyar zeneszerző e tanulmányai gyümölcseit értékesítette a „Mila” című operájában, melynek partitúrájában szebbnél-szebb eredeti bosnyák nótákat dolgozott föl. Az ujdonság bemutatóját augusztus 18-ára, a király születésnapjára, tervezi a prágai német Landestheater igazgatósága.

(*) *Sándor Erzsé* Szegeden. A Kisdudóv és Jótékony Nőegylet fölkérésére tegnap lépett fel *Sándor Erzsé* a „Traviata”-ban, az utolsó helyig zsufozt nézőtér előtt. A művésznő tűneményes hangja és tudása, nemkülönben játékának nemes egyszerűsége elragadta a közönséget, amely szünetlen tapsal és virággal jutalmazta a gyönyörű alakítást.

(*) Művásárló-bizottság a Pór-kiállításon. Az állami művásárló-bizottság báró *Forster* vezetése mellett ma megjelent Pór Bertalan gyűjteményes kiállításán. *Benczur Gyula*, *Szinyei-Merse* Pál festőművészek, továbbá dr. *Terey* Gábor és *Husza* Jenő titkár a bizottság tagjai, több képet jelöltek ki, melyeket az államnak megvételre ajánlanak. A fővárosi művásárló-bizottság szintén megjelent a kiállításon. *Vaszhilievics* alpolgármester vezetése mellett. A bizottság tagjai: *Wolfner* József és *Wildner* Ödön. A kiállítás a nagy érdeklődésre való tekintettel még folyó hó 23-ig marad nyitva, s addig is naponta 9—7-ig, vasárnap 9-től 1 óráig, 60 fillér belépti díj mellett tekinthető meg a Könyves Kálmán szalonjában.

(*) Növendék előadás. Szombaton, február 18-án az Országos színművészeti Akadémia növendéki az Urániában előadják Szigligeti „A nuralom” című háromfelvonásos vígjátékát. Az előadást *Üsillag* Teréz tanár rendezi. A főszerepeket *Zádor* Ilonka, *Tasnády* Ilona, *Radó* Kornélia, *Tarján* József, *Lóránt* Vilmos és *Pethő* Pál játsszák.

(*) A „Babuska” bemutatóelőadása. Fall Leonak, a külföldön nagy sikert aratott operettje. „A babuska” (Das Puppenmaedel) a jövő hét csütörtökön kerül a Király-színházban bemutatásra. „A babuska” bemutató előadásáig az állandóan teli házak vonzó „Czigányszerelem” dominálja a műsort.

(*) *Blaha Lujza* betegsége. *Blaha Lujza* állapotában némi javulás állott be. A művésznő az északát ismét nyugodtabban töltötte és láza némileg alább hagyott. Orvosai remélik, hogy nem sokára fölépül. A beteg művésznő hollywoodi írást számosan érdeklődtek közéletünk kitünőségei közül a mai nap folyamán.

(*) Városligeti Színház. A Városligeti Színházban szombaton, e hónap 18-án van a bemutató előadása *Reichenbach* Hermán a „Billincsek” (Ketten) című katonadrámának. Az ujdonságban a színház legjobb erői vesznek részt.

(*) *Wagner Cosima* betegsége. *Santa Margherita* (olasz Riviera) azt jelentik, hogy *Wagner Cosima* asszonyt, *Wagner* Richard özvegyét, *Liszt* Ferencz leányát, szélhűtés érte, de nem ad okot aggodalomra.

Egy újabb távirat szerint a szélhűtést egy régi érgyulladás következtében beállott trombozis (érdugulás) okozta. Leánya, *Chamberlainé*, aki a beteg mellett van, *Schwanninger* tanárt *Santa Margherita*ba hívatta.

(*) *Benczur Gyula* új képei. *Benczur Gyula*, a festő mesteriskola igazgatója két életnagyságu arcképet festett. Az egyik *Wekerle* Sándort örökíti meg; a másik gróf *Széchenyi* Sándor főispánt. Az első kép az Országos Kaszinó, a másik Tolnávárnégye székházának közgyűlési termét fogja ékesíteni.

(*) Művészmatiné a Lipótvárosi Kaszinóban. Vasárnap, e hónap 19-én, délután 4 órakor művészmatinét rendez a Lipótvárosi Kaszinó. A matiné közreműködnek: *Biró* Malvin énekművész, *Flitner* Rózsa énekművész, *Hacker* Mariska zongoraművész, *S. Fáy* Szeréna, a Nemzeti Színház tagja, *Somló* Emma eziművész, *Morpurgó* Adolf gordonkaművész.

(*) A Képzőművészeti Társulat jubileuma. Az ország legelső képzőművészeti intézménye, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a jövő hónap 26-án üli meg fennállásának félszázados évfordulóját. A jubiláris közgyűlésen részt vesz *József* főherceg is, a Társulat védője, valamint jelen lesznek azon a kormány tagjai, az ország föméltóságai és a közélet vezető férfiai. Az ünnepélyes közgyűlésen gróf *Andrássy* Gyula elnököl és ő számol be a Társulat félszázados működésének gazdag eredményeiről. Körösfői *Kriesch* Aladár festőművész pedig emlékbeszédet mond a magyar festőművészet halhatatlan nagymestere: *Székely* Bertalan felett. A jubileum alkalmával a Társulat ötven éves történetét *Szmeccsányi* Miklós min. tanácsos a Társulat egykori titkárja írja. A tagok a Művészet március havi füzetét teljesen díjmentesen kapják meg. Ezenkívül a Társulat a jubileum emlékére plaketteket vetet, amelyek közül egyet-egyet beküld a királynak, *József* főhercegnek, a kormány tagjainak, a kultusz államtitkárok, a Társulat tiszteletbeli tagjainak és azoknak, akik a megalapítástól kezdve tagjai.

(*) Német művészek kiállítása Budapesten. A magyar művészek a berlini sikeres kiállításuk alkalmával meghívták a német művészeket Budapestre és a berlini Secessió még ebben az esztendőben eleget fog tenni a magyar művészeknek. *Liebermann* tanárnak, a Secessió elnökének a vezetésével a legkiválóbb német művészek küldik el munkáikat, amelyek egy kollekczióban együttesen kerülnek kiállításra itt Budapesten. A kiállítás alatt a kiállító művészek személyesen is lerándulnak a magyar fővárosba, hogy itt tanulmányozzák a Szépművészeti Múzeumot és minden egyéb képzőművészeti gyűjteményünket. A kiállítás részleteit és a körünkbe érkező német művészek ünnepelésnek a programját már a legközelebb részletesen megállapítják.

(*) Pályázata kisvárdai színházra. Kisvárdai színiügyi bizottsága az 1911. évi színi szezon elnyerésére pályázatot hirdet. A színi szezon május, június hónapban 30—40 napig tart, szeptemberben, októberben ugyanennyi ideig. A színtársulat részére a színháztermet s mellékhelyiségeket ingyen engedik át, tavaszi idény alatt a világításért sem kell fizetni. Az együttes szezon elnyerője 600 korona segélyt kap. A pályázati kérvényeket február 15-ig a Kisvárdai színiügyi bizottság elnökéhez, *Kastaly* Ferenczhez kell küldeni.

(*) Hangverseny. Az Országos Szimfoniai Zenekar vasárnap, e hó 19-én délelőtt 11 órakor rendezi *Kun* László vezetésével a Zeneakadémia dísztermében ez idényben hetedik hangversenyét a középiskolák tanulóifjusága részére. Műsora ez:

I. Cherubini: Anakreon-nyitány. II. Bartók Béla: Román táncz. (Az ifjúsági hangversenyeken előszőr.) III. Glazunov: Steuka Razina. Szimfonikus költemény. (Az ifjúsági hangversenyeken előszőr.) IV. Mendelssóhn: IV. Szimfónia, A-dur. („Olasz-szimfónia). A III. és IV. szám között tizenöt perc szünet. A jegyek egységára 40 fillér, s csak tanítványoknál kaphatók. Szöveges műsor és a ruhatár használata díjmentes.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Természettudományi Társulattól.** A Természettudományi Társulat választmányáa most tartotta meg február havi rendes ülését dr. Lengyel Béla miniszteri tanácsos elnöke alatt. Az évenként lejárt pénztárosi és könyvtárosi állásokat töltötték be mindenképp, még pedig úgy, hogy a régi pénztárost és könyvtárost egyhangú bizalommal újra megválasztották. Szily Kálmán javaslatára elismerését és köszönését fejezte ki ezután a választmány a tisztviselői karnak. Bizottságot választottak ezután a Szily Kálmán-érem odaítélésére. Ezt az érmet három évenként adják ki a természettudományok terén legtöbb érdemet szerzett tudósoknak. Mocsány Sándor muzeumi igazgató ör elhunyt neje emlékezetére 200 koronás alapítványt tett. Oppenheim Lajos földbirtokos pedig 400 koronával az alapító tagok sorába lépett. Ezenkívül 95 új tagot választottak s ezekkel az összes tagok száma 3689-et tesz ki.

* **Apáthy István előadása.** Apáthy István egyetemi tanár ma délután folytatta a Nemzeti Múzeum dísztermében mult héten megkezdett előadássorozatát nagy és díszes közönség előtt. A mai előadás tárgya „Az élet” volt. A nagy tudásra valló előadást a jelen voltak nagy figyelemmel hallgatták és tetszéssel fogadták. A következő előadás, amely a halálról fog szólni, e hó 25-én lesz.

* **Shakespeare-matiné.** Az egi jogakadémiai kör irodalmi szakosztálya 1911. február 15-én délután fél 6 órakor rendezte a városháza dísztermében első fellépését, mely Shakespeare egyes műveinek interpretálásával foglalkozni.

* **A trubadurok kora és költészete.** Pekár Gyula a jövő héten kezdi meg a Szabad Egyetemen ezzel a címmel négy előadást (február 20., február 22., március 6. és március 13.) tervezett ciklusát. Az előadásokat az egyetem központi épületében, a kupolateremben tartja este fél hét órakor.

* **A Modern Könyvtár új kötete: Reinitz Béla Ady Dalai.** A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő „Modern Könyvtár”-nak most egy fölötté értékes kötete jelent meg, amelyet az új és egyre biztatóbban fejlődő magyar zene barátai bizonyosan nagy örömmel fognak fogadni. A Modern Könyvtár e száma (31—32—33) Reinitz Bélának, a rövid idő alatt népszerűvé vált zeneszerzőnek Ady Endre verseire szerzett dalait tartalmazza. Az Ady-dalok Reinitz legértékesebb művei, jelentőségük az új magyar muzikában kétségtelen. Ami a Reinitz-dalokban külön nagy érték, az a vers megzenésítésének, a dal-komponálásnak egyedül helyes és elfogadható szempontja: ezekben a dalokban mindenütt Ady muzsikája cseng, e dalok, amellett, hogy mint önálló dalok, magukban is értékes művek, a versek festésai, nem pedig a verset csak formálai szíjlelt felhasználó, de annak lelkéhez hozzá nem férő és töle távol álló zenei művek. Reinitz dalainak legnagyobb jelentősége és kétségtelen értékűje éppen az, hogy a Reinitz-dalok teljesen precíz kifejezői az Ady-daloknak és a legapróbb nuancekig aláfestett kifejezői a zenében. Van ezekben a dalokban valami őserő, amely egyik legnagyobb értéke a daloknak. A kötet ára (hármasszám) 80 fillér. A „Modern Könyvtár”-nak 24-ik száma a világszerte ismert bécsi írónak, Arthur Schnitzlernek drámáját tartalmazza, a „Mici grófnő”-t. A „Mici grófnő” Schnitzler legismertebb és legnépszerűbb műveinek egyike; egy darab hamisítatlan bécsi élet játszódik le előttünk a darabban; megkapóan hű és érdekes színekkel festi benne Schnitzler a mágnásaládok életfolyását, különösen intim szerelmi életét, amely Schnitzler érdekes írói egyéniségét mindig és mindenütt a legnagyobb erővel izgatja. Gömöri Jenő, a szerkesztő fordította magyarra a drámát. A kötet ára 40 fillér. Kapható minden könyvesboltban és dohánytözsdeben, továbbá a vasúti pályaudvarokon is.

* **A haladás után.** A legnehezebb feladatok közé tartozik a természettudomány és a technika újabb vívmányait élvezetes, könnyen érthető formában beadni az ifjúságnak. Ezt oldotta meg kiváló sikerrel Schöpflin Aladár „A haladás után” című könyvével, mely a „Benedek Elek kis könyvtára” egyik legújabb köteteként jelent meg. Érdekes, mulatózó történetek alakjában ismertet meg mindenféle új találmányt, pl. a Marconi-telegráfot, a torgeralatti hajót, a mozgó fényképezést

stb. Ugyanebben a vállalatban jelent meg Ábrahám Ernő kedves kis gyűjteménye, amely „A kis kakas és egyéb történetek” cím alatt néhány kedves, érdekes elbeszélést mond el az ifjúság számára; továbbá Szemere György elbeszélése, mely „Két fiu története” címmel egy urfi és egy csizmadia inas barátságának meghatározó történetét mondja el. Benedek Elek kis könyvtárát a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adja ki. Egyes kötet ára csinos színes kötésben 60 fillér, kettős kötet 1 korona 20 fillér.

* **Utazás a természetben.** Platz Bonifácznak, a kiváló természettudományi írónak ily című, az ifjúság számára írt könyve most második kiadásban jelent meg. A kitűnő könyv nagyon helyes módszerrel igyekszik népszerűsíteni a természettudományi ismereteket: csak a pozitív eredményekre szorítkozik s az ifjúság felfogó képességéhez mérten megállapítja azokat az alapvető törvényeket, melyeket biztosan tudunk. Az ismeretek bővítése mellett hozzáfűzi az ifjú olvasóját, hogy logikusan gondolkodjék s minden állításnak megokolását keresse s a gazdagabb ismeretek utáni vágyat felkeltse benne. Első részében fontosabb természettudományi kérdésekről szól, mint pl. az anyag és az erő, a világ eredete, a föld fejlődése stb. Második részében a földrajz és természetrajz köréből mond el érdekes adatokat. A szöveget hetvenhat magyaroszó kép kíséri. A jeles könyvet Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fiai) adta ki; ára füzve 3 korona 40 fillér, kötve 4 korona 20 fillér.

* **Molnár Ferenc legújabb könyve.** Molnár Ferenc legújabb satirikus műveit „Hétáru sip” címmel adta ki a Franklin-Társulat. Molnár Ferenc pajkos karrikatura-rajzoló fantáziájának roppant mulatságos s e mellett művészi alkotásai vannak e kötetben. A budapesti élet furcsaságait gunyolják ki mind, a zsurok smokjait, akik a modern jelszó a lélezké belsejüregüket, a hirdetés-életről, a zsaroló áhírlapírókat, lipótvárosi dsznótort stb. Satirája pompásan célzra ta ál, mert a budapesti élet kitűnő megfigyelésén alapszik, mindenki ráismer alakjaira, mert valóban élő típusok egész sorozatát egyesíti magában mind egyik. A fővárosi társaságnak éppen azok az elemi vonások el előttünk ezekben az elmés rajzokban és képekben, amelyek legtöbbet és legfőbb mértékben szerepelnek mindenütt s amelyekért épp azért mindenki ismer, tehát mindenki rájuk is ismer. Molnár az ilyenekben szereti a dialogusos formát, amelynek hozzá fogható mestere még nem volt irodalmunkban s a külföldi irodalmakban is vajmi kevés van. Pattogó érz, jellemző szó, amely a lelkebe világít, friss fordulat nála mindig készen van, szinte a hangját is hallani a beszézőknek. S nagy művészet nyilvánul abban, hogy a budapesti nyelv jellemző fordulatait és furcsaságait fel tudja használni a művészi céljaira, az Molnár stílusának egyik legfőbb eredetisége. A legújabb magyar irodalom nem tud mulatságosabb és mégis oly magas nivóu dolgokat felmutatni, mint Molnár satirikus vénáinak ez a legérlesebb termése. A kötetet nagyon díszesen állította ki a Franklin-Társulat, Falus Elek rajzolt hozzá művészi díszű címlapot. Ára 3 korona.

* **Sebők Zsigmond novellái.** A Magyar Könyvtár modern magyar írónak fényes sorozata most ismét gazdagodott legkiválóbb és legművészebb novelláiról egyikének, Sebők Zsigmondnak nevével. A népszerű vállalat legújabb sorozata egy füzet novellát, szám szerint ötöt ad tőle; valamennyi tehetségének legújabb és legjobb terméséből való. A jellemzős finom művészete, a hangulat erős hatása s az előadás nemes gondossága emeli ezeket a novellákat a legjobb szépirodalmi olvasmányok közé, melyeket a mai magyar irodalom nyujtani tud. Különösen Sebők meleg, kedves humora érvényesül bennük ritka teljességgel. Ez a novellagyűjtemény a 606. száma a Magyar Könyvtárnak, amely Radó Antal szerkesztésében és a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) könyvkiadó-cég kiadásában jelenik meg. A füzet ára 30 fillér.

* **„Az Árpádok királyi vére”** cím alatt általános ismert nagy genealógiai monográfiának kiegészítésére annak megjelenése óta tizenöt éven át fáradozhatatlanul összegyűjtött adatokat az említett munka írója Kis Bálint, a magyar heraldikai és genealógiai társaság igazgatótagja, már feldolgozta. A mű legközelebb sajtó alá kerül. Genealógusainknak, kik nagyon érdeklődtek a munka iránt, nem sokára meg lesz méltó elégtételük, hogy e tudományág fejlesztésére tett fáradozásuk nem maradt sikertelenek. Az érdekes munka megjelenése még ez év első felében várható.

* **Művészyomor és művészgóg.** Az irodalmi és művészi életnek szociológiai vonatkozásairól szóló Breszlovsky Ernő füzet, mely a Radó Antal szerkesztette Magyar Könyvtár legújabb sorozatában jelent meg. Négy érdekes tanulmány van a füzetben: az elsőben „Művészyomor és művészgóg” címmel a művész-ország helyzetét fejtegeti,

a művészetek és a proletár világnézet egymáshoz való közeledését. A második tanulmány a nyomoruság viszonyok közt élő proletárban is hennlévő vágyat fejtegeti a szép után s jól megfigyelt, okos dolgokat mond róla. A harmadik a moziáról szól s ennek a modern, az alsóbb néposztály igényeit kielégítő intézménynek szociális jelentőségét és jövő lehetőségeit fejti ki. A negyedik végül az embernek a társadalomtól való függéséről szól. Mind a négy tanulmány élénk előadásával, világos és erővel teljes okfejtésével válik ki. A füzet mint a Magyar Könyvtár 607. száma kerül közközre a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában. Ára 30 fillér.

* **Enekek éneke.** Sudermann, a németek hírneves íróját nálunk inkább csak mint drámaíróit ismerik, pedig mint régényíró is a legkiválóbbak egyike. Leghíresebb és legnagyobb szabású regénye, az „Enekek éneke” most jelent meg magyar fordításban. A kétkötetes regény a szerelemnek a modern életben való nyilvánulását, keserűségeit, küzdelmeit rajzolja; hősnője, egy zűlé zeneművész leánya, megjárja a szegény leányok szenvedő szerelmének minden kálváriáját. A berlini társadalom eleven, pasztikus rajza adja a ténnyhez a léttér, melyből a rendkívüli erővel rajzolt alakok az olvasó elé lépnek. Érdekesebb, szívesebb, szenvedélyteljebb regénye alig van ennél a modern német irodalomnak. A kétkötetes regényt Sebastyén Károlyné fordította nagy gondal és megértéssel s a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki. Ára 8 korona.

Mulatságok

* **Bölcsész-bál.** A február 18-án, szombaton a Royalban tartandó Bölcsész-bál elnökségét a főndvarmesteri hivatal arról értesítette, hogy József királyi főherceg és Augustus királyi főhercegnő asszony február 18-án post este tíz órakor biztosan meg fognak jelenni a bálon. Tekintettel az udvar érkezésére, az elnökség nagy előkészületeket tesz a fenségek fogadására.

* **Bethlen-estély.** A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns hallgatóinak Bethlen Gábor Kör március hó 4-én tartja szokásos évi táncestélyét az Országos Tisztviselő Kaszinó termeiben (Esterházy-utca 4. sz.) a Bethlen-ház javára. A rendező-bizottság serényen munkálkodik az estély sikerének biztosításán. A meghívókat a rendező-bizottság a napokban fogja tartküldeni és kéri mindazokat, akik meghívóra igényt tartanak, jelentsék be igényüket a rendező-bizottságnak (Bethlen Gábor Kör, VIII., Szentkirályi-utca 22. sz. I. emelet 23.)

* **Álarozos bál.** A Pesti Izr. Nőegylet idei nagy álarozos bálját február 26-án fogja megtartani a Vigadó összes termeiben. A tiszta jövedelmet szegény nők rögtöni és állandó segélyezésére fordítják, mely körülmény, valamint az egylet működése iránt nyilvánuló nagy rokonzsény ezen bál kiváló sikerét ez évben is minden tekintetben biztosítja.

* **Álarozos jelmezestély.** A Vörös Kereszt Egyesület szuesányi fiókja 1911. évi február hó 27-én a Rosenfeld-féle vendéglő összes helyiségeiben saját pénztára javára álarozos jelmezestélyt rendez.

* **A bécsi „Concordia” bálja.** A „Concordia” bécsi írók és hírlapírók egyesülete február 20-án, hétón rendezi évente szokásos nagy bálját a bécsi Zsófia-teremben. Dr. Ehrlich Zsigmond, az egyesület elnöke, a báira meleghangú levélben hívta meg a Budapesti Uj-ságitó Egyesület és az Otthon hírlapírók köre elnökségeit, valamint a budapesti íróvilág kitünőségeit.

Báli naptár.

Február	18.	Gyermekbál a tiszti Kaszinóban.
„	„	Vasutas jelmezbál a Vigadóban.
„	„	Budapesti aranyművesek táncestélye az Ugyvédi Kamarában.
„	„	Az „Atheneum dalkör” bálja a kath. körben.
„	19.	Bélvárosi kislapárosok estélye.
„	21.	Szt. Imre kör bálja a kat. körben.
„	22.	Józsefvárosi bucsu és bál a Vigadóban. Rákóczi-bál Kassán.
„	„	Róka Pál táncestélye a kat. körben.
„	23.	Országos magyar iparművészeti iskola bálja a kat. körben.
„	24.	Műgyetemi evezős klub táncestélye (Reáltanoda-utca 13.). Középponti katolikus kör cabaret-estélye a kat. körben.
„	25.	Táncestély a tiszti kaszinóban.
„	„	Magyarországi szücsök bálja a Lloyd-teremben.
„	„	Budai polgári dalkör táncestélye a Sas-körben.
„	„	Állami és magánhivatali szolgák bálja a kat. körben.
„	26.	5 óra tea a tiszti kaszinóban.
„	„	Kávésok bálja.
„	„	Budapesti józsefvárosi keresztény szociálisták bálja a kath. körben.
„	„	Kör fehértermében.
„	„	Pesti izr. nőegylet álarozos bálja a Viga-

Február	27.	Egyetemi Kör táncestélye a Katolikus dóban.
"	28.	Róka Pál estélye.
"		Pénzügyi bizottság estélye.
Márczius	4.	Allami altisztek és szolgák mulatsága a Katolikus Körben.
"	5.	Öt órai tea a tiszti kaszinóban.
"		Szent-György betegsegélyező-egylet bálja a Vigadóban.
"	11.	Hangverseny és tánc a tiszti kaszinóban.
"	19.	5 óra tea a tiszti kaszinóban.

FŐVÁROS.

(A pénzügyi bizottság ülése. A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. *Vasziievits* János alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A napirend előtt Ehrlich G. Gusztáv a tiszviselők fizetésrendezése ügyben intézett kérdést az elnöklő alpolgármesterhez. A polgármester válaszában azt a kijelentést tette, hogy a fizetésrendezés azért késik, mert szoros összefüggésben áll a státuszrendezéssel és a szervezési szabállyal. Ez nagy munka, amelynek elkészítéséhez idő kellett, de a javaslatok már készen vannak és a legközelebbi időben nyilvánosságra kerülnek. A bizottság a választ tudomásul vette és áttért a napirend tárgyalására. A napirend első pontja a földművelésügyi miniszternek leírta volt az országos tenyészállatvásári telep ügyében. A miniszter, mint ismeretes, a már neki átengedett telektömbhöz még egy területet akar, hogy a telep közvetlen összeköttetésbe jöjjön a Kőbányai-utal. A pénzügyi osztály a területátvételét javasolja és a pénzügyi bizottság épp úgy, mint a közgazdasági bizottság is dr. Bródy Samu, Sigray Pál, dr. Schreyer Jakab és Feleki Béla rövid felszólalásai után az előterjesztéshez hozzájárult. Elfogadta a bizottság az ügyosztálynak azt az előterjesztését is, hogy a Csokonay-utca 6. számú ingatlan iskolai célokra a főváros megvegye. A Rózsadombra vezető szerepentin-ut mentén parkot akarnak létesíteni. Erre a célra tizenkét kis ingatlannak megszerzése válik szükségessé. Az ügyosztály azt javasolta, hogy ezt a tizenkét ingatlant a főváros vegye meg. A pénzügyi bizottság az előterjesztést elfogadta. A székesfővárosi fuvartelep berendezésének és felszerelésének kiegészítésére bizonyos beruházási költségekre volt szükség, amelyekre nézve a pénzügyi osztály fedezetet mutatott ki. A bizottság ezt tudomásul vette. — A ferenczrendiek templomát a rend különlegesen akarja alakítani. Az átalakítás 160.000 koronába kerül. A rend azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy ennek költségeit 60.000 koronával járuljon hozzá. A bizottság azonban dr. Weineck József felszólalása után, aki a segély megszavazása ellen szökött, egyhangulag elvetette a ferenczrendiek kérelmét. — A főváros tudvaleg a fertőtlenítő intézet kocsisainak és a fuvartelepi munkásoknak a bérét felemelte. Ez bizonyos költség-többletet idézett elő, amelyekre vonatkozólag szintén mutatott ki fedezetet az ügyosztály éppen úgy, mint az Angyal-földön létesítendő szenttelepekhez vezető utak kiépítésével kapcsolatos költségekre is. A bizottság mindezeket tudomásul vette. A napirend többi, kevésbé jelentékeny pontját vita nélkül fogadta el a bizottság.

(A főváros középítési bizottsága ma délután *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyben Némethy Béla h. tanácsjegyző, dr. Spannberger Alajos és Lakits Elemér fogalmazók voltak az előadók. A bizottság a mérnöki hivatal előterjesztéséhez képest hozzájárult ahhoz, hogy a VII. kerület Szövetség-utczát 80.000 korona, a VI. kerület Liszt Ferencz-tér melékutczáit 17.500 korona költséggel aszfaltburkolattal lássák el és hogy a Krisztina-körutnak a Széna-térről a Maros-utczáig terjedő részét 540.000 korona költséggel rendezzék. A Tisza Kálmán-térre tervezett nyilvános könyvtár és közművelődési intézet tervrajzait felülbíró bizottságba zsűritagul dr. Nemeskürty Kornélt küldötték ki. A főváros a IX. kerületben lévő Knezić-utczát az Erkel- és Kinizsi-utczák között meg akarta nyitni. Miután azonban az ottani érdekelt telek tulajdonosok a velük folytatott tárgyalások során nem voltak hajlandók az utczanyitással kapcsolatos költségeket rájuk eső részét viselni, a bizottság ma az utca megnyitását elejtette. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság a VII. kerület, Hajtsár-uton főkív telket fel akarja osztani. Az ügyosztály azt javasolta, hogy a felosztást tartás függőben, míg Devecis Ferencz középítési igazgatónak az volt a nézete, hogy a függőben tartás csak egy évre terjedjen. A bizottság azonban dr. Harrer Ferencz, Wallisch Alfréd, Szabó József és Palóczy Antal hozzászólása után az ügyosztály javaslatát tette magáévá, vagyis a függőben tartást nem kívánta időhöz kötni. Több kisebb kisajátítási és telekredezési ügy elintézésével az ülés véget ért.

(Lebontják a kis Rókus. A Rákóczi-ut és Vas-utca sarkán levő kis Rókus még a nagy Rókusnál is rozogább állapotban van. A főváros pénzügyi bizottságának mai ülésén Ehrlich G. Gusztáv megsürgette a rozoga épület lebontását. Vasziievits János alpolgármester bejelentette, hogy még az idén lebontják az épületet.

(Népművészet a székesfővárosi iskolákban. A székesfővárosi tanács az Országos Magyar Iparművészeti Társulat előterjesztésére elhatározta, hogy leányiskolái részére nagyobb mennyiségű népművészeti hímzéseket vásárol meg azzal a czélzattal, hogy azokat váltakozva kifüggeszteti az osztályok falán. Ezzel az intézkedéssel a tanács a leányok kézimunka-tanításába a magyar népi művészet formakincsét akarja belevinni s általában a leányok izlésére nevesítőleg hatni. Az iskolák részére szükséges szöveteknek az Országos Magyar Iparművészeti Társulat népművészeti gyűjteményéből való kiválogatásával a tanács *Agótai* Lajos, *Györgyi* Kálmán és *Dorogvágyi* Dénesné szakfelügyelőket bízta meg.

(Az elemi iskolai tanterv. Évek hosszú sora óta folynak a tárgyalások az elemi iskolák új tanítási tervének megállapítása ügyében. A főváros közoktatásügyi osztálya a tantervre vonatkozólag hosszabb előterjesztést készített, amelyet már a közoktatásügyi bizottság is letárgyalta. A tanács legutóbb tartott ülésében ennek az előterjesztésnek a felülvizsgálatára a közoktatásügyi bizottság javaslatához képest szűkbörű bizottságot küldött ki.

(Segély a tüzoltóknak. A főváros tanácsa a Budapesti Önkéntes Tüzoltótestület részére 1910. évi segélyképpen 4336 koronát utalványozott ki.

(Népkonyha megnyitása. A Budapesti VII. kerületi Külső Közjótékonyági Egyesület hétfőn, február 20-án délután öt órakor nyitja meg népkonyháját a VII. kerület, Murányi-utcazi elemi iskola épületében.

TANÜGY.

= Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szatmári* Nagy Emília sepsiszentgyörgyi állami elemi iskolai tanítónő a kézdivasárhelyi állami elemi iskolához; *Wirsz* József állami elemi iskolai tanítót a felsőmizslyai állami elemi iskolához; *Funk* Paula felsőmizslyai állami óvodát a nagybesztercei állami óvodához eddigi minőségében athelyezte.

= Nyilatkozat az Eötvös-alap felől. Rákos István, az Eötvös-alap alelnöke a következő nyilatkozatot közli:

— A tegnapi napoknak az Eötvös-alapra vonatkozó híradásával szemben szabadon kijelentem, hogy az Eötvös-alap működése a jelzett tömeges lemondás dacára sem akadhatott meg, mert a lemondott elölkök és ellenörökön kívül a tisztikarnak még nyolcz, a választmányoknak huszonkilenc, az igazgató-tanácsnak pedig tizennygy tagja megmaradt a közgyűlés bizalmából nyert helyén. Ez alapon a tanítóság megnyugtatóra kijelenthetem, hogy az említett tényezők alapszabályszerű kötelességüknek eleget teendő, az Eötvös-alap ügyeit tovább is vezetik. Természetesen addig, míg a dolgoknak, bár nehéz körülmények között, de békés szándékú, hívséges továbbviteléről és arról van szó, hogy a fölmerült kérdések az egyesület önkormányzatának hatáskörében is elintézhetők, a felőbb hatóság beavatkozásának szükségé fenn nem torog.

= Zrinyi Ilona emlékezete. A fővárosi községi polgári leányiskola és halászóvó-tanfolyam növendékei február hónap 18-án d. e. kegyeletos ünnepe keretében ünneplik meg a minden magyar asszony örök példaképe, *Zrinyi* Ilona halálának 208. évfordulóját. Délelőtt 8 órakor kezdődik az ünnepély istentisztelettel a VI. kerületi karmelita-templomban, tíz órakor folytatják a VI. kerületi Utca-utcazi iskolában, ahová a szülőket is meghívták.

KÖZIGAZGATÁS.

Előfizetési felhívás. Szegedi Albert rákoskeresztúri községi főjegyző, a pest vármegyei jegyzői egyet elnöke, a budapesti községi közigazgatási tanfolyam volt előadója az 1909—1910. évi szorgalmi időszak alatt megírta „A községi önkormányzati és belügyi igazgatás” kézikönyvét. A könyv föléli a községi önkormányzati jogkör elméletét, összhangban a fennálló kormányhatósági rendeletekkel és a közigazgatási bíróság döntvényeivel, az önkormányzati és a belügyi igazgatásnak minden életviszonylata példákkal van megvilágítva, úgy hogy a könyv nemesek a tanfolyambeli hallgatókat, hanem általában mindazokat, kik a tudománygyal künn az életben foglalóznak,

gyakorlatilag vezérli, nekik a konkrét kérdésekben utmutatással szolgál és a bemutatott példákkal az alakilag is egységes és helyes elintézési módot megismerteti. A kézikönyvet szerző csak az az esetben bocsátja sajtó alá, ha legalább háromszáz előfizető megrendeli. A kézirat 1200 írott oldal és így a bekötött kézikönyvnek előfizetési ára 12 korona lesz. Az előfizetési szándék e hó végéig jelentendő be Szegedi Albert rákoskeresztúri községi főjegyzőnél. A mű május végéig fog az előfizetőknek megküldetni.

EGYESÜLETEK.

(—) Orvosok közgyűlése. A Budapesti Orvosok Szövetsége ma délután tartotta meg az évi tisztújító közgyűlését a kir. Orvosegyesület székházában levő helyiségében. Báró *Babarczy Schwartzer* Ottó elnök gyengélkedése miatt az elnöki széket *Adler* Zsigmond kir. tanácsos, alelnök foglalta el, aki üdvözlővén a megjelenteket, megnyitó beszédében kiemelte azokat a fényes eredményeket, amelyeket a múlt havi országos orvoskongresszuson a magyar orvosi kar elért. Oriási megbotránközál utasította vissza az orvosi kar azt a me-renyletet, amelyet nemesek a pénztári orvosok, hanem a gyakorló orvosok zöme ellen intéztek. A tetszettel fogadott elnöki megnyitó után dr. *Körmöczy* Zoltán főtitkár terjesztette elő évi jelentését, amelyben beszámolt a szövetség múlt évi működéséről. A főtitkár jelentését a közgyűlés tudomásul vette és miután dr. *Körmöczy* a tisztet már vállalni nem akarja, eddigi működéseért köszönetet mondott. Ezután dr. *Patai* Samu pénztáros terjesztette elő a zárszámadásokat, végül a tisztújításra került a sor. Elnök lett: báró *Babarczy Schwartzer* Ottó, alelnökök: *Adler* Zsigmond és *Kertész* Ába, főtitkár: *Eisler* Hugó, titkár: *Marberger* Sándor, jegyző: *Radnai* Sándor, pénztáros: *Patai* Samu, gazda: dr. *Glass* Izor. Megalakították ezenkívül a 43 tagú választmányt is.

(—) Felolvasó-est a Múbarátok Körében. A Múbarátok Körében ma délután Nagy Virgél műegyetemi tanár tartott előadást a herceg Esterházy család tulajdonát képező kismartoni várkastélyról. A helyszínen tett tanulmányok alapján a várkastély egész építkezés módját, stílusát s különféle átalakításait kiderítette. A nagyszámú és előkelő közönség, amely az előadást végig hallgatta, mindvégig igen nagy figyelemmel kísérte az előadást, amelyet az előadó vetített képekkel gazdagon illusztrált. Az előadót megtap-solták. Előadás után teát szolgáltak fel.

(—) Sütők közgyűlése. A Sütőmunkások Szövetsége ma délután tartotta közgyűlését *Deutsch* Mór elnöklésével a tagok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlés tudomásul vette a szövetség múlt évi működéséről szóló jelentést, az 1910. évről szóló zárszámadásokat, amelyeket *Kelemen* Henrik titkár terjesztett elő és megállapította az 1911. évi költségvetését. Ezután a választásokra tértek át. Az indítványok letárgyalása után az elnök a közgyűlést bevezette.

(—) Szakértekezlet az állami gyermekvédelemről. A Feministák Egyesületében (V., *Mária* Valéria-utca 12.) hétfőn, f. hó 20-án d. u. 6 órakor vitaértekezlet lesz „Az állami gyermekvédelem újabb fejlődéséről”. Az érdeklődő szakembereket és közönséget szívesen látja az Egyesület. Belépődíj nincsen.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület ülése. A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja bélyei *Rickl* Gyula miniszteri tanácsos elnöklésével a jogi és orvosi tudományok, valamint a rendőrtisztikar számos kiválóságának jelenlétében ma ülést tartott. *Moravcsik* Ernő Emil egyesületi alelnök előterjesztette az egyesület által a csavargás és koldulás ügyének megvitására elnöklés alatt kiküldött bizottságnak jelentését. A bizottság nagybecsű munkásságáért *Rickl* Gyula az egyesület nevében köszönetet mondott a bizottság elnökének. Dr. *Samassa* János volt országgyűlési képviselő a vándorzigányok ügyének törvényhozási szabályozásáról tartott előadást. Az ülés végén *Rickl* Gyula az előadónak az egyesület köszönetét tolmácsolta.

§ *Buturlin* hadnagy gyilkosainak elítélése. Pétervárról jelentik, hogy az esküdtbírósg ma hozta meg az ítéletet a différia-szerűmál meggyilkolt *Buturlin* gárdahadnagy gyilkosai ügyében. A bíróság *O'Brien de Laczy*-t, a főbűjtőt életfogytiglani kényszermunkára, *Pancsenko* doktort az enyhítő körülményekre való tekintettel 15 évi kényszermunkára ítélte, a doktor kedvesét pedig, *Muraieva* ápolónőt felmentette.

§ Elítelt áldetektiv. Pallós Sándor iparosnak Viola-u. 42. sz. alatti lakásába ez év január 3-án ismeretlen tettesek betörttek. Egy *Rosenfeld* Sándor nevű csavargó értesülve erről a betöréstről, január 5-én felment Pallós lakására és ott magát államrendőrségi detektívnek mutatta be, elmondta, hogy a betöréses lopás tettesét már kinyomozta, a tolvaj Fiumében van. Kérte Pallóst, hogy adjon neki negyven koronát, hogy Fiumébe utazhasson és a tolvajt letartóztathassa. Pallós azonban élt a gyanúval és az állítólagos detektívet elutasította. *Rosenfeld* ekkor a Pallóssal egy házában lakó Károly Lajos szenteslegényt kereste fel és ő előtte is detektívnek adta ki magát, azzal a fenyegetéssel akart tőle harmincz koronát kicsikarni, hogy letartóztattja, mert ő követte el Pallós kárát a lopást. Károly Lajos sem ijedt meg, hanem rendőrnök adta át az áldetektívet, akit erre letartóztattak. A budapesti büntető törvényszék ma vonta felelősségre *Rosenfeld* Jánost kétréndbeli csalás kísérletének büntetetté. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét és különösen tagadta, hogy detektívnek adta volna ki magát. A bíróság azonban *Rosenfeld* Sándort dr. *Thimkó* kir. ügyész vádjára után a vádbeli eseményekért két hónapi fogságra és negyven korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A szerelem vége. Kraljicz Jagicza 32 éves szakácsné Hadházi Gábor vasuti fűkezőnek, aki nagy szerelemből neki házasságot ígért, a szép jövőt átadta neki ezernegyszáz korona megtakarított pénzt. Hadházi elvette a pénzt és hogy Jagiczát is elvehesse, elvált feleségétől, de mikor a Kuria véglegesen kimondta a válást, egy másik leányt vett el feleségül. Kraljicz Jagicza visszakérte a pénzt, de Hadháziék kinevették, ekkor pörölte őket 1400 korona iránt, a pört megnyerte, a pénzt azonban behajtani nem tudta. Az elkecseregett leány folyton fenyegette Hadházit, aki közben a Váci-ut 120. számú ház házmestere lett. Kraljicz Jagicza sokszor berontott hozzájuk, fenyegette késsel, vitrióval őket, október 14-én és november 4-én éjjel kicsengette őket, amikor a férjre a asszonyra késsel támadt a rendőrt, aki lefogta, dulakodás közben a kezén megharapta. A leány hatóság elleni erőszak, magánlakásért, életveszélyes fenyegetés és testi sértés vétsége miatt vád alá helyezték és Füzesséry bíró elnöklése alatt ma ülték törvényt felelte. Három hónapi fogságra és 20 korona pénzbírságra ítélték összbüntetésül, de a büntetést a vizsgálati fogsággal teljesen kiltöltötték vették. Az ítélet jogerős.

§ A soroksári vámnál. A soroksári vámnál 1909. december elsejét *Siskó* István pénzügyőri fővigyázó feltartóztatta *Makadán* György kocsiját, hogy átvizsgálja, nincs-e rajta elvámolni való. A kocsis azonban hirtelen végig vágott egy löttel a fináncz fején, majd a lovak közé esapott és gyorsan elhajtatott. A pénzügyőr panaszára a rendőrség kinyomozta *Makadánt*, a kir. ügyészség pedig hatóság elleni erőszak büntetettéit vádat emelt ellene. A mai tárgyaláson a büntető törvényszék *Makadán* Györgyöt a vádbeli eseményekért két hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

SPORT.

(N) Nemzetközi vívóverseny Budapesten. A napokban kezdődik Bécsben a nemzetközi vívóverseny. A „Vén fiúk“ képviselőiben *Fodor* Károly mester és dr. *Nagy* Valér Bécsbe utaztak, hogy végignézzék a versenyeket. A „Vén fiúk“ klubja ez év tavaszán Budapesten készül nemzetközi vívóversenyt rendezni, amelyre meghívja a bécsi verseny résztvevőit.

(A) A MTK ifjúsági versenye. A Magyar Testgyakorlók Köre 1911. március hó 12-én délután fél 4 órakor ifjúsági mezey futóversenyt rendez, ötös csapatok részére. A versenyen csak olyanok vehetnek részt, akik a M. A. Sz. ált. versenyszabályai értelmében ifjúsági versenyzők. Minden egyesület tetszés szerinti számban indíthat versenyzőket. Nevezések a Magyar Testgyakorlók Köre elnöksége címére (IV., Ferenciek-tere 3.) küldendők. Nevezési zárlat 1911. március hó 6.

(A) A MAC bobversenye. A Magyar Athletikai Club holnap, szombat délután 3—5 óra közt tartja meg a svábhgyeri pályán bobversenyt, amelyik mult vasárnap elmaradt. *Bárczy* István polgármester ma délután fent volt a Svábhgyeren és *Muzsa* Gyula képviselő társaságában *Horváthovich* Ferenc háznagy *Mausser* Dezso vezetésével megtekintette és kipróbálta a pályát.

(B) Birkózás. A Munkás Testedző Egyesület 1911. március 12-én országos birkózóversenyt rendez Budapesten négy csoportban. Minden súlycsoport győztese tiszteletdíjat és díszített ezüst, a II. nagy ezüst, III. kis ezüst, a többi helyezettek a részvétel irányában bronzérem. Nevezési határidő: 1911. március hó 4-én este 7 órakor. Nevezési díj: 4 korona személyenként. Nevezés és nevezési díj *Stelezer* Adolf címére küldendő, Budapest, VII., Sip-utca 5. I. emelet 16.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Hitel emelkedése. Az értéktözsde ma nagy érdeklődés nyilvánult meg a Magyar Általános Hitebank részvényei iránt, amelyeknek árfolyama az élenk kereslet következtében 874 koronáig emelkedett. A nagy kereslet oka az, hogy az új részvényeknek kibocsátási árfolyama tényleg 750 korona lesz, ami a részvénybirtokosoknak tetemes árfolyamnyereséget jelent. De a bank kedvező üzletmenete már magában véve is eléggé indokolja a Magyar Hitel áremelkedését.

Gyáriparosok tanácskozása. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége tegnap dr. *Chorin* Ferenc elnöklésével igazgatósági ülést tartott, a melyen az elnök mindenekelőtt a delegációknak most folyó tárgyalásai alkalmából a hadseregi és haditengerészeti szállításoknál a magyar ipar kvótászerű részesítése érdekében folytatott akciónak újabb eredményeiről számolt be. Kiemelte *Hieronymy* Károly kereskedelmi miniszter kiváló érdemeit és hangsúlyozta, hogy a Szövetség alkalmas fog keresni arra, hogy a kereskedelmi miniszternek a magyar ipar érdekeinek teljes érvényesítéséért őszinte köszönetét kifejezze. *Weisz* Manfréd indítványára azután az igazgatóság köszönetet szavazott dr. *Chorin* Ferenc elnöknek a hadseregszállítások kérdésében kifejtett czéltudatos és eredményes tevékenységéért. Szóba került ezután a Szövetségnek egy másik akciója külkereskedelmi képviselőitink hiányai ügyében, mely a most ülésező delegációk küllügyi albizottságát foglalkoztatta. *Bakonyi* Samu delegátus tette szövé a felterjesztést a delegációkban s különösen annak egyik jellemző konkrét adataira mutatott rá, hogy a konstantinápolyi osztrák-magyar konzulátus megtagadta egy magyar alattvalótól segédkezését dinamógépek behozatalánál, mire az a német konzulátushoz fordult, kinek segítségével czélját el is érte. Gróf *Esterházy* osztrák-főnök válaszában azzal igyekezett menteni a konzulátus eljárását, hogy itt tulajdonképen ocsompésztéről volt szó. A Szövetség újabb teljesen megbízható információijából azonban, melyet *Elek* Pál a helyszínen nagy körültekintéssel szerzett be, megállapítható, hogy az osztrák főnök nem volt helyesen informálva, mert olyan esetről volt szó, melyben a német, francia és angol konzulátusok mindenkor szolgálatjukra állottak érdekelt honfitársaikkal s melyben a német konzulátus a konkrét esetben a magyar alattvaló sérelmét meghallgatta, azzal a feltétellel, hogy gépeit Németországban szerezzze be. Az igazgatóság ezután a Magánmérnökök Országos Szövetségének átiratát tárgyalta ama memorandum dolgában, amelyet viczinális vasutak építése dolgában a kereskedelmi miniszterhez intézett. *Stromszky* Sándor, esetel *Herzog* Péter báró, *Münnich* Kálmán és mások hozzászólása után *Chorin* Ferenc elnök az elhanyagolt felszólalásokból megállapította, hogy a viczinális vasutak építésében a staquálást az igazgatóság az ipar szempontjából is veszedelmesnek és károsnak tartja és éppen azért gondoskodni kellene arról, hogy viczinális vasutak építése esetleg más alapokon, mint eddig továbbra is biztosíttassék. A Szövetség idei közgyűlését ápril 23-ára tűzte ki.

A Magyar Általános Takarékpénztár mérlege és a tőzsde. A Magyar Általános Takarékpénztár tegnap közzétett mérlege a tőzsdére igen kedvező hatást gyakorolt. A tőzsde a nagy fejlődésről tanuskodó mérleg adataiból teljesen beigazoltnak látta azt a nagy bizalmat, amelylyel a bank érdekeltsége és a nagyközönség viseltetik a takarékpénztár iránt. Ez az oka annak, hogy ma meleg érdeklődés nyilvánult meg a részvények iránt, amelyekből nagyobb üzlet csak azért nem fejlődhetett ki, mert a kedvező mérleg után és az osztalék-emelkedés előtt természetesen alig volt kínálat ezekben az értékekben.

Tízéves ipari szövetsége. A Budapesti Szabóiparosok Szövetsége a mult esztendő augusztus hónapjában ünnepelte tízéves jubileumát. A szövetsége igazgatósága a tízéves jubileumot azzal ünnepelte meg, hogy a szövetségetek ügyét érdeklő irodalom művelésére sorozatos könyvtárat létesített, amelynek első füzeteképpen *Holyvalne*-nak a rochdalei becsületes uttorök munkája című könyvét adta ki. A könyvtárnak most megjelent második füzet a szövetségetek tízéves történetét tárgyalja *Magyar* Rochdale címűel. A könyv, amelyet a szövetsége igazgatóságának megbízásából dr. *Soltész* Adolf a fellyelb-bizottság elnöke írt, nyelvé: nyomtatott íven adja a szövetségetek alapításának, fejlődésének és mostani virágzásának kért. Megtudjuk belőle, hogy a szövetséget 1900-ban mindössze 102 taggal, 157 üzletkiszálat alakult; pénztári forgalma az első évben nem egészen 3000

korona volt; tíz év alatt az intézmény oda fejlődött, hogy pénztári forgalma évi 7 millió körül jár, 600—700.000 korona értékű megrendelést könnyű szerrel bonyolít le és körülbelül 200.000 korona munkabért fizet ki, s emellett 30.000 korona tartalékalapot is gyűjtött. A könyvet, amely érdekes fejezetét adja a magyar iparszövetkezeti mozgalmaknak, a szövetsége igazgatósága az érdeklődőknek szívesen megküldi.

A Wiener Bauverein a Balkánon. Az osztrák pénzügyintézetek között, melyek a legnagyobb külföldi összeköttetésekkel bírnak, a Wiener Bauverein tekintélyes szerepet tölt be. Most a balkáni érdekeltségnek erősítésére és összeköttetéseinek fejlesztésére *Üszkubben öt millió korona alaptőkével pénzügyintézetet alapít* s az új pénzügyintézet mindjárt két fiókot is nyit. Az új bank az áruosztály kultiválására óhajt különös gondot fordítani.

Nagybirtokváltás. A „Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság“ (Teréz-körut 46.) közbenjöttével Mérey Lajos, Szentiványi Gábor és Eitner Zsigmond orsz. képviselő megvették báró *Knauth* Gézőnek a Zágráb melletti Kupčina-kupineci 1600 kat. holdas tölgyerdő birtokát 850.000 korona vételáron. Értesülésünk szerint a „Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság“ a tölgyfa kitermelése után a sík fekvésű talajt parcellázás útján a környékbeli lakosság kezébe akarja juttatni.

A Kartonyomó-ipar és Textilkereskedelmi R.-T. ügyeinek rendezése. A közös vámterület átka és az osztrák verseny egy iparunkat sem sújtja olyan érzékenyen, mint a textilipart, mely évről-évre nagy veszteségekkel küzködik. Így kiváló vezető és modern berendezésű a *Fürst* János és *Fiai*-féle „Kartonyomó-ipar és Textilkereskedelmi R.-T.“ is igen tetemes veszteségeket ért el, úgy hogy 1909. október 31-én már 1 millió 784.936 korona veszteséget mutatott ki. Az 1910. év már valamivel kedvezőbb volt s már 33.603 kor. nyereség is mutatkozik, azonban mégis szükséges volt a társaság finansziális egyensúlyának helyreállítása végett olyan pénzügyintézetek végrehajtása, ami végre aktívva teheti a mérleget. Ez okból a Fürst család és a Hitebank meggyeztek abban, hogy a márczius 16-ára összehívott közgyűlésen a mostani 7 milliós alaptőkét *felé*re lebellyezik, úgy hogy a 200 korona n. é. részvényeket 100 koronára bélyegzik le, azután két darab 100 koronás részvényt 1 darab 200 koronás részvényre cserélnék be, végül pedig az így előálló 3.500.000 koronás alaptőkét egy millióval 4.500.000 koronára emelik föl.

Pénzügyintézetek Szövetsége ülése. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségének igazgatósága és választmányja tegnap tartott ülést *Mándy* Lajos elnöklése mellett. Az ülésen csak négyen vettek részt a fővárosi és vidéki tagok közül. Az elnöki tisztet dr. *Borényi* Pál látta el és előterjesztette a Szövetség működéséről szóló jelentést, ismertetvén azt az akcióit, amelyet a pénzügyintézetek első és általános érdekképviselője fejt ki a vidéki bizottságok szervezésében, a szövetségeket indokolatlan kedvezményeivel szemben és a magyar termőföld túlterheléséről elterjedt indokolatlan felfogás ellen. Az előadó jelentése kapcsán elhatározta a Szövetség, hogy a pénzügyintézetek ügyvitelére és a tisztviselői szolgálat szabályozására mintaszervezetet dolgoztat ki és hogy kiadja rendszeres gyűjteményben a közigazgatási bíróságunk mindazon határozatait és döntvényeit, amelyek a pénzügyintézeteket is érdeklik. Élénk eszmecsere folyt azon törvényjavaslat rendelkezései körül, amelyet az 1887 : XLV. tcz. néhány rendelkezésének módosításáról és kiegészítéséről terjesztett az országgyűlés elé a pénzügyminiszter. Elhatározta az ülés, hogy a Szövetség megkeresi majd azokat az országgyűlési képviselőket, akik a Szövetség tagjai, hogy foglaljanak majd állást a javaslat azon rendelkezései ellen, amelyek a pénzügyintézetekre sérelmesek. Nagy vita fejlődött ki az ülésen *Lányi* Mór volt országgyűlési képviselő előterjesztése kapcsán, aki az altruizmus köpenye alá bujt állami támogatással végzendő parcellázási és telepítési bankok ellen hívta segítségül a Szövetség fellépését. Elhatározta a gyűlés, hogy a banküzlet terén engedélyezendő privilégiumok ellen állást foglal a Szövetség, mint a pénzügyintézetek érdekképviselője és ezt a kérdést legközelebbi közgyűlésének napirendjére tűzi. A mult évi zárószámadás és a jövő évi költségvetés tudomásulvétele után elhatározta a választmány, hogy a Szövetség ezidei rendes közgyűlését márczius 7-én fogja megtartani.

Szavon fűrészmalom esődjé. Ötven évi fennállás után a mitroviczi Gomirszek Ferencz czég, melynek nagy faipari vállalatjai és fűrészmalmjai

vannak Szlavoniában, beszüntette fizetéseit. A passzívákat másfél millióra becsülik, amivel nem áll arányban az aktívák állománya. Sok a jelzálogtartozása a cégnek, amiben horvát pénzüzetek vannak érdekelve. A fizetéseket okozó okát a helytelen vállalkozásokban magyarázzák.

Az OMKE igazgatósága ma délután ülést tartott Kunz József elnöklete alatt. Az elnökség részéről jelen voltak még: Sándor Pál elnök és Fürst Bertalan alelnök. Az igazgatóság elfogadta a múlt évi zárószámát és a költségelőirányzatot. Bosnyák Béla fogalmazó előterjesztése alapján Herzfeld Frigyes és dr. Sugár Ignác (Miskolc) hozzászólása után megállapította az igazgatóság a kereskedelem kívánalmait a gyufamonopólium behozatala esetére. Dr. Szende Pál főtitkár ismertette a kereskedelmi szerződések előkészítése tárgyában teendő lépéseket. A kérdésről beható vita indult meg, amelyben Fürst Bertalan, Sándor Pál, dr. Horváth Lipót, dr. Katona Sándor, Szabó Kálmán (Kaposvár) és Szendrői Mór (Győr) vettek részt. Az igazgatóság felhatalmazta az elnökeket, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A rózsahegy-i textilgyár vesztesége. A Hazai Bank érdekkörébe tartozó Magyar-amerikai Northrop Szövőszék és Textilgyár R.-T., melynek telepe Rózsahegyen van, ismét veszteséggel zárta le mérlegét. A 2.800.000 korona alaptőkével dolgozó textilgyár az 1909. évben 320.808 korona veszteséget mutatott ki, míg az 1910. évi üzletévé után már kisebb ugyan a vesztesége, de még mindig 107.800 koronára rug. A mérleg passzív tételei között a befektetések képviselnek nagy összeget s ugyancsak a passzívák között szereplő erdőérték 1.640.000 koronában van felvéve. A vállalatban a Hazai Bankon kívül az Osztrák Textilgyárak R.-T. is részes.

Kereskedelmi választott bíróság Londonban. A londoni osztrák-magyar kereskedelmi kamara választott bíróságot szervezett, mely magyar és angol üzletfelek közt felmerülő vitás ügyekben is ítélkezik. Ezt az igen hasznos intézményt a hazai cégek bizonyára csak azért nem vették még igénybe, mert nincs tudomásuk annak létezéséről. Az érdeklődők az intézmény szabályzatát és tarifáját meglehetőségig a m. kir. Kereskedelmi Muzeumban. A kamara londoni címe 29. Martins Lane Cannon Street E. C.

Elbocsátó igazgató. A Hódmezővásárhelyi Központi Takarékpénztár igazgatósága, mérlegmegállapító ülésén a kölcsönök engedélyezésénél szabálytalanságot tapasztalt. Kitiint ugyanis, hogy az intézet igazgatója, Faragó Mátyás teljesen önkényesen járt el a kölcsönök folyósításánál, amit az igazgatóság természetesen szó nélkül nem hagyott. S jóllehet a kölcsönök megbízható kihelyezések voltak, mégis elrendelték az igazgató ellen a fegyelmi vizsgálatot, melyet most fejeztek be s mely Faragó igazgató elmozdításával végződött. Az igazgatóság ugyanis nem akart precedenst alkotni a jövőre, hogy az ügyvezető igazgató az igazgatóság megkérdése nélkül teljesen autokratikusan járjon el olyan ügyletek megkötésénél, ahol az alapszabályok az igazgatóság véleményezésétől teszik függővé az ügyletek megkötését.

A magyar ipar mellőzése. Közgazdasági körökben élénk feltűnést kelt az a hír, hogy újabban ismét egy magyar nagyiparos és vállalkozó cég, a Freund Henrik és Fiai cég tulajdonát képező Badacsonyi Bazaltkőbánya R.-T. intéz egy eléggé el nem ítélhető támadást a magyar gépipar ellen, 10 darab kőhasító gépet rendelvén külföldön, noha a magyar gyárak ajánlata mindössze talán csak 10 koronával volt drágább a külföldinél. Igazán ideje lenne már, ha a kormány végét vetné az ilyen sérelmes eseteknek.

Köszönbányák üzletévé. Azok a nagy befektetések, melyeket a vállalatok tulajdonosai éveken át eszközöltek a fokozottabb széntermelés növelésére, eredményeseknek bizonyultak. Jóllehet a múlt év a szénkonjunkturának nem igen kedvezett, mert a tél meglehetősen enyhe volt, mégis a vállalatok jóval megfelelőbb üzletévet produkáltak. És itt két körülményt kell felemlíteni. A Máv. közszükséglete ugyanis évről-évre szaporodik s minthogy az állami köszönbányák korántsem tudják ezt a nagy szükségletet kielégíteni, a hazai vállalatok fedezik a szükséglet nagy részét. A másik körülmény, mely a bányák lukratívabb eredményét biztosítja, az ügyes üzemvezetésből származik. A nyereség, mit a múlt üzletév után ki-

mutatnak a köszönbányák, az előző esztendőké jóval felülmulja. Az Esztergom-Szászvári Köszönbánya, mely éveken át nem fizetett osztalékot, most 5 százalékos osztalékot juttat részvényeseinek. A Salgótarjáni Köszönbánya R. T. is 200.000 koronával magasabb nyereséget ért el, továbbá a Magyar Általános Köszönbánya is 30 koronás osztalékot fizet a múlt évi 27 koronával szemben. Ugyancsak emelkedett az Északmagyarországi Bányászati és Kohóművek R. T. osztaléka is a múlt évi 17 koronáról 19 koronára.

Az Osztrák Földhitelintézet mérlege. A Cs. Kir. Szab. Általános Osztrák Földhitelintézet 1910. évi mérlege 13.093.812.14 korona tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság javasolni fogja, hogy a közgyűlés az osztalékot 54 koronában állapítsa meg.

Alaptőkeemelés. A Bécsi Egyesült Villamosági Társaság e hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésén az igazgatótanács jelentését az eddig az Union-bank tulajdonában volt villanytelepek és vasutak részvényeinek megvásárlására egyhangúlag tudomásul vették és egyhangúlag elhatározták, hogy a részvényőket öt millióról tíz millió koronára emelik és az alapszabályokba egy új rendelkezést vesznek fel, amelynek értelmében a társaság jogosítva lenne, hogy tizenöt millió korona obligációt adjon ki.

A községi tenyészapaállatok költségei. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy a községi tenyészapaállatok költségei az anyaállatok szerinti kivétel mellett az állami költségvetés után befolyó legeltetési díjakból törvényes akadály nélkül fedezhetők.

Vidéki részvényárfolyam. A fővárosi pénzintézetek alaptőke-emelési tranzakcióival összeesik a vidéki bankok tőkezsorító tevékenysége. Amint a fővárosi pénzintézetek az újonnan kibocsátott részvényeknek árfolyamát elég magasán állapítják meg, úgy a vidéki bankok is jóval az eredeti névérték felül bocsátják ki új részvényeiket. Így most a Bajai Kereskedelmi és Iparbank határozta el alaptőkéjének 250.000 koronával való felemelését s az eredetileg 300 korona névértékű részvényeket 680 korona árfolyamon bocsátja ki. Igaz, hogy a már 42-ik üzletévet lezárt intézet 2 millió korona takarékbetéttel rendelkezik, váltótárcaja is felül van a 2 millió koronán, míg jelzálogkölesönállománya is megüti a másfél millió koronát. A 450.000 koronás alaptőkéjű intézetnek 720.000 korona a tartaléktőkéje, mely az új részvénykibocsátás révén befolyó felépítésből 1.060.000 koronára emelkedik. Osztaléka 13.33 százalékos.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Február 18. Hazai Bank Rt. (r. k.) d. e. 12 óra (febr. 8.)

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (r. k.) d. u. 5 óra (február 15.)

Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. (r. k.) d. u. 5 óra (február 10.)

Magyar Országos Közp. takp. (r. k.) d. u. 4 óra (február 15.)

Február 20. Salgótarjáni köszönbánya r. t. (r. k.) d. e. 11 óra (február 11.)

Február 26. Magyar Villamossági r. t. (r. k.) d. e. 11. óra

Március 4. Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.

A Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége közgyűlése.

Március 18. Magyar Általános Hitelbank (tőkeemelés.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 17.

A készáruüzlet ma csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok kezdetben tartózkodók voltak, később azonban valamivel jobb vételkedvet mutattak. Mivel másrészt az eladók sem voltak rátartások, meglehetősen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 17.000 q buza kelt el tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 12.35 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.75 korona 75 kilós tiszavidéki búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs csendes, a tengeri 2 és fél fillérrel olcsóbb, a zab ártartó. Forgalmomba került: 1400 q rozs 7.95—8.02 és fél koronás áron és 200 q zab 8.85—9 K áron. A határidőpiacon a mai fizet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg. Jó ideig nem volt semmi változás, az árfolyamok pár fillér keretben belül ingadoztak, később azonban arra a hírre, hogy Berlinben esik az eső, amiből azt következtetik, hogy nálunk is enyhülni fog az idő, sürgős kínálat támadt, ami aztán meglehetősen visszaszorította a jegyzéseket. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.75 koronán indult, nyomban 11.77-ig még tovább javult, de újra visszament 11.68-ig és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 5 fillérrel, a májusi buza 6 fillérrel, az októberi buza 7 fillérrel, az áprilisi rozs 7 fillérrel, az októberi rozs 5 fillérrel, az áprilisi zab 3 fillérrel, a májusi tengeri 4 fillérrel csökkent.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.95—24.30
"	76	23.45—23.80	80	24.05—24.40
"	77	23.7—24.10	81	—
"	78	23.90—24.20	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.80—24.10
"	76	23.30—23.60	80	23.85—24.20
"	77	23.55—23.90	81	—
"	78	23.7—24.1	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.85—24.30
"	76	23.40—23.60	80	23.90—24.30
"	77	23.55—24.1	81	—
"	78	23.75—24.10	82	—
Bánsági	75	—	79	23.80—24.35
"	76	23.30—23.60	80	—
"	77	23.50—23.85	81	—
"	78	23.75—24.1	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.40—23.75	80	—
"	77	23.65—24.1	81	—
"	78	23.9—24.20	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	16.3—16.45
" középminőségű uj	—	—	—	16.20—16.30
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.1
" II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.60—18.10
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" uj	—	—	—	11.60—12.1

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 700 q 80 k 24.70 K, 200 q 79 k 24.70 K, 500 q 79.5 k 24.25 K, 100 q 79 k 24.20 K, 900 q 79 k 24.10 K keverékes, 150 q 79 k 24.30 K felső, 2300 q 78.5 k 24.50 K, 100 q 78.5 24.40 K, 3000 q 78 k 24.70 K, 300 q 78 k 24.45 K, 350 q 78 k 24.20 K, 400 q 77.5 k 24.35 K, 1000 q 76.8 k 23.95 K, 150 q 76 k 24.40 K felső, Budára, 500 q 76 k 24.1—K, 150 q 75 k 23.50 K.

Fejérmegyei: 100 q 78 k 24.10 K.

Hartai: 1200 q 76.5 k 24.05 K.

Pestvidéki: 100 q 78.5 k 24.30 K, 500 q 77 k 23.80 K, 100 q 76 k 23.70 K, 100 q 76 k 23.60 K, 900 q 75 k 23.80 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 77 k 23.90 K.

Bácskai: 200 q 75.5 k 23.85 K.

Raktárból: 800 q 76.5 k 23.80 K.

Rozs: 800 q 10.05 K, 150 q 16.—K, 200 q 16.—K, 300 q 15.95 K, 250 q 15.90 K, 250 q 15.0 K kpf. pp.

Zab: 100 q 18.—K, 100 q 17.70 K.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és osillárgyár

világító testek légszusz., acetylen- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dossow-utca 9-11.
Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprilisra 11.75-77-78-78-68
Buza májusra 11.54-55-51-55-46
Buza októberre 11.09-10-11-11-11
Rozs áprilisra 8.27-17-18-18-18
Rozs májusra 5.79-78-8-75-75
Tengeri júliusra 5.97-98-93-93-93
Zab áprilisra 8.68-70-65-65-65

1 óra 30 percig zárulnak:

Buza áprilisra 11.68-11.69
Buza májusra 11.47-11.48
Buza októberre 11.01-11.02
Rozs április 8.18- 8.19
Tengeri májusra 1911-re 5.75- 5.76
Zab áprilisra 8.64- 8.65

Budapesti gabonaforgalom.
1911. február 15-től 1911. február 16-ig.

Table with columns: Erkezett, Elszállított métermázs, Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya elejétől végig igen szilárd volt, mert a beszpárt fődőzni volt kénytelen. A nemzetközi piacon a magyar hitelrészvény rohamosan emelkedett 5-6 koronával, a többi vezető értékek csak egy csekélységgel javultak. Zárulat felé az osztrák hitelrészvény árfolyama csökkent, mert Bécsben egy bizonyos fizetésképtelensége miatt realizáltak az angazsmánját. A helyi piacon a rimamurányi részvény, a közúti vasutérészvény és a magyar bankrészvény tünt ki az áremelkedésével. A készárupiacon a kereskedelmi bankrészvény 20-25 koronával, a Ganz-féle részvény 40 koronával, az erzsébetvárosi takarékrészvény 5 koronával drágult véleményezésj vásárlás következtében. A déli tőzsde iránya gyöngébb Berlini jegyzés nyomán gyöngült. A nemzetközi piacon csak árengedménnyel lehetett eladni. A készárupiacz csöndes volt. A járadékpiacon kötés nem volt. A valuta és ércváltó gyöngé. A sorsjegypiacon a hazai sorsjegyért a multkorinál valamivel többet fizettek.

Az előtőzsden kötött: Magyar hitelrészvény 868.50-875.50, Osztrák hitel 675-676.25, Osztrák és magyar államvasut 746-745.50, Déli vasut 112.50, Városi villamos 400.25-401.25, Budapesti közúti 777.50-781, Pesti magyar kereskedelmi bank 4110-4120, Spódiungyár 185, Jelzálogbank 502.25-504, Magyar bank 760.50-762.75, Rimamurányi 683-684.50, Agrárbank 525, Budapesti erzsébetvárosi takarékrészvény 570, Ganz-féle vasöntő 4160-4163, Schwarzer-féle szanatórium 255-257, Szanatórium sorsjegy 14.10-14.30.

A déli tőzsdén kötött: Magyar hitelrészvény 874.75, Osztrák hitel 674.75-674.25, Városi villamos 400.25-400, Budapesti közúti 780.50-780, Pesti magyar kereskedelmi bank 4120, Agrárbank 525, Schwarzer-féle szanatórium 255, Ganz-féle vasöntő 4160, Magyar Leszámlolóbank 602.500-603, Magyar bank 761-761.50, Hazai bank 313.50-314, Rimamurányi 684-681.50, Fegyvergyár 357, Hazai sorsjegy 120.75-121.50, Czukoripar 2250-2270.

Az utótőzsde iránya csekély forgalom mellett nyugodt volt. Az értékek ára lemorzsolódott. Kötött: Osztrák hitel 673, Magyar hitel 874.50-873.25, Magyar bank 760-760.50, Salgó 674-674.50.

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
Ovász a Dr. Hommel nevet
hangelizni kell!

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

Kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden átfelkészítés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és eszeseket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bérrel

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fikülfizetek: Baross-ter 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyeink 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 17. (Saját tudósítónktól.) A szilárd amerikai árjegyzések ellenére az irányzat még némileg gyengült az enyhe időjárás hatása alatt, a forgalom csekély volt, az árfolyamok nem változtak.

Jegyeztetett buza: Tiszavidéki 12.45-12.95, bánáti 12.50-12.95, székelyvárosi 12.15-12.55, mosoni és győri 11.75-12.10, felsőmagyarországi 11.75-12.10, déli vasuti 11.70-12.10, márfeldi 11.40-12.75.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.65-8.85, csepeli 8.60-8.80, pestmgyei 8.80-9, déli vasuti 8.65-8.90, különféle magyarországi 8.60-8.85, ausztriai 8.40-8.75.

Arpa: Morvaországi 10.15-10.60, márfeldi 8.70-9.50, bécsvidéki 8.80-9.60, felsőmagyarországi 9-10, csepeli 8.75-9.50, győri 8.50-9.50, déli vasuti 8.75-9.25, északmagyarországi 8.50-9.25, malta 8.40-8.75, takarmány 7.55-7.90.

Magyar tengeri 6.35-6.65, Cinquantin 7.95-8.50. Magyar zab 8.10-8.60, válogatott 9.50-9.90, romániai 8.90-9.40.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 17. Meglehetősen tartottak az árfolyamok az értéktőzsde megnyitására, vasbánya értékekben nagyobb forgalom mutatkozott. Skoda-részvények élénkültek, korlátok közt Poldihó és Salgótarjáni részvények javultak. A déli tőzsde megnyitására az irányzat gyengült, a forgalom nyugodt volt. 3%-os déli vasuti elsőbbségek iránt érdeklődés mutatkozott. Később az általános forgalom még esendesebb lett, csak Alpesi részvények javultak. Berlin gyengült magatartást jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 675.50, Magyar hitel 872, Laenderbank 537.50, Union 637, Államvasut 745, Déli vasut 111, Alpesi 793, Rimamurányi 684, Skoda 534, Török sorsjegy 257.50, Salgótarjáni 675.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 674.50, Magyar hitel 872, Anglo 328, Bankverein 563.50, Laenderbank 536.50, Union 635, Magyar Jelzáloghitelbank 502, Államvasut 745.50, Déli vasut 112.50, Dunagőzhajózási 1141, Alpesi 793.50, Prágai vasut 2644, Rimamurányi 682.50, Orosz járadék 193.80, Török sorsjegy 257.75, Skoda 529.

Bécs febr.17. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 111.40, Tiszai és szegedi kölesön, sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 87 —, Magyar-leszámloló és váltó részvény: 600 —, Rimamurányi 680.25, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem-köles. sorsjegy 222 —, Kassa-Oderbergi Vasutrészv. —, Magyar jelzálogbank 501 —, Magy. kereskedelmi bank 4105 —.

Bécs, febr.17. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 93 —, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.70, 1860-as sorsjegy 164.50, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 327.90, Bécsi Bankverein 562.25, Osztrák-magyar bank 194 —, Déli vasut 109 —, Dunagőzhajózási r.-t. 1140, Dohány részv. 362 —, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.8, Osztr. Lloyd 590 —, 4.2 száz. ezüst jár. 93.00 —, 97 —, Osztr. koronajáradék 92.9, 1864-es sorsj. 309 — Osztrák hitelintézeti részvény 672 —, Union-Band 633.50 Osztrák Landerbank 536.95, Osztrák magyar államvasut

745 —, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 780.75, 20 frankos 1902. Londoni váltóár 239.52, Liptóköh 6 2 —, Török sorsjegy 257 —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 17. (Értéktőzsde.) A mai forgalom megnyitására realizációk, a bányavattabb newyorki jelentésekkel és az orosz-kínai feszültséggel kapcsolatban általános gyöngülést okoztak, amely különösen az amerikai vasutakat és az orosz értékeket sújtotta, — így 1902. évi oroszok 1/2 százalékkal csökkentek. Erősebben szenvedtek bank, bánya és villamossági értékek is, valamint járadékok közül török sorsjegyek és a 3 1/2 százalékos birodalmi kölesön, mely 1/4 százalékot veszített. Később az irányzat egyenetlen volt. Míg bankok folytonosan csökkentek, bánya- és villamossági részvények kissé javultak. Déli vasut is valamivel szilárdabb volt. Zárlat felé főleg a bányáértékek további javulásokat értek el és varsó-bécsi részvények is javultak. A harmadik üzletórában az orosz értékek párisi lanyhulására ismét bányavattaság állott be. Erősebben csökkentek végül a hitelrészvények. A készárupiacz ipari értékei nyugodtak és egyenetlenek voltak. Napi pénz 3, magánkamatláb 2 1/2 százalék.

Berlin, febr.17. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetők: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 212.50 Déli vasut 20.10 orosz bankjegy 216.50, 4 százalékos új orosz kölesön 94.0, Discantó Commandit 19.60, Dinamittraszt 188 —, Harpeni 180.40 Unifkált török járadék 94.50, 4.2 százalékos ezüst jár. 93.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.90, Magyar kpronajáradék 92.10, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 852 —, Olasz járadék —, Ált. villamossági Edison 2.120, Gelsenkircheni 202.70, Laurakohó 173, 0.

Frankfurt, febr.17. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.95, Magy. ar.-jár. 94 — Osztr. hitelint. részv. 212.59, Osztrák-magyar államvasut 157.50, Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 204.32, Bécsi Bankverein 142.40, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.15, Osztrák koronajáradék 93.20, Magyar koronajáradék 91.85, Osztrák-magyar bank 140 —, Déli vasut részvény 20 —, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.50, Párisi váltóár 809.0, Union bankrészt. 160 —.

Hamburg, febr. 17. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 96.70, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 20 — 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 212.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.20.

London, febr. 17. Angol consol 80 —.

Páris, febr. 17. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.47, Osztr. aranyjáradék 101 —, Magyar arany járadék 96.80, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 505.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 286 —, 5 százalékos marokkói járadék 527 — 4 százalékos 1890. román köles. 98 —, 4 százalékos amort. románjár. 1905 —, 5 százalékos orosz járadék 10.45, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.05, 4 százalékos spanyol jár. 96.65 4 százalékos unifkált török jár. 94.30, Török sorsjegy 219.75, Török dohányrészvény 391 —, Osztrák földhitelintézet 1426, Osztrák Landerbank 591 — Magyar jelzálogbank 544 —, Banque de Paris 18.33, Banque Ottomane 705 —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 703 —, Rio Tinto 17.21, Sucrerie d'Egypte 90 —, Tula 443 —, Urikányi köcsön 187 —, Chartered 44.50, De Beers 476.50 East Rand 122 —, Jagersfonten 212.50, Trans. Land Comp. 61 —, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.43, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz arany váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) —, Csekk Londonra 251.70, Magánkamatláb 2.25.

Felolós szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság, Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Igmándi keserűvíz

az előretöltött gyzsret 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Heti műsor:

Table with columns: Február hó, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Várszínház, Vigaszínház, Magyar Színház, Király-Színház, Fővárosi Városi-igei Színház, Uránia, Hangversenyek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Délelőtt — délután.

A nap erejével ébred az élet,
 Az emberek arcán vágyó akarat,
 Nagy ezél a világ, előre: munka,
 A remény tábláján az idő halad...
 — Aztán lassanként mind több az árnyék,
 Nem látunk dolgozni eltűnt asztalán,
 Nő a sötétség! — Aludni vágyunk,
 Nem is tudjuk, hogy volt reggelünk talán.

Gács Dezső.

(Liszt Ferenc első zongorája.) Hogy miképpen jutott a mester első zongorájához, arról a következő érdekes szájhagyomány szól:

Élt a múlt század elején Lakompakon egy jómódú kereskedő, Hirschler Ruben, akinek nagyforgalmu gubacs- és gyapju-üzlete volt. Megjegyzendő, hogy a ma alig számottevő község annak idején valóságos kereskedelmi emporium volt, amelyben egyes árucikkéi árát épp oly jelentőséggel állapították meg, mint aminővel ma a fővárosi tőzsde a maga árjegyzéseit.

Hirschler gyermekei mellé, akiket nemcsak a gyakorlati ismeretekbe kívánt beavattatni, de akiknek zenei érzékét is megbeesülte — az iskolák akkor különben csak igen kezdetlegesek lehettek — oly házitánítót alkalmazott, aki a zongorát is kezelte.

Liszt Ádám sűrű üzleti érintkezésben volt, juhász-számadó léte, Hirschler Rubennel és gyakran fordult meg házábanál. Egy alkalommal az akkor négyéves kis Ferencet is magával vitte és pedig éppen olyankor, amikor az ennél jóval idősebb Hirschler-gyermekeknek zongora-órájuk volt. A kis Liszt, amint a neki fölöttébb érdekes szövegeket meghallotta, a földszinten levő bolthelyiségből felsomfordált az emeletre, egyenesen a zongora mellé és oly áhitatos figyelemmel hallgatta és nézte a játékot, hogy a háziúr, aki szintén feljött vendégével a fiú után, csakhamar megkérdezte tőle, volna-e kedve neki is zongorát tanulni.

— Hogy volna-e? — ujjongott a kis Ferenc — van, de még mekkora!

Nem lehetett a másképp, mint hogy az apja két hétre ott hagyta a fiút Hirschlerknél; ilyenképp lett a család a lángész öbredésének első

tanuja: a négyéves fiúcska a két hét alatt többet tudott a zongorán, mint a régóta tanuló új pejtások!

Ez az eset ihlette-e meg Hirschler Rubent, vagy más körülmény volt rá befolyással, elég az hozzá, hogy néhány nap mulva fehérörkös, jól kipárnázott szekér vitte az ajándék-zongorát a doborzáni majorbba, ahol egy boldog fiúcska várta hatalmas szívdobogással.

A hangszer utóbb a helység kántorává lett, ettől ennek utódja szerezte meg, akinél széthullt, elpusztult.

A Hirschler-család elszármazott Lakompakról, egyik ága közszereplésének elismerésül nemességét nyert és ma is kegyelvével adózik Liszt Ferenc emlékének.

(Dávid, a koldusok királya.) Pétervárról jelentik: Dávid Koessel már kicsiny korától kezdődően azon törte a fejét, mint lehetne gazdaggá. Egy napon azt olvasta, hogy valamelyik városban meghalt egy öreg koldus és számlaszékjében valóságos kincs találtak. Ez igen imponált a kis Dávidnak: munka nélkül gazdaggá lenni! Rövid időn belül készen volt a tervével. Ugy találta, hogy a koldulás divatos mindenütt az egész világon, de nincs meg a szerveztségük. Dávid Koessel ezért megkezdte a munkát, hogy organizálja a koldusokat és meghatározott szisztéma szerint vezette őket. Ez az organizáció Dávid ellenőrzése alatt igen virágzóvá lett. Erre aztán Dávid „a kolduskirály”, amint koldustársai nevezték őt, Lodzban, Kellschban, Lublinban természetesen útkon, koldusiskolát alapított. Ez iskolában a koldulás teóriáját tanították. Aki elvégezte az iskolát, az minden munka nélkül megkereshetett tíz koronát naponta. Felvilágosító utjain Dávid megismerte a koldusszónymokat és ez lett a veszte. A koldusok között akadt néhány fiatalabb leány, aki lustaságból az emberek jószíviségére alapozta az egzisztenciáját. Dávid sokáig udvarolt egy koldusleánynak, aztán feleségül vette, mert egy kolduscsalád valóságos aranybánya. Aztán, hogy még több pénzt keressen, több koldusleánnyal házassodott össze, de persze különböző városokban. Feleségei igen szorgalmas és takarékos koldusok voltak, a pénzt elszedte tőlük s azonfelül a városban való tartózkodás nem került kiadásba. Ilyen módon mindenütt „otthon” volt, mert mint kolduskirálynak semmi nehézséget nem jelentett, hogy nőtlennék igazolja magát, ha újabb, jól jövedelmező házasság kínálkozott. Sajnos, a gyönyörűségei élet nem tartott sokáig, mert a rendőrség egy szép na-

pon elfogta Dávidot és soknejűség miatt bíróság elé állította. A rendőrség idáig husz törvényes házasságot bizonyított reá. A törvényszéki tárgyalás bizonyára igen érdekes adatokat hoz a világ elé a koldusvilág titkaiból.

(Miért négyezögű a zsebkendő.) Sajátságos jubileum volt néhány napja: százhuszonöt esztendeje annak, hogy föltűnt az első négyezögű zsebkendő. Ősapánk, dédanyánk valamikor olyan zsebkendőt hordtak, amelyben érvénycsülhetett a fantázia és a szeszély. Hordtak sarkos, ovális, körök, háromszögű zsebkendőt, amint a tulajdonos akarta. Eltűntek ezek az idők és a civilizált államokban ma már hiába keresne bárki olyan zsebkendőt, amely nem négyezögű. A négyezögű zsebkendőnek törvényszerűvé válása a Trianosz-kastélyban. Mária Antoinette szalonjában kezdődött. Csevegés közben vetette föl a királyné azt az eszmét, hogy mennyivel szebb, praktikusabb lenne a négyezögű zsebkendő. XVI. Lajosnak tetszett az eszme, néhány nappal később, 1785. január 2-án dekrétum jelent meg, amely ezeket mondta: A zsebkendő hosszúságának ezentúl meg kell egyeznie a szélességével. Amikor aztán megérkezett a revolúció és összetört mindent, ami a monarchiára emlékeztetett, egyetlen terrorista sem állott föl, hogy követelje a négyezögű zsebkendő kötelező voltának eltörlését. A megfélemezés eredményeként uralkodik még ma is a négyezögű zsebkendő.

(Üres házak Londonban.) Londonban nem kevesebb, mint ötvenezer üresen álló ház van s ezek legtöbbje az előkelő negyedben, ahol azelőtt lakást sem lehetett kapni. A Grosvenor-téren, a Buckingham-palota környékén öt üresen álló ház van. A milliommok utcájában, a Park-Lane-n és a Berkeley-square-ban alig megszámlálhatók az üres házak. Az üresen álló lakások egy milliárd értéket képviselnek. Ehhez járul még, hogy a West-Enden lévő lakások, amelyeket azelőtt gazdag vidékiek béreltek, javarészt üresen állanak s ennek következtében a lakásbérek 10—15 százalékkal olcsóbbodtak. Ez a jelenség, amely pénzügyi körökben nagy aggodalomra ad okot, némelyek szerint annak az eredménye, hogy mostanában divatba jött változtatni a lakóhelyet, amilyen sűrűn csak lehet. Ebben a királyi család jár elől a rossz példával. Így aztán a tehetősebb uraságok ma ebben, holnap pedig amabban a fűrdőben bukkannak fel. E körülményeket azonban jórésben a cselédmizéria okozta. A folytonos eszelésváltozás türethetlenné teszi az otthon és nomádéletre készíteti a tehetősebb angolt.

GÁRDHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYRBOK.

108

— Még, nem felelt az, mert nem valószínű, hogy tizenegy óra előtt megérkezzenek a csapatok. Az értesítés szerint gyalogosok is jönnek.

— Más jelentés nem érkezett?

— De igen. Az északi őrség kócska ellenes lovasokat látott a gerai erdő felől közeledni, kik amint észrevették a mieinket, visszavonultak.

— Ez fontos, nagyon fontos. Nem eszlódtunk tehát. Az ellenséges tábor nagyon közel lehet.

Kiadta az utasítást a kadétnak, hogy Morán őrmestert néhány közlegényvel küldje el szállást csinálni az érkezőknek, ő maga pedig Grandmorainnel együtt nyeregbe szállt s öt embertől követve megindult az őrségek megtekintésére.

A faluban minden eszöndes volt s a sik mező, mikor a táj perspektívája kiszélesedett a hold tájféhér fényében, azonnal szemébe ötlött a sötét malom.

— Milyen közelinek látszik. — mondotta Grandmorainhez fordulva, ki teljesen belemerült a környék szemlélésébe, mintha az őrségeket számlálgatta volna.

— Igen, elég messze van, — felelte. — De milyen különös, én egy emlékszem, hogy oda a kis dombtetőre őrt állítottam fel. Sehol sem látom. Azt hiszem, jó volna arra kerülnünk.

A kis csapat letért az országutról s egy kis kerülővel folytatta útját. A domb közelébe felhangzott az őrt kiáltása. Viktor oda lovagolt hozzá s megkérdezte, hogy miért hagyta el a dombtetőt.

— Az imént úgy rémlett nekem, hogy

ott a bokrok között a földön kuszva közelédtél valaki felém. A kiáltásra egyszerre elcsendesedett. Nem voltam biztos a dologban, s mielőtt felvertem volna az őrséget, előbb utánna akartam nézni, vajjon nem tévedtem-e.

— Hol gondoltod, hogy lehet? — kérdezte Viktor.

A kürraszír az előttük nem messze lévő galagonyabokrok felé mutatott. Ha nem tévedtem, most is ott kell lennie, mert azóta állandóan figyelemmel kísérem a helyet.

Viktor azonnal leszállított két kürraszírt, hogy kutassák át a közeli környeket. Ő maga a többiekkel követte a két gyalogost. Az előre küldöttek csakhamar rá is bukkantak a bokrok között fekvő német szekeresz katonára. Szegény, minden valószínűség szerint még az esti esetepató alkalmával megsebesült s meghuzódott valami félreeső árokba, hol a sebesültek összeszedésére kiküldött katonák nem vehették észre.

— Ha jól emlékszem, itt a közelben értük utól őket minden bizonynyal itt maradt le a lóról. — jegyezte meg Viktor, s aztán úgy rendelkezett, hogy a sebesültet szállítsák valamelyik közeli központi őrségre s hívjanak hozzá orvost. A két kürraszír hozzáállott a sebesült elszállításához, Viktor pedig megmaradt kíséretével tovább folytatta útját a malom felé. Mintegy félórát gyors ügetés után elérték a legkülső őrkét s csakhamar szemben állottak Duval hadnagygyal, a ki rendeltetés parancsnokával.

A hadnagy megtette a jelentést, s tudatta egy szermind, hogy néhány perczrel előbb futárt küldött Gerába, mert kiküldött előőrsei rábukkantak az ellenséges előőrökre.

— Ön személyesen meggyőződött erről, — kérdezte Viktor a hadnagytól.

— Igen, kapitány, — felelte az, — a láttottak alapján azonban azt kell binnem, hogy

az ellenségnek közelletünkről egyáltalában nincs tudomása.

— Miből sejti ezt?

— Őrtüzeiket égve hagyták s az előrenyomulásra semmi szándékot nem mutatnak. Ha az éjszaka nem volna ennyire világos, akkor meg lehetne kísérteni egy támadást. Így azonban semmi értelme nincs, mert az előőrök fellármáznak az egész táborn.

— Ez valószínű, — szólott Viktor, — de nem tartanám érdektelennek, ha megtekintenénk az ellenséges előőröket. Lovasok, ugy-e?

— Igen, dzsidások.

— Milyen messzire vannak az utolsó őrségünktől.

— Ugy egy fél mértföldnyire. Ha előre lovagolnánk a legkülső előőrösig, s ott lovainkat visszahagynánk biztos, fedett helyről tekinthetnénk meg őket.

Viktor azonnal rendelkezett, hogy három fognak elindulni a szemlére. Ő, Duval és Grandmorain. Indulás előtt megnézte övébe dugott pisztolyát s hasonlóképpen meglekedett a másik két tisztt is.

— Végtelenül esudálkozom, — mondotta aztán, hogy nem az erdő felől tolták előre őrségeiket. Vezetőjük vagy nagyon korlátolt, vagy nagyon buta.

Megrántotta a kantárszárat s galoppban kezdte meg útját az őrségek felé. Mindent rendben találtak. Tábornüzek a környéken sehol sem érték s a hepe-lupás talaj igen jó pozíciónak bizonyult; eltakarta az előőröket az ellenség szeméi elől.

Már jó ideje haladtak így, egy szót sem szólva egymáshoz, mikor Duval figyelmeztette a kapitányt, hogy az utolsóelőtti őrséget elhagyták. Egy kicsit meglátsították a lovak heves tempóját. Egy árokszerű süppedésen ugrattak keresztül, s mikor az ezt szegélyező bokrokon áthaladtak, a közelben feltűnt előttük az utolsó őrség kelet felé húzózó láncolata.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. február 18-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Bábjáték.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Pierre Wolff. Fordította: Váradi Antal.

Személyek:
Roger de Monclars Ödny
Fanny Gyenes
Nizroles Mihályfi
P. de Varaine Garanszeghy
Bonnières Rajnai
Valmont Kúthy
Trevoux Faudy
De Monclars Váradi A.
De Jusyné Vi váry M.
De Lanceny V. Molnár R.
Dunoux barón Csillag T.
Valmont K. Gerő Lina

Kezdeté 1/8 órákor.

WIGSZINHÁZ

A testőr.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferencz.

Személyek:
A színesz Csörtös
A színesznő Mészáros
Kilikus Szerényi
Színesznő anyja Harasthy H.
Hitelező Vendrey
Szobaleány Molnár A.
Paholynytogató R. Naszokiné

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZINHÁZ

Az Országos Színművészeti Akadémia előadása

A nő uralom.
Vigjáték 2 felvonásban. Irta: Szilgetyi Ede.

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ

A walkür.
A »Nibelung gyűrűje« zenedráma trilogia 1-3. része 3 felv. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:
Siegund Anthes
Hunding Venczell
Wotan Várady S.
Sieglinde Vasvárné
Brinhilde Diósyne
Fricka N. Valent
Helmwig Sebeők Sára
Gerhilde Ambrusné
Orllinde Payer M.
Waltraute Haselbeck
Schwertleite Fodor A.
Siegfrune Váradi M.
Grimgerde N. Valent V.
Kossweisse R. Beris M.

Kezdeté 7 órákor.

KIRALY SZINHÁZ

Fedák Sári vendégléptével.

Czigányszerem
Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bodánzy Robert és Willner A. M. Zenejét írta: Lehár Ferencz.

Személyek:
Dragutin Péter Papir
Zorika, leánya Bendiner
Jolan, huga Baogh E.
Körösházi Ilona Fedák S.
Josi Raskó
Bolsku Jonel Tóth
Korsmáros Németh
Dimitreanu Csige
Julesa Erdei B.
Moa Sáfány

Kezdeté 1/8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.

Féjsz fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák. Foghúzó (altatásban is.) Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogazatát.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 órákor
a kolosszális februári műsor.

General Edward la Vine
a világ legjobb komikus zsonglőrije.

Kornai Berta az Isteni éj
című operettben mint Amor.

Brothers Carr kreol táncospár. Valse Brune (éjtéli keringő) Heltai Jenő szerzőzött dala Simon et Paris ókori köklerek. A primadonna bohózat. Bros & Miss Arbra zenés excentrikusok. Zelnescu román táncospár. Solti Hermin új szólókkal. Trézsi szücskék és még 8 elsőrangú attrakció. Minden csütörtök, vasár- és innénap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru nagy gyermek előadás, az összes attrakciók fellépésével.

A magy. kir. Opera művészei, A magy. kir. Zene-Akadémia, A Nemzeti Zenede, az ország leg-elsőkelőbb zene-iskolák Tanárai szívesen elismerték, hogy hegedűt

Reményi Mihály
olyant készít, mely bármely régi 1000 forintos hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja.

Reményi hangfokozógerendája által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb, erősebb és nemesebb hangot kap. Sikerért kézzesség minden egyes hangszerrel. Árjegyzéket kérjen Reményi műhegedű-készítési osztályától

Budapest, Király-u. 58.
A világ legjobb quinttisztá hurjai csak Reményinél.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este
Tenka
japáni varázslócsoport.

MERIAN
kutyaszínháza és további 14 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.
Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órákor.

9 1/2 órákor: Ma Ujdonság:

A „Doktor feleség“
Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órákor: Ujdonság:

„Die höhste Frechkeit“
Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor.
Rott Sándorral mint Lisette szobaleány

Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. n. 3-6-ig. — Konti különlegességtől tőzede, Audrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzede, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az 1-35 emeleti Casino de Parisban a világ legelső enek- és táncszámok fellépte.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. " " " "

Telefon: 88-75. Telefon: 89-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

FÜNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiviatúrás

Ujlaki-írógépet.
Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre reflektálnak, közölik címüket.

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapest, V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ. (Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham“ kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kölvényei elővülhellenek és megtámadhatlanok. — Fedezetül lelet kötvényeinek felet kívánságára a biztosítás érvénybelépésekor azonnal kárterítési kötelezettséget vállal. — Öngyilkosság, párba, vagy bírói ítélet folytán előálló halálosetekben.

Vagyonállás 1909. decz. 31-én — 247,763,451/23
Érvényben levő biztosítások — 610,000,000/00
Biztosított feleknek kiírtított kárterítés — 616,003,137/89
A magyar üzletre tartalékba helyezett összeg — 26,498,517/99
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék — 28,354,908/88

ÉLŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEJYZÉK 2000 PÁRZSAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Szén és kokszt nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911, február 18-án.

MAGYAR SZINHÁZ.

Sárga liliom.

Vigáték 3 felvonásban. Irták:
Biro Lajos.
Nemölők:
A nagyherceg: Torzs
Thurzó Viktor: Z. Molnár
Hessen báró: Pethő
Bedőházy gróf: Vandory
Bassaczy András: Latabár
Katolnay ezredes: Szarmay
A primadonna: Csatali J.
Dr.-Peredy: Papp
Peredy Judit: R. Gombaszögi
Bokor Adolf: Vagó
Csikas Péter: Rénei
Rudas Béla: Dobi
Zsinkovics János: Körményi
Rádi János: Sebástyén
A főispán: Pártos
Emencia: Nagy I.
Nac: Csizsar

Kezdeté 1/8 órakor

ROYAL-ORFEUM.

VII., Erzsébet-körút 31.

Este 8 órakor

legelsőrangú színházi- és

varieté-előadás.

Kornai Bertá vendégszerpellese az István című Dostal

operettben. Partnerrel: Szalontai Ferike, Palásthy, Bárony, Sarkadi, General

Edward La Vine a világ legkínosabb kórikus zsonglóre.

Bross Carr kreol tancospar

A primadonna, bohózat.

Játszók: Kornai Bertá, Viola

Giza, Tihanyi, Bárony, Sarkadi, Gabányi. Bros.

Miss Arbra zenés excentrikusok

Simon et Paris, Zelneson.

Walse bruno (Ejféli keringő).

Meltai Jeno szenizott dala.

Solti Hermin a kalapjával és

Falkó notával. Trezi

Szücséknél, bohózat. Uj

kuplék. — Szenizott dala.

Minden esütörtök, vasár- és

ünnepnapi delután 3/4 órakor

mezőkelt helyaru nagy gyer-

mekelőadás az összes attrakciók

felletével.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

Fővárosi Városi Színház

Feld Zsigmond igazgató felletével

Először:

Bilincsek.

Diána 4 felvonásban. Irták:

Reichenbach, Hyman, Fordi-

totta: Szomori Emil.

Nemölők:

Lohmann Abraham Földes

Lohmann Lea Veszpréminé

Lehmann Zsigmond Fekete

Salamon Feld Zs.

Radl Hidy I.

Hartmann ezredes Bibary

Tam Örnagy Fejér

Sadez gróf Makróczy

Dr. Thomson Török

Dr. Schell Szász

Müller Szalay

Mayer Keller

Küschel Kabok

Rabi Némely

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté 1/8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órakor.

Csupa sláger! Csupa újdonság!

A szenzációs februári műsor.

Családi kavargás Das jüdische Kind

bohózat. operett.

A lengyel bibliai operett-társulat állandó

vendégjátéka. Uj szölok, mesés attrakciók!

THE ROCKING GIRLS angol együttes, THNARCK

a jongleuerök királya.

Az emeleti télikertnek csodás, új műsora van.

Harmencz szépség felletpe.

Vasár- és ünnepnapi delutáni előadás, mérekkelt hely-

arákkal. Kezdeté delután 1/4 órakor. — Jegyek kaphatók az

orfeum pénztárnánál és a Hungária fürdőben.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 4 órakor, vasár- és ünne-

pnapiakon d. u. 1/4-kor kezdődik.

Kezdeté este 8 órakor

Legközelebbi műsorváltozás

hétfőn, február 20-án.

Hivatalnokok IRNOKOK,

illetve rajzolók és szellemileg elfo-
lalt egyéneknek miért kell Diana-sós-
borszeszt használni?

1. Mert a sok ülés és előrehajlásból kifolyólag többé kevésbé majdnem mindenkinek megfájdul a háta. Ezeknek egy bedörzölés este lefekvéskor vagy reggel felkelés előtt, egy megfizethetetlen kincs. A hátfájás rögtön megszűnik.
2. Nagyon gyakori a derék- és oldal-fájás, melynél szintén egy masszrozás alkalmazandó biztos eredményvel.
3. Étvágytalanságnál néhány cseppet cukorra vagy vízbe öntve a Diana sósborszesz legjobb étvágyerjesztő.
4. Nehéz emésztésnél étkezés után néhány cseppet bevéve, elősegíti az emésztést, miáltal az étvágy emelkedik.
5. Általános gyengeségnél egy bevétel, mint masszrozás által elérhető egy bámulatos eredmény.
6. Szellemileg vagy sok tanulás által megerőltetett egyénknél (gyermeknél is) a homlok bedörzölése által a fényes eredmény azonnal tapasztalható.
7. A sok írás, rajzolás, festés által kifáradt vagy meredt ujjakra és karokra nagyon kellemesen hat egy bedörzölés, miáltal ismét könnyen mozgó és rugékony ujjakat, kezeket és karokat kapunk.

Egy eredeti üveg ára
44 fill.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

Mindenütt kapható.

Csak vigyázni kell, hogy minden üveg külső sárga burkolat-papirján olvasható legyen a két szó!

DIANA sósborszesz

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órakor! 9 órakor!

ENYÉM TIED ÖVÉ!

Bohózat, írta Glinger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt.

11 órakor! 11 órakor!

FEGYVERGYAKORLAT.

Bohózat. Írták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt.

Steinhardt, Hunyadi, Szüke Szakáll új kuplékkal.

Ejféltől reggel 5 óráig cabarett belépődij nélkül.

Vasár- és ünnepnapiakon délután mérekkelt

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia külön-egységek. **tucaonkint 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucaonkint 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönleges tucuzatja 12. — korona. 3 tucuzatnál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különleges 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendezve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és felebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Specialia

Cs. és kir. szab. **sérvkötőket,** pneumat. gummi-pelotával. 5200

haskötőket, 5355

gummi görsérharisnyákat, műkezeket, műfüzőket, **műlábakat,** műfüzőket, **testegyenestő,** járó és támpedestartókat, valamint a **betegápolás**-hoz tartozó összes alkalmat. készíti a technika legmodernebb elveit szorint legújanyosabb gyári árak mellett.

KELETI J. cs. és kir. szab. sérvkötők és testegyenestő-épek gyára

Budapest, Koronaherceg-utca 17. Alapítva 1878. Telefon 19-76.

Levegővel képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kedvelt minőségek 1200 sz. tucuzatja 6 kor. 1204 sz. tucuzatja 8 kor. Mintagyűjtemények 12 darab 5 kor. Két évi jóállással.

„OLLA” Gummi külsőlegesség a tudomány mai állása szerinti bebiztosított legjobbjólétező **Gummi óvszer** Kapható az ország minden gyógyszerárban és jobb drogériákban.

AZ „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Ára tucaonként 4,-, 6,-, 8,- és 10,- korona.

Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummigyár Wien II/817. Praterstrasse 57.

Titkos betegségek, húgyvesőfolyás, húgyvesőszűkítések, altesti sebek, bujakór (syphilis), ideg- és bőrbetegségek, elgyengült férfierő (impotenzia) bármily női nemibajok, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres gyógyítására ajánljuk bevált gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI hírneves szakorvosi rendelő-intézet Budapest, Andrassy-ut 24. Rendelés hétköznap: 10-4 óráig és este 7-8-ig. Feltűnés nélkül eredményes gyógyítás levélleg is. Kívánatra gyógyszeréről gondoskodik. — Levelekre azonnal válaszol.

Csuz, Kőszvény? A ZOLTÁN-féle csuz és kőszvény elleni kenőcs már néhányszori bedörzsölés után elűnteti a kínzó hasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA. Zoltán gyógyszerárban BUDAPEST, V. Szabadságtér.

Butor kőszpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

ENHRENTREU és FUCHS testvéreknél Budapest, VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 83-59.

Hirdetések kelvételnek e lap kiadóhivatalában.

48 havi **4 K 50 f.** **Két és fél millió** Évente **6** huzás.

korona nyereményre játszik évente 6 huzásban

ötven sorsjeggyel

ha 48 havi 4 korona 50 fillér fizetés mellett alant sorsjegytársaságba lép. A társaság 50 (ötven) tagból áll négy évre alakult és

50 darab Konvertált jelzalog sorsjegy képezi tulajdonát.

Négy év után a társaság feloszlik és minden tag a felhalmozódott nyeremények ötvened részét kapja, kap azonkívül

1 darab konvertált jelzalog sorsjegyet

Ezen sorsjegytársaságnál pénzt nem veszítheti el, mert

1. 48 hó alatt 50 sorsjegyre játszik,
2. 48 hó elteltével 1 sorsjegyet kap, melyet a napi áron készpénzért eladhat,
3. ha azt megtartja még 50 évig kb. 250 huzás számtalan nyereményre játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer. Egy sorsjegyre több nyeremény is eshet.

Nagy nyeremények azonnal felosztatnak. Minden huzás után sorsolási értesítőt küldünk.

Ha tehát postautalványon az első 5 kor. 50 fillér befizetését megküldi, megkapja fenti 50 sorsjegy számait tartalmazó részvételi ívet és résztvesz

a február 25-iki huzáson Legnagyobb nyeremény: **Egy millió korona.**

Központi Váltóüzlet Részvenytársaság Budapest V., Szabadság-tér 3. sz.

Játékjog 50 sorsjegyre már az első részlet fizetésevel.

Főnyeremények: 1 millió kor., 500.000 „, 300.000 „, 100.000 „, 50.000 „

1911. évi 491. szám.

Gabonaeladási hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a felügyeletem alá tartozó marossolymosi (vasutállomás: Déva), fehéregyházi (vasutállomás: Segesvár), gerendkeresztúri (vasutállomás: Marosludas), alsódetreheimi (vasutállomás: Aranyosgyeres), földi (vasutállomás: Szászváros), alsófarkadini (vasutállomás: Hátszeg), krasznahídvégi (vasutállomás: Sarmaság) kincstári birtokokon levő és pedig:

1. a marossolymosi kincstári birtokon	---	300 q őszi buza
2. a fehéregyházi	---	243 q őszi buza
	---	479 q őszi buza
3. a gerendkeresztúri	---	76 q tavasz buza
	---	177 q őszi rozs
4. az alsódetreheimi	---	57 q őszi buza
	---	80 q őszi rozs
5. a földi	---	100 q őszi buza
6. az alsófarkadini	---	273 q őszi buza
	---	30 q őszi rozs
7. a krasznahídvégi	---	180 q őszi buza
	---	180 q zab

a f. év február 27-én zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyaláson a legkedvezőbb ajánlattevőknek el fog adatni.

Venni szándékozók sajátkezűleg aláírt és lepecsételt 1 K. bélyeggel ellátott ajánlataikat, melyeknek borítékára „Ajánlat a kincstári birtokok terményeire” feljegyzendő, 50% bánatpénzzel ellátva 1911. év február 27. napjának d. e. 11 órájáig, vagyis a tárgyalás megkezdéséig alulírt Telepítési Felügyelőséghez (Kolozsvár, Boesky-tér 2. sz.) nyújthatják be.

A szóbeli árverés befejezte után a zárt ajánlatok azonnal felbontatnak.

Ajánlatok nemcsak az összes mennyiségre, hanem az egyes tételekre is tehetőek.

A termények minőségéért és mennyiségéért eladó szavatosságot nem vállal.

A terményeket a legközelebbi vasuti rakodó állomásra eladó kincstár fogja elszállítani.

Az ajánlatban kitéendő az is, hogy ajánlattevő a Telepítési Felügyelőség által 1911. év január 27-én 491 sz. alatt kiadott részletes árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti. A részletes árverési feltételek kívánatra azonnal megküldetnek.

Elkészt, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1911. január 27.

M. kir. Telepítési Felügyelőség.

E hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő.

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bályvány-utca 6—C.

Butorvásárlók figyelme! Szállítunk mindennemű butorberendezést helyben és vidékre. Készpenzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel. **Bezerédy-utca 10. Modern lakberendezési vállalat.** — Nagy díszes butoralbum 1 korona. 10345

Pénz akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindennemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi **Tauber** céghez, Baross-ter 15. sz. Fióküzlet: Klauzál-ter 2. Telefon 149—00. 29387

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h. 29317

Veres áfonya befőtt, szépségségi, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepes megye). 29317

?! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a **"Társalgás Művészete"**, **"Ellenállhatatlanság titka"**, **"Szellemeskedés"** rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjen, hogy férfit, nőt, alattvalót, felelősséget egyaránt meghódítsa. **Korrekt utmutatója** lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzékét ingyen küld **Deák** Budapest, Rákóczi-ut 80.

Házasságokat diszkréténközvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyons férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes postakosárként 3.60, nemes bírsálmát, téli csemegealmát 2.60, mázsámként 38.—, ezetes ugorkát, paprikát 2.60, házilag főzött mézdes szilvalekvárnak kilóját 1.80, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackknak 5 kilós üveggel 20.— koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Papirhéju diót, mézdes téli szőlőt postakosárként 3.60, nemes bírsálmát, téli csemegealmát 2.60, mázsámként 38.—, ezetes ugorkát, paprikát 2.60, házilag főzött mézdes szilvalekvárnak kilóját 1.80, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackknak 5 kilós üveggel 20.— koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat lefejtve kölcsönhordóban hektóliterenként 44 koronáért, papirhéju diót postakosárként 3.60. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Marónit, narancsot, citromot, datolyát, papirhéju diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosárként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivittel Csongrádról.

Réthy- név látható a valódi pemetefü cukorka minden egyes darabkáján.

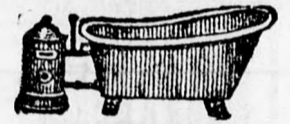
Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca B. 46.

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapig át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szépirást, német nyelvet. **Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz.** Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Harisnyakötőgép, Mühlhausen 10-es, vasállványval és teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető 2—3-ig, klinikai apolónónél, Szentkirály-utca 46., I. em. 4.

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégsekrények, fotein és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

A gyermekáldást 2 vagy 3 számára meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarításal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 80 fillér magyar levélbélyeg ellenében **Frau A. Kampa, Berlin S. W. 242, Lindenstrasse 51.**

Tankönyveket és Segédkönyveket vegyen **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodaner F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 21. Itt kapható az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használt minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban. Postai megrendelések a beérkezés napján szonnal elintéztetnek. A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük. **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodaner F. és Fiai) r. társ. Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabókellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

Cox John Frederick könyvtárszakértő Londonban a 42242. számú

„Karbuzator“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmát a gyakorlatbavételé céljából beföldi gyárosokkal összekötést keres. Szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak **E. Schroder & Co 2 Trump Street London E. C. England.** 10431

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanárokkal. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította **Markovics Iván** 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger** szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-cégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

LILIPUT Gramofon! A világ legkisebb beszélgépe. A szekrény nagysága 14x14 cm., a tölcsér átmérője 25 cm. A gép legfinomabb alumínium pléhből készült és igen finom kivitelű. Hangja oly erős, mint bármely nagy gépé és cseréte 2 évi jótállást vállalunk. Bármely nagy lemezt is lejátszik. Csakis a pénz előleges bevétele után szállítjuk. A gépet 5 drb koldaldal nagy lemezzel **18.50** forintért szállítjuk. **Szent László Intézet Budapest 27** Veres Pálné-utca 16. sz.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű látható írású írógépekre beiratkozhatnak naponként. Beiratási díj nincsen. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. **GLOGOWSKY és TÁRSA,** Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 730 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Forencziék-tere 3 télemelot. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és teljes en berendezett miniatúrák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 32—13. 28589

Villany-bot Igen finom kivitelben. A villanyelem egy van a botban elhelyezve, hogy az kívülől nem látható. Egyetlen nyomásra való fényt vetít. Havi 2 koronás részletre kapható. Kérje villanyárjegyzékünket. **Szent László Intézet Budapest, 27 Veres Pálné-u. 16.** **Ha köhög** vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. **Zálogcédulákat** veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27558

Rayonképviselő ügynökök és reprezentábilis vizontelárusítók kiknek nagy ösmeretsegük van jobb íz. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéshez keresztek. Csakis jó megjelenésű lauzeróképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

LILIPUT Gramofon! A gépet 5 drb koldaldal nagy lemezzel **18.50** forintért szállítjuk. **Szent László Intézet Budapest 27** Veres Pálné-utca 16. sz.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű látható írású írógépekre beiratkozhatnak naponként. Beiratási díj nincsen. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. **GLOGOWSKY és TÁRSA,** Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 730 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Forencziék-tere 3 télemelot. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és teljes en berendezett miniatúrák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 32—13. 28589

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 730 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Forencziék-tere 3 télemelot. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol börgarnitúrák és teljes en berendezett miniatúrák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 32—13. 28589

3 J koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz. 1. em. Vidékre posztóminták bermetve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 08592

Jó cselédeket, ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inást stb. stb. közvetít egy helybeli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó“-féle elhelyező intézete, Budapest, Belváros, Muzéum-körút 85. szám, az udvarban. 10325

Nevelőnőket német, francia, angolokat zene nyelvismérettel, bonneokat azonnali beüresre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismérettel sürögösen keresek. **Szagehoé S. Lujza** intézete Budapest, VI., Deseffy-utca 22. 29324

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmebe ajánlom 1884 óta lenálló gazdasági és iparszemelyzeteket elhelyező irodámot. **Gardafisztorok, gépészek, kovácsok, molnarok, szeszifozók, kertészek, kezesség és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek.** — **Krakauer Armin,** VI., O-utca 39. sz. Telefon 94—76.

Alkalmi vásár az összes hangszeresekből. Milyen leszállított árak. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön.

Alkalmi vásár az összes hangszeresekből. Milyen leszállított árak. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön.

Alkalmi vásár az összes hangszeresekből. Milyen leszállított árak. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön.

Alkalmi vásár az összes hangszeresekből. Milyen leszállított árak. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsönt 60 évre. Váltakölcösnél kereskedők, iparosok és marántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított. **Rigocz és Hartmann** bankiroda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Kézimunka himzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásban rendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Soha nem létezett. Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor darabokat helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1— korona. Köh lakberendező, Budapest, Bezerédy-utca 10. 10345

Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészernőkök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépműlaboratóriumok. Gyálitannó műhelyek 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Legjobb likörök és rum készíthetők kivonatimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmetve. Árjegyzéket kívánatra. **Réthy Béla** gyógyszerész Békéscsaba.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-utca B. 46.

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet“ szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca B. 46.

BUTOR verőknek rövid ideig alkalmas vásárlás kínálkozik egyszerű és finom asztalos és kárpitos butorokban készpénzért vagy hitelt a feloszló félben levő régi jó hírnevű **SÁRKÁNY J.** butoriparosnát VII., Erzsébet-körút 26. bejárat az udvarban balra ahol a még raktáron levő butorok minden elfogadható áron eladhatnak.